© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

беларуская газэта. Заснаваная ў 1906 г. у Вільні. Адноўленая тамсама ў 1991 г. як штомесячнік. З 1 сакавіка 1996 г. выходзіць у Менску штотыднёва

НАША НІВА

№ 24 (62)
16 верасьня 1996 г.
панядзелак

выходзіць у панядзелкі

КУЛЬТУРА, ПАЛІТЫКА

ТЭЛЕПРАГРАМА

БІРЖА ПРАЦЫ

Генадзь Карпенка:

«Падтрымкі рэжым не атрымае ніадкуль»

Карэспандэнт «Нашай Нівы» Алег Дашкевіч узяў інтэрвію ў намесьніка старшыні ВС Генадзя Карпенкі.

«НН»: Сп. Карпенка, сёньня, калі сытуацыя ў краіне напружваецца, калі невядомыя дасылаюць правакацыйныя лісты на адрас сьпікера парлямэнту, а бабулі знаходзяць пад сьценамі ВС пасланьні «чорных катоў», ці ня лічыце вы, што дэпутаты могуць неўзабаве апынуцца перад зачыненымі дзьвярыма Вярхоўнага Савету, у якім сапёры будуць шукаць чарговую бомбу?

Г.К.: Не, я думаю такога варыянту ня будзе. Будзе іншы: спроба знайсьці сярод дэпутатаў большасьць, каб гэтай большасьцю гэты парлямэнт і прыхлопнуць.

«НН»: А такі варыянт магчымы?

Г.К.: Думаю, наўрад ці. Хоць сёньня для гэтага адміністрацыя прэзыдэнта робіць шмат, асабліва ў рэгіёнах, з дапамогай вэртыкалі.

«НН»: Ці не зьмяніліся, на Вашу думку, адносіны да Лукашэнкі тых, хто падтрымлівае яго ў Маскве?

Г.К.: З такой палітыкай ён паразуменьня ў Расеі ня знойдзе. Гэта я дакладна адчуў пад час уласнага візыту. Лукашэнку патрэбная была інтэграцыя для таго, каб высунуць сваю кандыдатуру на прэзыдэнцкіх выбарах у Расеі. Уся яго інтэграцыя зводзілася да інтэграцыі зь Зюганавым. Гэта не ўдалося. Цяпер робіцца другая спроба — праз сілавыя структуры.

Працяг на стар. 2

Што здарылася?

Славамір Адамовіч у Варшаве

Польская прэса рэгулярна знаёміць грамадзкасьць зь лёсам інтэрнаванага беларускага паэта Славаміра Адамовіча. Ужо ў чэрвені ў варшаўскай газэце «Głos» (№62), быў зьмешчаны пераклад верша «Убей президента». А ў сьвежым верасьнёўскім нумары «Głosu» (№101) зьявіліся пераклады ўжо цэлай нізкі вершаў Адамовіча, ўрывак зь ліста ў рэдакцыю «НН», а таксама паведамленьне пра гісторыю яго зьняволеньня і сухую галадоўку. Пераклады належаць вядомаму знаўцу беларускае літаратуры, літаратару і публіцысту Чэславу Сэнюху. Дзякуючы гэтаму перакладчыку па-польску ўжо гучалі Янка Купала і Якуб Колас.

Сёньня Адамовіч па-ранейшаму знаходзіцца ў віцебскай вязьніцы ў чаканьні суда. На думку ягонага адваката, сп. Паганяйлы, суд не адбудзецца раней рэфэрэндуму. Улады не зацікаўленыя ў стварэньні ажыятажу вакол «паэтычнага» працэсу напярэдадні восеньскіх палітычных боек.

Сяргей Харэўскі

Прадалі цеплаходы

Цеплаходы з імёнамі беларускіх гарадоў – Наваполацка і Навагрудка – больш ня зьявяцца ў портах сьвету пад расейскім сьцягам. Балтыйскае марское параходзтва ў Санкт-Пецярбургу (БМП) страціла гэтыя судны. Як паведамілі нам у інфармацыйнай службе БМП, цеплаходы былі арыштаваныя, прададзеныя за даўгі параходзтва і цяпер будуць эксплюатавацца новымі гаспадарамі пад новымі імёнамі. «Наваполацак» арыштаваны і прададзены ў Новым Арлеане. «Навагрудак» — у Антвэрпэне, двойчы. Першы раз яго купіла турэцкая фірма за 23 млн. бэльгійскіх франкаў. Аднак паводле ўмоваў аўкцыёну, калі на працягу двух тыдняў нехта прапануе большую цану, папярэдняя зьдзелка касуецца. Большую цану – 24 млн. дала кіпрская суднаходная кампанія. Як лічыць апошні капітан «Навагрудка» 55-гадовы Анатоль Бондар, цеплаход каштуе значна даражэй.

Абодва цеплаходы аднаго тыпу (дэдвэйтам 13.600 тон) і пабудаваныя ў Фінляндыі – «Наваполацак» у 1969-м, а «Навагрудак» у 1970 годзе. Беларускі бок ня выставіў пецярбурскаму параходзтву ніякіх прэтэнзіяў на кампэнсацыю за камэрцыйнае выкарыстаньне іменаў славутых беларускіх гарадоў.

Алесь Шкнай, Санкт-Пецярбург

Сярэднеэўрапейская сустрэча

З 6 да 9 верасьня ў Варшаве адбыўся II Міжнароды соймік моладзі Сярэдняй і Усходняй Эўропы. У Варшаўскім унівэрсытэце сабраліся дэлегаты з большасьці краінаў рэгіёну – ад Латвіі да Баўгарыі. Ад Беларусі прысутнічала група з 15 чалавек. Пэўныя непаразуменьні ўзьніклі з-за таго, што арганізатары Сойміка паспрабавалі выкарыстаць у якасьці беларускага сьцяга лукашэнкаўскі. У выніку ўдакладненьняў у залі быў вывешаны беларускі нацыянальны сьцяг.

Ідэя спатканьня належыць тым польскім колам, якія альбо зьвязаныя з тэрыторыямі нашага рэгіёну ад Вільні да Львова настальгічна, альбо бачаць Польшчу сапраўдным лідарам Сярэдняе Эўропы й таму падтрымліваюць усякую цікавасьць да польскае культуры й мовы. Але кожная дэлегацыя прыўнесла сваё спэцыфічнае бачаньне сытуацыі Сярэдняе Эўропы. Беларуская дэлегацыя выглядала ці не найбольш інтэлектуальнай.

Наступная такая сустрэча адбудзецца ў 1998 г. ужо ў Львове.

A.Dz.

Гісторыя

Трагедыя 1939-га

17 верасьня Заходнюю Беларусь, якая дваццаць гадоў як была ўключаная ў склад Польшчы, далучылі да Савецкай Беларусі. Падзея, якая ў афіцыйнай савецкай гісторыяграфіі называлася ўзьяднаньнем, з пазыцыяў незалежнай беларускай навукі дагэтуль не прааналізаваная і не ацэненая. Чаму? Напэўна, таму, што, па-першае, не назапашаны дастатковы фактычны матэрыял, па-другое, не разгледжаныя як сьлед усе «падаплёкі» той падзеі (напрыклад, пакт Молатава-Рыбэнтропа), па-трэцяе, не сфармуляваная тая сьветапоглядная база, на якой бы ў прынцыпе мог адбывацца незалежны беларускі аналіз.

Падрабязна пра падзею – на старонцы 13.

навіны 1-м сказам

навіны 1-м сказам

СУД. Менскі гарадзкі суд прысудзіў да розных тэрмінаў зьняволеньня сямёх грамадзянаў украіны, якія бралі ўдзел у забароненым жалобным шэсьці 26 красавіка сёлета.

Падрабязна пра суд – на старонцы 2.

ЛЕБЕДЗЬ. Аляксандар Лебедзь наведаў Менск, дзе абмеркаваў вывад у Расею пэрсаналу дзьвюх ліквідаваных расейскіх ракетных частак; пра зьмест гутаркі А.Лебедзя з А.Лукашэнкам нічога невядома.

ВІЗЫ. Чэскія ўлады плянуюць увесьці візы на ўезд для грамадзянаў Расеі; гэты крок выкліканы засьцярогамі супраць расейскіх крымінальных груповак; калі так здарыцца, то аўтаматычна візы будуць уведзеныя і для грамадзянаў Беларусі.

ВАЙНА. На ўрадавай нарадзе ў Маскве вырашана, што урэгуляваньне становішча ў Чачэніі магчымае толькі пры выкананьні расейскай канстытуцыі ды захаваньні тэрытрыяльнай цэласнасьці Расеі.

ПОЛЬШЧА. Прэзыдэнт Францыі Жак Шырак падчас свайго выступленьня ў польскім Сойме заявіў, што прыкладзе ўсе намаганьні, каб дапамагчы Польшчы як мага хутчэй уступіць у Эўрапейскі Зьвяз, а таксама ў NATO.

ЗОЛАТА. Міжнародны Валютны Фонд вырашыў прадаць частку сайго залатога запасу для скасаваньня даўгоў некаторых краінаў, але не Расеі і Беларусі.

ГАНДЛЁВАЯ ВАЙНА. Расея ўвяла 20-працэнтныя мытныя пошліны на тавары, што ўвозяцца з Украіны, дзе такая пошліна на расейскія тавары дзейнічае ўжо 2 гады.

КАМБОДЖА. Енг Сары – былы намесьнік кіраўніка Чырвоных Кхмераў Пол Пота, нягледзячы на ўчыненыя зь яго ўдзелам забойствы 3 мілёнаў чалавек, атрымаў поўную амністыю для, як было заяўлена ўрадам, поўнага замірэньня ў Камбоджы.

БАРЫС І НАІНА. Для папярэдняга абсьледаваньня перад апэрацыяй на сэрцы прэзыдэнт Расеі Ельцын зьмешчаны ў Цэнтральную клінічную лякарню Масквы, дзе пасьля апэрацыі на нырках ужо знаходзіцца ягоная жонка Наіна.

ІТАЛІЯ. Італьянская Ліга Поўначы правяла масавую дэманстрацыю ў падтрымку ідэі аддзяленьня гэтай найбольш прамыслова разьвітай часткі Італіі ды пераўтварэньня яе ў асобную краіну.

Падрабязна пра гэта – на старонцы 4.

НАФТА. Прэзыдэнт ЗША паслаў дадатковыя войскі на мяжу з Іракам, назваўшы гэты рэгіён «зонай жыцьцёва важных інтарэсаў ЗША».

ЯНОВІЧ. Сябру «Нашае Нівы», беларускаму пісьменьніку Сакрату Яновічу, які жыве на Беласточчыне, 4 верасьня споўнілася 60 гадоў. Віншуем.

Сьветлагорыя – мадэль грамадзтва

Звычайная сытуацыя – студэнту прапануюць падзарабіць, і ён едзе працаваць у дзіцячы аздараўленчы лягер.

Вялікія намеры...

Гэта мусіў быць шырокі праект. Лягер ствараўся для дзяцей з забруджаных зонаў. Ня толькі з Чарнобыльскай – тэхнагеннае забруджаньне Менску, забруджаньне ў выніку перапрацоўкі вайсковай хімічнай зброі на палігоне каля Саратава (Расея)... Адпачынак 450 дзяцей з забруджаных зонаў у санаторыі Сьветлагорскага ВА «Хімвалакно» з 15 ліпеня да 8 жніўня.

Мэдычная праграма праекту не абмяжоўвалася толькі вывучэньнем наступстваў забруджаньня ў дзяцей. Прапаноўваліся нетрадыцыйныя сродкі лекаваньня – ад дыеты (прарошчаная пшаніца зь мёдам, стравы з канюшыны і лебяды) да лячэньня пахамі і колерамі.

Акрамя мэдычнай былі яшчэ экалягічна-адукацыйная праграма (праз гульні даць дзецям уяўленьне пра экалёгію) і праграма сацыяльнай рэабілітацыі.

Апошняя – рэч асаблівая. Дзецям стварылі адмысловую краіну Сьветлагорыю як мадэль грамадзтва, распрацавалі легенду ўзьнікненьня гэтай краіны, плянавалася зрабіць свае сродкі масавай інфармацыі і Дзіцячы Парлямэнт.

Як журналіст, я стаў кіраўніком прэсавага цэнтру краіны Сьветлагорыі і адначасова галоўным рэдактарам усіх сьветлагарыйскіх газэт. У нашыя абавязкі ўваходзіла папулярызацыя нетрадыцыйных мэтадаў лекаваньня і прыахвочваньне дзяцей да актыўнай сацыяльнай дзейнасьці – удзелу ў гуртках і працы журналістаў.

Працяг на стар. 3

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Салідарнасьць

Ігар Бабкоў

Апошнім часам мне хочацца знайсьці, адкрыць для сябе новыя значэньні старых банальных словаў. Панятак «салідарнасьць» — адно зь іх. Як і шмат якія паняткі, што прыйшлі да нас з Захаду (дэмакратыя, плюралізм, талерантнасьць і г.д.), гэтае слова празрыстае толькі напалову: мы вывучылі правільнае значэньне і на гэтым спыніліся. Салідарнасьць не вырастала ў нашай крыві, яна ня сталася нашай эмоцыяй, яна не перарасла ў грамадзкі рэфлекс.

Беларускае грамадзтва ня ведае, што гэта такое — салідарнасьць. Грамадзтва падзеленае ўздоўж і ўпоперак, на гарады і вёскі, на рады і кланы, на рэгіёны і сацыяльныя групы, паводле моўных і культурных прыкметаў, паводле палітычных прыхільнасьцяў, паводле геаграфічных арыентацыяў і тусовак, і халера ведае яшчэ паводле чаго. Яно нават ня верыць, што сапраўды існуе як нейкая еднасьць, ня верыць, што яно сапраўды ёсьць.

І таму, калі паэта садзяць за верш, тэмпэратура крыві не мяняецца. Паэта, праўда, пачыняюць абараняць, прафэсійна, крыху стомлена і з каліўцам зьдзіўленьня: гэта ж нада так заляцець! Абараняюць, зноў жа, «блізкія» — людзі, якія, сутыкаючыся зь ім, здольныя ўявіць, што акрамя рэвалюцыйна-фантасмагарычных праектаў (цалкам уяўных) і фантасмагарычна-рэвалюцыйных вершаў (дастаткова таленавітых) ёсьць яшчэ жывы чалавек, якому ўсё ж ня варта месяцамі ляжаць на нарах. Для астатніх жа гэтая гісторыя — чыстая абстракцыя. Я тут не кажу пра ідэалягічных вэтэранаў з садысцкімі інстынктамі. Я маю на ўвазе звычайных, тых, хто, не пагаджаючыся з паглядамі, здольны зразумець і прызнаць: за верш саджаць нельга. Чаму анічога не зварухнулася ў іхняй крыві? Чаму няма страсьці?!

Мне сорамна, што менскія паэты (і я ў тым ліку) не стаялі на другі дзень перад сьценамі КГБ, дэклямуючы вершы, выяўляючы сваю салідарнасьць. Напэўна таму, што не было што выяўляць. Было спачуваньне, былі прагматычныя захады каб дапамагчы, але не было інстынктыўнага, першаснага, ірацыянальнага зруху. Не было ўласна салідарнасьці. Проста не знайшлося такога пачуцьця, недзе ўсярэдзіне, у глыбіні.

Магчыма, салідарнасьць — гэта занадта арыстакратычнае пачуцьцё: у ім прасьвечвае ўнутраная сіла і бескампраміснасьць. А Беларусь усё яшчэ паўплебейская краіна. Салідарным можа быць талент з талентам, годнасьць з годнасьцю. Немагчыма быць салідарным з рабом, з шэрасьцю, зь бясконцымі паўпраўдамі. А нашыя настаўнікі (нават самыя лепшыя) вырасьлі і зрасьліся з кампрамісамі. І цяпер, калі мы пытаемся ў іх, чаму яны маўчаць, мы чуем у адказ старую песьню: трэба захаваць тое, што ёсьць, ня трэба правакаваць, лепш перачакаць і г.д. За выключэньнем трох-чатырох чалавек, якія маюць сьмеласьць гаварыць, усе нашыя прафэсары й акадэмікі незалежна ад таго, у Вязынцы ці ў Вене яны рэалізуюць свае прафэсійныя амбіцыі, — усе яны маўчаць.

Магчыма таму беларуская сытуацыя такая шэрая, такая безнадзейная, такая ўбогая. Магчыма таму галоўнаму правакатару ўдаецца ўсё, што ён задумаў. Прыгадайма Менскую вясну, усе гэтыя паўкарнавальныя шэсьці, мітынгі, сутыкненьні. Усё гэта ня мела анікага прагматычнага сэнсу — і як адразу патыхнула свабодай, як зьмяніўся настрой, як пачалі падымацца з каленаў! Моладзь пайшла, — запелі ўсе камэнтатары й аналітыкі і пачалі плянаваць далей: хто ўзначаліць, хто павядзе, хто накіруе.

А гэта была ня моладзь, гэта была салідарнасьць.

"Наша Ніва" незалежны тыднёвік НАША НІВА
заснаваны ў 1906, адноўлены ў 1991
заснавальнік і выдавец Павал Жук
рэдактар Сяргей Дубавец
адказны сакратар Алег Дзярновіч
мастацкі рэдактар Сяргей Харэўскі
навіны Уладзімер Бараніч
рэдактар дадатку "Інфарматар" Андрэй Лапцёнак
макет Віктар Корзун
вёрстка Іна Жызьнеўская
набор Тацяна Чуйвід
стыль Антон Кузьміч
карэктура Сяргей Сматрычэнка пры ўдзеле Сяргея Шупы
прадстаўнік рэдакцыі ў Гомелі Зьміцер Бартосік (тэл. 56-94-36)
АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ 220123 Менск, а/с 71
Тэл./факс 239-78-49
E-mail: edit@niva.minsk.by
Падпісны індэкс 63125
Пасьведчаньне аб рэгістрацыі перыядычнага выданьня № 581 ад 4-га ліпеня 1996 г., выдадзенае Дзяржаўным камітэтам друку Рэспублікі Беларусі. Юрыдычны адрас: г. Менск, пр. газэты «Известия», д. 8, кв. 173.

Генадзь Карпенка:

«Падтрымкі рэжым не атрымае ніадкуль»

Працяг са старонкі 1.

Але сеньня ніхто яго сур'ёзна не ўспрымае, таму што бачаць, што ўсё робіцца наадварот. Калі ён кажа пра інтэграцыю і збліжэньне эканомік дзвюх краінаў, то як разумець тое, што ў Расеі праходзяць дэмакратычныя выбары, як прэзыдэнта, так губэрнатараў і мэраў, рэфармаваньне эканомікі, а ў Беларусі ўсё – у супрацьлеглым напрамку. Пра што сьведчыць стан нашай эканомікі і канстытуцыя Лукашэнкі, дзе дэмакратычных працэдураў упарадкаваньня ўлады проста не відаць. Выкручваюцца рукі як нашым бізнэсоўцам, так і замежным кампаніям, у тым ліку і расейскім, якія да нас прыходзяць працаваць. Усе грошы, якія яны ўкладаюць, вылятаюць «у трубу».

«НН»: Пад час вашага візыту ў Маскву, калі не сакрэт, з кім вы там сустракаліся?

Г.К.: Я пакуль ня буду называць іх прозьвішчы. Па іх просьбе. Адно магу сказаць, што расейскія сродкі масавай інфармацыі будуць аб'ектыўна асьвятляць падзеі ў Беларусі.

«НН»: Як вы лічыце, якім чынам будуць разьвівацца адносіны выканаўчай і заканадаўчай улады?

Г.К.: Спачатку будзе спроба раскалоць Вярхоўны Савет. Калі такога ня здарыцца і будзе пастаўлена пытаньне аб імпічмэнце, я думаю, магчымыя сілавыя мэтады. Ад гэтага чалавека можна чакаць усяго, чаго заўгодна. Розум у яго на другім месцы, таму любыя крокі магчымыя, але раней ці пазьней гэта ўсё скончыцца. Ён спрабуе ўсіх запалохаць, таму што сам баіцца найболей.

«НН»: Як будзе рэагаваць парлямэнт на ўжываньне сілы з боку выканаўчай улады?

Г.К.: Мы будзем зьвяртацца ў парлямэнты ўсіх краінаў, у Эўрапарлямэнт. У нас ужо такія звароты падрыхтаваныя, гатовы зварот у Дзярждуму Расеі. Я глыбока ўпэўнены, што падтрымкі рэжым Лукашэнкі не атрымае ніадкуль.

Украінскі працэс

З вокнаў на ўсіх паверхах суда, што выходзяць на двор, вызіраюць людзі. Чалавек трыццаць стаяць ля брамкі. Плюс ачапленьне міліцыі. Плюс пара аўчарак і «шлёмаў». Плюс нейкія «рафікі» ззаду. Плюс выйшла з укрыцьця блакітна-плямавае падразьдзяленьне... Хтосьці з Украіны пытаецца: «У вас што — заўсёды так?!» Як? Мы ня ведаем! Мы тут проста жывем.

Рух за фургонамі. Першымі яго заўважаюць суайчыньнікі асуджаных. Нашыя бабулі крычаць: «Хлопцы, хутка вы будзеце іх вартаваць, а не яны вас!»

Грымнула песьня пра партызанаў (са словамі «Мама, чао»). Па-ўкраінску. Па-беларуску... Гучней... «Адкуль у вас ведаюць словы гімна УНСО?» Каб я мела ўяўленьне, адкуль!..

У першы дзень працэсу аказалася, што абвінавачаньні — тыпова «хуліганскага» зьместу. Тралейбусы спынілі і нашу родную міліцыю «паслалі».

Перад судом «мэтадам укараненьня» невядомы ўкраінскім грамадзянам апэратар здымаў іх у камэры. Калі на гэта была зьвернута ўвага судзьдзяў, галоўны зь іх, Рыгор Казырыцкі, сказаў: «Палітыка ня мае да працэсу ніякага дачыненьня».

Хоць палітыка была як бы ні пры чым, ва ўсіх падсудных пыталіся пра прыналежнасьць да грамадзкіх арганізацыяў іхняе краіны. «Апошняй партыяй, у якой я састаяў, была КПСС», – сказаў Сяргей Патапаў. З годнасьцю адзначыў, што ён расеец і грамадзянін Украіны. І адзіны з усіх дадаў, што падтрымлівае погляды УНА-УНСО. Астатнія, украінцы, ад сяброўства ва УНСО адмовіліся.

Папраўдзе суд павінен быў высьвятліць, хто спыняў транспарт ды лаяў міліцыю. Дакладней, ці рабілі гэта тыя, хто сядзеў за кратамі і на лаве падсудных. Разьбірацца з членствам у арганізацыі, якая была пазбаўлена рэгістрацыі ва ўкраінскім Мінюсьце – справа ня нашых уладаў, у тым ліку судовай.

Але канкрэтныя прыклады таго, каб украінцы абражалі прадстаўнікоў уладаў РБ, устанавіць не ўдалося. Міліцыянты пазнавалі гэта ў лепшым выпадку «по синхронно открывающемуся рту». За некалькі хвілін да таго сказаўшы, што той, хто крычаў абразы, быў ці ў масцы, ці з хусткай на ніжняй частцы твару. Сярод апошніх фігураваў «вось гэты вусаты», як называлі Салаўя, апазнанага «па выразных вачах – пры праглядзе відэакадраў». Сьведка сам манціраваў кадры ў фільм. У фільме, кажа, Салавей ёсьць. «Ледзь пасьпяваюць злавіць «стоп-кадр», бо «чалавек у хустцы» мільгае на 2-3 секунды. Праўда, аказваецца, у чорнай кепцы. А хто спыніў тралейбусы? Стужка пасьля мантажу пра тое замоўчвае. Вось прамова Пазьняка, вось нечая сьпіна, вось «ляпы» мантажора. Вось крыкі і гукі ўдараў без відэашэрагу. Вось твары ўдзельнікаў мітынгу, заліты крывёю бел-чырвона-белы сьцяг... Амаль год гэтую кроў на сьцягу частка народу не заўважала, не адчуваючы травеньскай абразы 95-га!

Былі моманты, калі міжволі ўсьмешкі зьяўляліся нават на тварах хлапцоў з канвою. Адвакаты сваімі пытаньнямі ставілі сьведкаў з «органаў» у тупік, і небаракі (ня ведаю, што магло ім быць ад начальства, калі б суд не праігнараваў адсутнасьць доказаў) блукалі па пакутах нелягічнасьці ўласных сьведчаньняў. Часам усё блыталася ў кучу, як ў той стужцы з парушанай храналёгіяй падзеяў: то выходзіла, што Шаптыцкага затрымалі адразу ў двух месцах, то Салавей, як заўважыў адвакат Уладзімер Калесьнікаў, «адзіны ў трох асобах» атрымаўся. То расеец Патапаў быў апазнаны як «асоба ўкраінскай нацыянальнасьці». Рэальных доказаў сярод усяго гэтага не было.

Яшчэ ў Шаптыцкага спыталі, ці былі зь яго боку абразы ў адрас прэзыдэнта Лукашэнкі. «Ды не чапаў я яго! – адказаў Андрэй. – А вось зь яго боку абразы былі». І згадаў бачаную многімі перадачу Няўзорава «Дні» з выразам пра «дзярмо, якім сьмярдзяць беларускія турмы». Да слова: калі гаварыў Шаптыцкі, усе забываліся, што нехта толькі што не разумеў украінскую мову. Пад яе ўплывам нават судзьдзя часам міжволі ўжываў беларускую. Веданьнем беларускай мовы зьдзівіў пракурор пад час выступу сьведкаў з Народнага Фронту...

У дзень, які нечакана стаў апошнім перад абвяшчэньнем прысуду, абвінавачаныя падалі хадайніцтва аб зьмене складу судовай калегіі, выказаўшы недавер суду. Аднак гэта не было прынята да ўвагі. І зноў зьдзівіў пракурор Целяжэвіч. Яго высновы грунтаваліся на фільме, які ня можа мець юрыдычнай сілы ў якасьці доказу ці сьведчаньня. Мантаж. І здымкі Азаронка ў адным лягічным шэрагу з раздрукаванымі кадрамі «парушальнікаў парадку» (вызначаў іх сам сьведка-апэратар, мантажор, экспэрт...) І адсутнасьць спэцыялістаў у апазнаньні асобы, якіх хацелі прыцягнуць да ўдзелу адвакаты. Карацей, віна была «даказана» праз «відэа».

«Украінскі працэс» (а ня проста справа сямі грамадзянаў ня менш братняй за Расею Украіны) стаў добрым урокам. Урокам адной з славянскіх моваў, якая пры сваёй зразумеласьці перастала пачувацца няроднай для беларусаў. Украінскай годнасьці: вы б змаглі ўзьняць за мяжою свой сьцяг на лаве падсудных? Гаварыць па-свойму? І ГЭТАК трымацца? І ГЭТА сказаць у апошнім слове?

Андрэй Дрыгайла: «Бачна, што міліцыю спэцыяльна пасылалі здымаць злачынствы. Значыць, злачынства – выступаць за незалежнасьць Беларусі?»

Андрэй Бурлака: «Падзеі 26 красавіка, дня нашай агульнай бяды, нагадваюць мне падзеі 18 ліпеня мінулага году ў Кіеве, калі прысутных на пахаваньні сьвятара зьбіваў амон... Між іншым, тады толькі хлопцы з УНСО змаглі абараніць вернікаў»...

Уладзімер Салавей: «Каб вас ня мучыць, так і быць, буду гаварыць маскоўскаю моваю... Так, за мной ёсьць віна. Я вінаваты ў тым, што столькі часу ў войску служыў маскоўскаму імпэрыялізму, а ня вольнай Украіне... Сын даслаў ліст: «Тата, не хвалюйся, за цябе ўся Украіна». І хочацца крыкнуць, каб даляцела да роднага Кіева: «Чую, сынку, чую!..»

Андрэй Шаптыцкі... Ён падзякаваў Богу. Украінцам Беларусі, што даслалі ліст прэзыдэнту. Знаёмым і незнаёмым людзям, што перадавалі перадачы ў СІЗО. Тым беларусам, што рызыкавалі сваім здароўем і свабодай 14-га і 30-га траўня. Сваёй маме, якая «ня плакала і нікому не цалавала ботаў». Дэпутатам украінскага парлямэнту, што падтрымалі яго пад час сухой галадоўкі. («Цяпер я ведаю, колькі сапраўдных украінскіх дэпутатаў: пяцьдзесят чатыры!»)

– Пане суддзі! Ступень вашай строгасьці будзе прама прапарцыйная ступені дыктатуры рэжыму. Гэты працэс ня шыты белымі ніткамі – ён з адных белых нітак і складаецца. Шаноўны дэпутат пан Тыма! Я ня быў членам вашай арганізацыі. Але пасьля таго, як пабачыў тое, што робяць у беларускіх турмах, што б ні стала вынікам судовага працэсу, зь сёньняшняга дня прашу залічыць мяне ў гэтую арганізацыю...

Чаго дабіліся тыя, хто нябачнай рукой кіраваў працэсам? Узгадваюцца словы Веры Бурлака, маці студэнта, які марыў стаць сьвятаром, а стаў вязьнем: «У сына вельмі дрэнны стан здароўя. Я не цікавілася палітыкай і зьдзівілася, пачуўшы, што сын мае дачыненьне да УНА-УНСО. Але калі з Андрэем нешта здарыцца, я перайду на бок УНСО і пайду за ёй. Я не прабачу гэтага Лукашэнку»...

Дык хто прайграў «украінскі працэс» – маральна, псыхалягічна? «Пэўныя колы» трох сталіц? Хутчэй за ўсё. Але, напэўна, паводле адноўленай традыцыі, уласныя хібы зноў прыпішуць каму-небудзь іншаму. ЦРУ. Масонам. Патрыятычным рухам. Журналістам. І кожнаму, хто ня супраць, але ня зь імі. Калі нехта яшчэ сапраўды, няхай моўчкі, ня супраць...

«Украінскі працэс», можа, і скончыўся, але працэс беларускі працягваецца.

Тацяна Сьнітко

Пошта

Не чакайце, пакуль прыйдуць па вас

Найгарачэйшыя месцы ў пекле чакаюць тых, хто ў часы вялікіх крызысаў захаваў нэўтралітэт.

Дантэ Аліг'еры

Фашызм ахінае Беларусь сваім чорным ценем. Ён хаваецца ў знаёмых тварах і абліччах выпадковых суразмоўцаў у цягніку. Ён прамяніцца нянавісьцю з тэлеэкранаў і ўсьміхаецца з газэтных старонак. Як ракавая пухліна, ён прарастае скрозь нашае штодзённае жыцьцё, атручваючы ўсё навокал жывёльным страхам. Крок за крокам фашызм набліжаецца да нашага дому, ён ужо на парозе.

Я амаль чую зьедлівыя галасы скептыкаў: «Дзе ты ўсё гэта ўбачыў, хлопча? Да ты пэўна трызьніш. Мы жывем, як заўжды, мы сумленна працуем, нам няма чаго баяцца. Адкуль такія жахі? Так, жыцьцё цяпер цяжкае, да дэмакратыі нам далёка, але ці можна параўноваць Беларусь зь Нямеччынай часоў Гітлера?»

Пытаньне слушнае, тым больш, што гістарычныя параўнаньні заўсёды «кульгаюць», але і ў Нямеччыне 30-х гадоў усё пачыналася не з канцлягераў. Фашызм непадобны на раптоўны ўдар маланкі. Часам ён прыходзіць пакрысе, патроху. Здаецца, ты толькі адной нагой ступіў у дрыгву, але цяжка заўважыць той момант, пасьля якога ўжо нельга будзе выбрацца на цьвёрдую глебу.

Калі будзе прынятая прэзыдэнцкая «канстытуцыя», якая фактычна пературвае Беларусь у абсалютную манархію, дык гэта ня значыць, што мы ўжо наступнай раніцай прачнемся пад брэх паліцэйскіх аўчарак. Проста тыя працэсы гніеньня, што йдуць цяпер у нашым грамадзтве, атрымаюць найлепшыя ўмовы для разьвіцьця. Беларусь ужо сёньня мае палітычных вязьняў ды эмігрантаў, арыштоўваюцца банкаўскія рахункі газэтаў, прыкрываюцца радыёстанцыі, і няма чаго спадзявацца на розум ды літасьць уладаў. Садыст ніколі ня спыніцца, пакуль не атрымае моцную поўху ў адказ. Крыкі ды стогны ахвяры толькі ўзбуджаюць яго.

Сёньня яшчэ шмат у кім жыве наіўны аптымізм, які зводзіцца да думкі: «Горш ужо ня можа быць». Можа, і ня толькі можа, але і абавязкова будзе горш, незалежна ад таго, як далей будуць разгортвацца падзеі. Сёньня ў Беларусі няма ніводнай палітычнай сілы, якая мела б дастаткова ўплыву, каб самастойна вывесьці дзяржаву з крызысу. Менавіта гэтым карысталася і працягвае карыстацца «партыя ўлады». Добра, што хаця б апошні наступ на рэшткі дэмакратыі ў краіне прымусіў розныя палітычныя групоўкі аб'ядноўвацца для супраціву дыктатуры. Нам можа не падабацца большасьць сёньняшніх «вымушаных апазыцыянэраў», але трэба пазбаўляцца палітычнага ідэалізму і выбіраць з двух ліхаў меншае, каб ня страціць шанец спыніць фашызм.

А тым, хто ўсё яшчэ лічыць, што гэтая палітычная валтузьня яго ня тычыцца, варта прыгадаць словы нямецкага сьвятара Марціна Німюлера, які восем гадоў правёў у фашысцкім канцлягеры: «Найперш яны прыйшлі па камуністаў, і я маўчаў, бо я — не камуніст. Потым яны бралі габраяў, і я маўчаў, бо я не габрай. Потым яны арыштавалі сяброў прафсаюзаў, і я маўчаў, бо ніколі ня быў у прафсаюзе. Потым яны хапалі каталікоў, і я маўчаў, бо я — пратэстант. Потым яны прыйшлі па маю душу, і на той час ужо не засталося нікога, хто мог запярэчыць». Не чакайце, пакуль прыйдуць па вас.

Аляксей Знаткевіч

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Сьветлагорыя – мадэль грамадзтва

Працяг са старонкі 1.

... і спосабы ажыцьцяўленьня

Праект быў настолькі добры, што я пагадзіўся б працаваць у ім і бяз грошай. Але рэальная Сьветлагорыя будавалася як мадэль менавіта НАШАГА грамадзтва, з усімі заганамі менавіта НАШАЙ дзяржавы.

Першая такая загана – няўменьне цьвяроза ацаніць свае сілы. Або звышграндыёзны праект, або выказваньні кшталту: «Я ў «зоне» траву касіў, і нічога. Жыць там можна».

Тое, што жыць там можна, сьцьвярджалі яшчэ экспэрты МАГАТЭ. І з гэтым ніхто не спрачаецца. Але ці можна там ЖЫЦЬ ДОБРА і БЫЦЬ ЗДАРОВЫМ?

Казаць, што трэба зноў перасяліць людзей у «зону», няхай і зь мінімальным забруджаньнем, – гэта такая ж завышаная ацэнка магчымасьцяў чалавека, як паспрабаваць стварыць уласнае ТБ і радыё ў дзіцячым лягеры, дзе проста няма для гэтага магчымасьцяў. Завышаная ацэнка магчымасьцяў існуе сёньня і на вышэйшым узроўні, і на ніжэйшым.

Мэдычная дыета правалілася з-за супрацоўніцтва з уладамі. Пасьля таго, як прарошчаная пшаніца зь мёдам (каля 100 кг апошняга мы прыцягнулі зь Менску) спадабалася дзецям, і яе сталі даваць рэгулярна, некалькі дзяўчынак атрымалі лёгкае атручаньне. Мясцовы санэпідэмнагляд не знайшоў нічога лепшага, як патлумачыць атручаньне «псыхалягічным фактарам» неўспрыманьня новай ежы. А ніяк не тварожнай запяканкай зь селядцом, якія сталоўка выкінула дзецям у якасьці дзьвюх страваў на адну вячэру... Нетрадыцыйнай ежы ў лягеры больш не было. Як і ўвогуле ніякіх новых і нетрадыцыйных мэтадаў. Засталася хіба што газэта. Але і ёй ужо не было чаго папулярызаваць.

Ці трэба казаць, што «псыхалягічнае неўспрыманьне» нечага новага – гэта стандартны прыклад прыдушэньня ўсіх ініцыятываў у сапраўдным нашым грамадзтве.

Чалавечы фактар

Але што асабіста для мяне было стратаю, дык гэта сама Сьветлагорыя. Файная ідэя, якая дазволіла б «пасябраваць» дзяцей зь Беларусі і Расеі на падставе таго, што яны – сьветлагарыйцы. Калі мы распрацавалі легенду краіны і запусьцілі яе ў дзеяньне, аказалася, што ніхто не грунтуе на ёй сваю дзейнасьць. Ніхто, акрамя нас. Ім прасьцей было працаваць старымі мэтадамі.

Ім – гэта старэйшым пэдагогам. Адна жанчына сказала: «Я былая камуністка, я гэтага не саромеюся, у мяне ў будынку будзе парадак». А я б, напрыклад, саромеўся таго, што я «былы».

Жорсткія «пэдагагічныя» меры выклікалі рэзананс – дзеці пажаліліся ў газэту. За гэта мы атрымалі цэнзуру. Нам сказалі, што можна зараз падняць узровень «балота», але гэта не паспрыяе канчатковай мэце. Трэба балота ўвогуле асушыць. І ў канцы размовы – цэнзура.

Старэйшых пэдагогаў была меншасьць, але яны былі старэйшыя. Цэнзуру да апош-

ніх дзён не адмянілі. Пра Дзіцячы Парлямэнт увогуле забыліся...

Дзеці Свабоды

Дзеці 11-14 гадоў на дыктатарскія мэтады адказвалі радыкальнымі формамі пратэсту. Асобныя атрады аб'яўлялі страйкі і нават галадоўкі супраць тэрору і жорсткасьці сваіх «настаўнікаў». Карэспандэнты газэты стварылі пікет у абарону свабоды слова.

Нашы дзеці, выхаванцы свайго неспакойнага часу, ужо ведаюць, што за свабоду трэба змагацца. Ім засталося толькі адно – прыдбаць мужнасьць. Тыя, хто галадаваў і страйкаваў, набывалі мужнасьць. Бо нашмат прасьцей было затэлефанаваць бацькам і папрасіць, каб яны забралі (такія выпадкі таксама былі).

Але «балота» скалыхнулася. На наступны дзень прэс-цэнтар друкаваў анкеты з пытаньнямі да дзяцей.

Дзеці Чарнобыля

Анкеты прынесьлі з такімі адказамі, што прэс-цэнтар зьніякавеў. Справа не ў газэце – яе падтрымалі 90 працэнтаў дзяцей. Але адказы пра тое, чаго б яны жадалі...

10-12-ці гадовыя дзеці пажадалі адмены пад'ёму і адбою, каб у лягеры гандлявалі (менавіта гандлявалі, а не давалі) марожаным і каб быў «цырк и истрадны канцэрт».

Кіраўнікі растлумачылі гэта проста – дзеці вучацца толькі 2 месяцы ў год. Астатні час яны «аздараўляюцца» па санаторыях ды замежных краінах. Адкуль у іх разьвіцьце?

Некалі меркаваньне пра тое, што 90 працэнтаў дзяцей «зоны» трошкі «тармазнутыя» выклікала ў мяне скептычную ўсьмешку. Бо я і сам з «зоны». Але сёньня мне няцяжка ў гэта паверыць.

Праз 10 гадоў пасьля катастрофы ў дзяржавы няма ніякай палітыкі ў галіне наступстваў Чарнобыля. Гэта і выклікае тое перабольшваньне магчымасьцяў, выказваньні пра зусім бясьпечную тэрыторыю, а з другога боку, дазваляе рабіць зь «дзецьмі Чарнобыля» ўсё, што заўгодна.

Розныя арганізацыі і прыватныя асобы замежжа прапануюць дзецям «аздараўляцца». Але дзеці ў большасьці бачаць за мяжою толькі «цырк і марожанае». Уся цікавасьць да сьвету абмяжоўваецца тэлевізарам і жуйкай.

Тут я прыгадаў словы аднаго з стваральнікаў Канфэдэрацыі Працы Беларусі, які таксама займаецца праблемай лекаваньня дзяцей за мяжой. Пер-

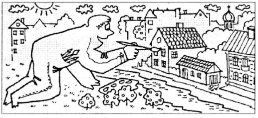

шае яго пытаньне да новага патрнэра: «Ці есьць у вас досьвед у лекаваньні?» Калі ў адказ чуе: «У нас добра распрацаваная праграма...», адразу абрывае партнэра другім пытаньнем: «Колькі шкоды вы маеце намер нам прынесьці?» Бо ён не жадае, каб замежныя дабрадзеі спраўджалі свае мэдычныя тэорыі на нашых дзецях. Але ці чуў ён пра такі вось «пасіўны» спосаб шкоды?

У Беларусі шмат кажуць пра супрацоўніцтва ў гэтай галіне з краінамі Заходняй Эўропы. Там, вядома, шмат грошай. Але практычнага досьведу менш, чым у нас. Вядома, яны жадаюць як лепш. А ў тым, што яны, дбаючы пра здароўе нашых дзяцей, шкодзяць іх разьвіцьцю, вінаватая найперш палітыка нашай дзяржавы ў гэтай галіне.

Праўда, ёсьць сярод замежнікаў і такія, хто жыве за кошт арганізацыі дапамогі нам.

Замежнікі

Іх было шмат. І ўсё было добра, пакуль не прыехалі галоўныя – тыя, хто ўсё фінансуе. Вялікая дэлегацыя замежнікаў, супраць якіх паўсталі ўсе, за выключэньнем тых, хто атрымлівае іхнія грошы.

Мэдыкі завяліся з-за таго, што іхнюю ўнікальную працу замежныя спонсары выдаюць за сваю. Мэдыкі працуюць з васьмі раніцы да дванаццаці ночы, а замежнікі выкарыстоўваюць вынікі іхняе працы як свае.

Дзеці завяліся з-за сьвінскіх адносінаў. Усіх дзяцей прымушалі здымацца – як у канцлягеры, з шыльдачкай на грудзях, на шыльдачцы – імя дзіцёнка і імя спонсара. Акрамя таго, кожны дзіцёнак мусіў пісаць паперу: «Дзякуй багатаму дзядзю за наш адпачынак».

Летась за мяжу паехала выстава дзіцячых малюнкаў. Кіраваў мастацкай майстэрняй Аляксандар Квяткоўскі (бацька журналіста Севярына Квяткоўскага). Сёньня Аляксандар спытаўся, што з выставай. Высьветлілася, што яе прадалі. Ніякіх аўтарскіх правоў, ніякіх ганарараў, нават падзякі дзецям за працу да нас з-за мяжы не дайшло.

Такія замежнікі дакладна ведаюць наша становішча і папросту абкрадаюць нас: матэрыяльна – як з выставай, маральна – як з мэдыкамі, фізычна – як з фатаздымкамі. Бо гэтыя фатаздымкі – карт-бляпш «спонсару» ва ўсіх ягоных дзеяньнях. Дзе потым усплывуць такія падзякі нашых дзяцей, аднаму Богу вядома.

«Колькі шкоды вы маеце намер нам прынесьці?»

* * *

Сьветлагорыя – мадэль грамадзтва. І аднолькавыя праблемы для Беларусі і Сьветлагорыі, створаныя залежнасьцю ад грошай замежнікаў, «псыхалягічным неўспрыманнем», камуністычнымі мэтадамі працы, агульным развалам у абедзьвюх краінах... Няўжо дзеля разьвязаньня гэтых праблем трэба будзе чакаць, пакуль вырасьце новае пакаленьне? Мне так ня хочацца чакаць...

Сяргей Пульша

Залатаная кішэня

У гэтага гораду заўсёды былі сталічныя амбіцыі. Пачынаючы з 1221 году, калі ён быў заснаваны ўладзімера-суздальскім князем Юрыем як супрацьвага Маскве. Амбіцыі, зрэшты, не перашкодзілі Ніжняму стаць выратавальнікам Маскоўскага княства ў 1612-м. Пасьля той вайны ля муроў Макар'еўскага манастыра, што ніжэй па Волзе, актывізаваўся адзін з галоўных расейскіх кірмашоў. У 1817-м кірмаш пераводзіцца ў Ніжні. З таго часу, назапашваючы капітал, гандлюючы з Эўропай ды Азіяй, дыктуючы кошты на шмат якія тавары, ніжагародзкае купецтва робіць свой горад гандлёвай сталіцай Імпэрыі. Таму пытаньня, дзе праводзіць у 1896-м годзе «Всероссийскую промышленно-художественную выставку», своеасаблівую дэманстрацыю дасягненьняў прамысловасьці пачатку расейскага капіталізму, – такога пытаньня не ўзьнікала.

Мяне не зьдзіўляе, чаму ніжагародцы, у большыні сваёй, зусім не настальгуюць па СССР. Забытыя да часу амбіцыі «трэцяй сталіцы» з адыходам за мяжу Кіева й Менску знайшлі сабе нарэшце выйсьце. У адкрыцьці гарадзкой брамы для іншаземных турыстаў і капіталаў, у вяртаньні вуліцам іх сапраўдных назваў (як прыемна гэта рабіць расейцам), у прыбраньні з тых вуліцаў бруду «горкаўскага» пэрыяду, у абраньні сваім кіраўніком маладога-прыгожага, а галоўнае – адкрыта пракапіталістычнага губэрнатара. І вядома, у адраджэньні знакамітага кірмашу.

Неяк пабачыўшы фатаздымкі выставы, якая праходзіла тут сто гадоў таму, я, разам з захапленьнем ад хараства ды маштабу таго комплексу, які сваімі сажалкамі, фантанамі ды палацамі-павільёнамі больш нагадваў імпэратарскую рэзыдэнцыю, адчуў і лёгкую зьбянтэжанасьць – няўжо гэта ўсё было ў маім загажаным раёне? Ад усёй той прыгажосьці не засталося ня тое што сьледу, а й намёку. Таму вестку аб правядзеньні юбілейнай выставы я ўспрыняў зь вялікаю доляй скепсысу. Калі ж пабачыў, як будуюцца звычайныя павільёны на тле

раскошнага Галоўнага Кірмашнага Дому, то зразумеў, што вяртаць былое тут і не зьбіраліся.

Атрымаць акрэдытацыю на кірмашы аказалася справай лягчэйшаю, чым я меркаваў. Магічнае словазлучэньне «Наша Ніва» адчыняла перад мною любыя дзьверы й запальвала ўсьмешкі на тварах перад журналістам з «братской страны». Можа ўпершыню я не задаваў «лішніх пытаньняў». Усю інфармацыю пра выставу й кірмаш за нейкія паўгадзіны з задавальненьнем дала «нашей замечательной газете» прэс-сакратар кірмашу Ірына Марычава. На 25-ці тысячах квадратных мэтраў выставачных плошчаў 64 рэгіёны Расеі й 22 краіны-экспартэры разьмесьцяць тое, «чем богаты». Але галоўнае, як я зразумеў, ня ў гэтым. Нібы застрахаваўшыся ад бесталковасьці задумы, урад перад пачаткам кірмашу правёў адкрыты конкурс інвэстыцыйных праектаў, пераможцы якога атрымалі сродкі з фэдэральнага бюджэту на іх рэалізацыю.

Зьзяючы агнямі, чатырохпалубнік «Феликс Дзержинский», дзе была прызначана прэзэнтацыя Прэс-клюбу, абяцаў вясёлую ночку зь цікавымі знаёмствамі пад ненавязьлівую палітычную балбатню, з магчымым фліртам зь якой-небудзь каляжанкай пад перазвон келіхаў ды танцамі на начной палубе пад цыганскі ансамбаль, як сто гадоў таму. Але на маё расчараваньне нічога такога не было. Прэс-клюб уяўляў сабою ня надта багатую на стравы рэстарацыю з адпаведнаю шоў-праграмай, дзе інтэрмэдыі савецкіх часоў зьмяняліся аглушальнымі акордамі электрычнай гітары. Пад якую ня тое што пагаманіць, а падарыць камплімэнт адной з студэнтак мясцовага журфаку было праблематычна. Зрэшты, яны яго ня вельмі й чакалі ад госьця зь Беларусі. Краіны, на назву якой так жыва рэагуюць у Польшчы й якая ня выклікала ў маіх суседак па століку ніякіх брацкіх эмоцыяў. Я зусім не чакаў ад іх кіданьняў мне на шыю й гарачых пацалункаў, але й падзеі нашай мінулай вясны былі для іх такія ж далёкія, як і сама Беларусь. Таму, адчуўшы сярод гэтай роднамоўнай публікі самую халодную самоту, я не шкадаваў, што прыйшоў сюды. Нібы яшчэ раз атрымаў доказ таго, што нашае брацтва будзе настолькі ж шчырае, наколькі шчырыя будуць лабызаньні, аўгусьцейша дазволеныя нашаму прэзыдэнту.

Дзень адкрыцьця выставы выдаўся сьлякотным паводле ўсіх парамэтраў. Цэльсіяў пад трыццаць, машынаў на пад'ездах да кірмашу пад тысячу, людзей навокал пад мільён. Я адно пасьпяваў дэманстраваць свой бэйдж міліцэйскім пастам, працiскаючыся паміж Волгамі ды Мэрсамі да Галоўнага Кірмашнага Дому. Дзе натоўп бурна вітаў групу, якая ўзыходзіла на памост і зь якой і за мілю бязь цяжкасьцяў можна было вылучыць постаці Чарнамырдзіна й Нямцова. Віктар Сьцяпанавіч з натхненьнем, на якое толькі быў здольны, прачытаў занадта мастацкі для яго тэкст, дзе «Расея ўляцела ў ХХ стагодзьдзе на паравозе, а вылятае...» «На бомбардировщике», – зымправізаваў калега з ИТАР-ТАСС, што стаяў побач. Нямцоў чытаў яўна свой тэкст, у якім Ніжняму адводзілася роля галоўнага гандлёвага цэнтру краіны. Калі губэрнатар дайшоў да пахвальбы тэрмінамі, у якія быў узьведзены выставачны комплекс, зноў абудзіўся ітартасавец. «Борь, ты же рыбок обещал в фонтан запустить. Где рыбки ёптать?» «На обед Черномырдину пошли», – адказаў яму хтосьці.

Напэўна перасядзеўшы ва ўсіх новых мадэлях ГАЗа, перамераўшы піцерскія пінжакі й надзівіўшыся на якуцкае золата, я павінен быў захапіцца ды «іззайздросьціцца». Але, прыняўшы ўсё гэтае багацьце, як адпаведнае вялізнай краіне, я пазайздросьціў расейцам у іншым месцы. Назіраючы на прэзэнтацыі спадарож-

нікавага НТВ за двума Чарнамырдзінамі: лялечным, які казаў сьмешныя глупствы, ды сапраўдным, які заліваўся магутным рогатам. Разам з зайздрасьцю я яшчэ раз адчуў сваю гасьцявую прысутнасьць на чужым сьвяце.

Паблукаўшы яшчэ трохі, я знайшоў і нашых. Краіна, у якой любімая тэма для кіраўнічай балбатні й апраўданьняў – інтэграцыя з Расеяй, была прадстаўленая адным сьціплым стэндам магілёўскага швачнага аб'яднаньня МОГОТЭКС, якое даўно і з посьпехам абшывае Газпрам і расейскае войска. Больш Беларусь нічым у «Будущем России» не адзначылася. У адрозьненьне ад сваіх суседак Латвіі ды Украіны, якія занялі вялізныя экспазыцыйныя плошчы ды паверылі ў сур'ёзнасьць расейскай задумы.

Напрыканцы вечара ўсе чакалі губэрнатарскага прыёму. «Гэта п'янка пад Борыны тосты», – растлумачыў мне ўсё той жа тасаўскі гумарыст. Але ён памыліўся. П'янка была безь Нямцова. Той не вярнуўся з праводзінаў прэм'ера.

Вялізная Гербавая заля, дзе сталы ламіліся «яствами» ад Сьмірноффа, гаманіла пяцістамі галасамі. Усё нагадвала здымкі масавай сцэны для фільма пра канец Імпэрыі – жываты новых буржуа, футры іхніх дамаў, бародкі балбатлівага чынавенства, шустрыя афіцыянты. Не хапала толькі бальшавіка, які б стрэлам у столь прымусіў выслухаць ягоны тост. Але тое кіно, хочацца верыць, скончылася назаўсёды.

Падсілкаваўшыся, я выйшаў на кірмашовы пляц. У зорным небе давалі фэерверк. Рознакаляровыя бутоны агнёў выклікалі гучныя выбухі захапленьня ў паспалітага люду за літаю агароджаю, па гэты бок якой некалькі «дам и господ», уладкаваўшыся ў фатэлях млява пляскалі ў ладкі, як на нудным канцэрце. Я падаўся да народу. Міліцэйскі падпалкоўнік пры парадзе з годнасьцю швэйцара расчыніў мне браму. Ля якой я нарэшце заўважыў тое, што прымусіла мяне пашкадаваць пра адсутнасьць фотаапарату. Паміж французскім і латыскім сьцягамі калыхалася чырвонае палотнішча з вузенькай зялёнай пасачкай наверсе (!). Ля дрэўка акуратнымі ромбікамі былі нашытыя белыя шнурочкі. Я з задавальненьнем дараваў расейцам іхнюю зьбыўлівасьць на сымбалі савецкага пэрыяду. Па выхадзе ж, сярод сьцягоў аздабленьня самых неверагодных колераў ды іх спалучэньняў, заўважыў і вялізны бел-чырвона-белы. Мройная Беларусь была ў шэрагах нясных фантастычных краінаў. Цікава, ці хто-небудзь яшчэ акрамя мяне заўважыў яе тут?..

Зьміцер Бартосік

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Міжнародны камэнтар

На золку новай «вясны народаў»

15 верасьня поўнач Італіі — так званая Рэспубліка Падания — мелася абвесьціць незалежнасьць. Дакладней, не сама дзяржава, межы і сталіца якой яшчэ нікому невядомыя, а тыя людзі, кіраўнікі Лігі Поўначы, што маюць намер адарваць нашчадкаў лянгабардаў ад дзяржавы Гарыбальдзі, чые ваякі,

дамогшыся добраахвотнага ўзьяднаньня Сыцыліі з Італьянскім каралеўствам, з рогатам гулялі ў шары адсечанымі галовамі на ружовых дворыках старасьвецкіх палацаў — страшны эпізод зь Пірандэла і «Хаосу» братоў Тавіяні.

Я даволі скептычна ставіўся да рэальнага падзелу Італіі аж да апошняга лета, калі мне давялося праехаць ад Трыесту да Будапэшту ў адным тамбуры з вэнэцыянскім наркаманам, што кіраваўся ў міжнародны лягер прыхільнікаў хардроку на беразе Дуная. Гэты прасьцецкі муляр са счарнелымі ад опію зубамі аказаўся зацятым прыхільнікам самастойнасьці Поўначы. Ён служыў у адным узводзе з хлопцамі з Поўдня, дык вось, усе яны — махляры, якім адно наўме — красьці. Зь ягонага аповеду я зразумеў, наколькі глыбокую крыўду выносіць з войска кожны паўночны італьянец. А мужчынскія крыўды — найпершы камень у падмурак саматоеснасьці юнай нацыі.

Умбэрта Босі, лідар Лігі Поўначы, ідэоляг аддзяленьня, выказваў намер сабраць на ўрачысты сходмітынг 15 верасьня мільён чалавек, пасьля чаго разам з групай падтрымкі выправіцца ў пешае падарожжа ад мястэчка да мястэчка, накшталт Махатмы Гандзі, дзеля агітацыі за свабоду ад паўднёвых лайдакоў і мафіёзі, і рымскіх бюракратаў. Соль гэтай кампаніі — схіліць жыхароў Поўначы не плаціць падаткаў у дзяржаўны бюджэт (усё роўна тыя гультаі разбазараць). Не выкладайце важкі аргумэнт на карысьць незалежнасьці з вашай кішэні, — вось просты і даступны лёзунг сэпаратыстаў.

Абвінавачаньні наконт крууцельства паўднёвікаў часткова справядлівыя. Так, улетку новы ўрад дзеля экспэрымэнту прызначыў спэцыяльную камісію, каб праверыць, ці ўсе інваліды Нэапаля (а інваліды ў Італіі карыстаюцца вялізнымі льготамі) сапраўды інваліды. З 30 тысячаў зарэгістраваных падддаліся праверцы толькі 12... У Міляне такі размах махлярства наўрад ці магчымы.

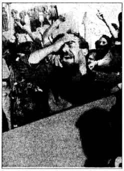

І ўсё ж, упэўнены, учора і блізка не сабраўся мільён, каб паслухаць Босі. Бо гэта, як паміж Заходняй і Ўсходняй Беларусяй: і розьніца ёсьць, і крыўды, і суперніцтва, але «ну няўжо ты, дзядзька, сур'ёзна думаеш, што можна аддзяліцца ад Магілёва? Кіньця!»

Ужо тры пракуроры розных гарадоў узбудзілі супраць Умбэрта Босі крымінальныя справы па факце «замаху на канстытуцыйны лад Рэспублікі».

Няґледзячы на ўсю фарсавасьць таго, што адбываецца цяпер у Італіі, і драматызм лёсу курдаў, што ў чарговы раз зазналі пакутаў ад Хусэйна, два гэтыя факты наводзяць на адну думку: на мяжы трэцяга тысячагодзьдзя нас чакае перадзел межаў. І ААН, галоўны гарант непарушнасьці межаў, сёньня сваёй абыякавасьцю да лёсу курдаў, патураньнем Іраку і спробамі вызначыць для ЗША, адкуль і дакуль можна абараняць правы чалавека ставіць крыж ня толькі на старым балянсе, але й на сабе, прынамсі, на старой форме сябе.

Сёньня ў Курдыстане знайшліся свае прыхільнікі «ядзінства», што дзеля захаваньня ўлады здалі незалежнасьць і зьвярнуліся па танкі багдадзкіх калянізатараў, але курды, якія 700 гадоў змагаліся за волю, і якім цяпер волю выпадку палітычнай гульні будзе дапамагаць Амэрыка, усталююць, нарэшце, свой парадак, і гэта будзе першай ластаўкай новай вясны народаў. Чачэнія, Тыбэт, Корсыка,

Інгушэтыя, Біская, Тамілнад, Якутыя, Косава, Казаманка, Джаму і Кашмір, Сыцылія... Дзе спыніцца тэктанічны «разлом палітычнае карты сьвету?

Андрэй Дынько

Чэрчыліянская араторыя ў амэрыканскім стылі

Нашы чытачы, напэўна, ведаюць пра антыцыгарэтную кампанію, якая практычна прагнала звычку з вуліц ды іншых грамадзкіх месцаў. Паленьне цяпер успрымаецца ў многіх заходніх краінах ня проста як шкодная звычка, але лічыцца палітычна некарэктным, а часьцяком і антыграмадзкім дзеяньнем. Курцы пачынаюць разглядацца як непаўнавартасныя людзі ці сваёго роду хуліганы. Напрыклад, падчас нядаўняга інтэрвію галоўнага рэдактара «НН» для нямецкай тэлевізіі, карэспандэнт і апэратар старанна чакалі, пакуль той дапаліць цыгарэту, перш чым уключыць сваю камэру. Яны растлумачылі, што цяпер у нямецкай тэлевізіі нельга паказваць людзей з цыгарэтай. Сваю рэакцыю на такое становішча выказаў у Оксфардзкім Таварыстве Брытанскай Садружнасьці падчас дыскусіі на тэму «Курцы і грамадзтва» з удзелам навукоўцаў, журналістаў, палітыкаў ды ўрадавых чыноўнікаў адзін зь вельмі вядомых амэрыканскіх сатырыкаў-памфлетыстаў з правымі поглядамі П.Дж.О.Рурк.

З упэўненасьцю можна сказаць, што паленьне — гэта права. Можа яно невялікае, бязглуздае, брыдкае, няўручнае і вельмі трывіяльнае права, але гэтае права было даўна прынята, рашуча абараняецца і надзвычай шырока практыкуецца. Тым ня менш, я вылучаю яшчэ адну прапанову: па спрачацца наконт такога сьцьверджаньня — маўляў, паленьне — невялікае, бязглуздае, брыдкае, няўручнае і вельмі трывіяльнае. (Хай не пакрыўдзяцца найлепшыя розумы ўсіх прысутных.)

Я супраць дыскусіі толькі на падставе таго, што гэткага роду публічны абмен думкамі ў такой прыстойнай аўдыторыі — гэта, паводле сваёй прыроды, палітычная падзея. І я ня бачу прычыны таго, што паленьне павінна быць прадметам для палітычнага дыскурсу. Паленьне — гэта чыста грамадзянская ды сацыяльная дзейнасьць — асабістая справа, што мусіць вырашацца сярод курцоў, іх сяброў ды калегаў, якія цярпець ня могуць смуроду, а таксама дактароў, што лекуюць курцоў ды любяць атрымліваць ад іх высокія ганарары за лячэньне ад раку.

Ужо само абмеркаваньне гэтай праблемы сьведчыць пра сымптом агіднай сучаснай тэндэнцыі пераводзіць усё ў сфэру палітыкі. Палітыка павінна абмяжоўвацца выключна рамкамі вядзеньня вайны, абароны ўласнасьці ды, час ад часу, прафіляктычнага адсяканьня галоў членам кіраўнічае клясы.

«Паленьне — права ці прывілей?» Гэтае пытаньне —дыялектычная пастка, у якую любяць завабліваць левыя. «Паленьне — ці гэта не твая справа, га?» Гэтак трохі лепш.

Давайце разгледзім гэтае пытаньне (хай не пакрыўдзяцца нашыя высокашаноўныя апанэнты) зь сьлізкай, мокрай, левай пэрспэктывы: ва ўмовах сучасных начотніцкіх урадаў нічога не зьяўляецца асабістым правам, бо правы маюць на ўвазе й абавязкі, а ў нас больш няма індывідуальных абавязкаў — выключна калектыўныя, палітычныя абавязкі.

Паленьне — гэта не калектыўнае дзеяньне, калі толькі вы не перадаеце запаленую цыгарэту па коле. Але гэта ўжо тэма для іншай дыскусіі. Паленьне таксама ня можа быць і прывілеем, бо ўсе прывілеі былі адменены. Я маю на ўвазе, што хіба мы ўсе не прыхільнікі ўраўнілаўкі? А таму курэньне мусіць быць нечым, што мы атрымліваем ад ураду як частку нашай долі. (Хіба вы ня ведаеце, што крыніцай усіх тавараў ды паслугаў ёсьць урад?) Ну вядома ж вы ведаеце. Вось чаму вы выбераце Тоні Блэра (лідэр Лейбарысцкай (рабочай) партыі ў Вялікабрытаніі — У.Б.). Увогуле, выдаткі на размеркаваньне дабротаў завысокія. Наваt Лейбарысцкая партыя мусіць гэта прызнаць. Некатарыя даброты трэба ўрэзаць... Ну тады давайце ўрэжам паленьне, бо хто будзе г-э-т-а адстойваць?

Але падумайце, якім было б жыцьцё, калі б кожнае рашэньне прымалася большасьцю галасоў! Людзі насілі б выключна спартовае адзеньне. Адзінай ежай, даступнай у Ангельшчыне, была б ... ангельская. І ўсе мы спалі б з Эмай Томсан. І ўсё было б гэта не спадабалася.

Асноўная прычына, каб супрацьстаяць палітычнаму кантролю над паленьнем — гэта ня даць улады, нават самай маленькай ды бязглуздай, у рукі такім людзям, якімі зьяўляюцца прысутныя тут нашыя апанэнты. О так, я ўпэўнены, што яны цудоўныя людзі, і ім можна давяраць у межах іх кампэтэнцыі. Але яны члены небясьпечнай клясы — клясы тых, хто лепей за нас ведае, што для нас добра. Яны альтруісты.

Ці ведаеце вы розьніцу паміж альтруістам і дабрачынным чалавекам? Дабрачынны чалавек прыходзіць да вас у хату ды кажа: «Я чуў, што вы галодны, дык я прынёс вам трохі паесьці». А альтруіст прыходзіць да вас у хату й кажа: «Я чуў, што вы галодны, дык я прынёс вам некалькі кніг на гэтую тэму».

У сыгналах альтруістаў ёсьць элемэнт маральнага застрашэньня: «О, я ведаю, што вы занепакоеныя ўплывам паленьня на здароўе, — кажа альтруіст, — але вы занепакоеныя толькі тым узьдзеяньнем, якое робіцца на некалькі вашых сяброў ды чальцоў сям'і. А я клапачуся пра ў-с-і-х. Я нагэтулькі пра гэта клапачуся, што нават не магу спаць. Я не магу есьці. З-за гэтага нават распаўся мой шлюб. Я ўсё клапачуся, клапачуся ды клапачуся. І, як вы бачыце, паколькі я клапачуся пра гэта лепей за вас, то мусіць я і лепшы за вас чалавек. А паколькі я лепшы за вас чалавек, у мяне ёсьць права — не — абавязак «казаць, што вам трэба рабіць!»

Вы не павінны паліць таму, што гэта шкодна для ўсіх. «Гэта шкодна для ўсіх» — вялікі кліч таталітарызму новай хвалі, фашыстаў з шчасьлівымі тварамі, нацыстаў ад бясьпекі, прылізаных сталіністаў. Такіх людзей выкідаюць за дзьверы палітыкі, а яны ўпаўзаюць назад праз вакно здароўя. Яны ўжо даказалі, што заліпшняя вага шкодзіць кожнаму, і цяпер яны гавораць пра мэдычныя ды сацыяльныя наступствы курэньня. А далей яны пачнуць казаць, што мы павінны есьці. І развод шкодны для кожнага. Таму яны залезуць да нас у ложак ды пачнуць вучыць, што і як трэба рабіць. Што падводзіць нас да тэмы сэксу. А ён жа таксама шкодны для ўсіх: ён выклікае перанаселенасьць, AIDS, згвалтаваньні, прастытуцыю, Мадону. Нашыя апанэнты, каб толькі даўмеліся да таго, ужо стварылі б Лігу Сэксуальных Рэпрэсіяў.

Мы не павінны абмяркоўваць тэму тытуню. Мы павінны абмяркоўваць само такое абмеркаваньне. Пытаньне тут ва ўладзе ды кантролі. Тысячы жыцьцяў ды мільёны даляраў зьнішчаюцца праз паленьне. Але мільёны жыцьцяў ды мільярды даляраў зьнішчаюцца калектывісцкімі дзяржавамі. Пяцьдзесят мільёнаў загінула ў вайне, выкліканай фашызмам. Дваццаць мільёнаў былі забітыя Савецкім Саюзам. Незьлічоныя мільёны людзей былі замучаныя падчас маасцкага Вялікага Скачку Наперад.

І, між іншым, падчас усіх гэтых жахлівых падзеяў усе, хто меў да гэтага дачыненьне, хацелі запаліць.

П.Дж.О.Рурк, The American Spectator

Падрыхтаваў Уладзімер Баранніч

Каляндар

Зачараваць Шамана

На старонках «НН» ужо пісалася пра тое, што «той, хто не падтрымлівае традыцыйнае думкі, ня можа дасягнуць статусу лідара... Чалавек, які добра знаёмы з стэрэатыпамі калектыўнае сьвядомасьці... можа стаць лідарам гэтае групы». У сярэднявечнай Беларусі чараўніцтва перасьледвалася законам. Нясьбіта адсутнай у астатніх людзей здольнасьці чакала вогнішча. Дагэтуль ці ня ў кожнай грамадзкай супольнасьці нетрадыцыйнасьць выклікае супраціў. Але, калі яна перамагае...

У гісторыі Беларусі ёсьць асоба, моц лідарства якой сягнула праз межы зразумелага сучасьнікам. Гэты чалавек — полацкі князь Усяслаў Брачыславіч — атрымаў супярэчнае традыцыі новахрысьціянскага сьвету імя «Чарадзей». Сёлета споўнілася 895 гадоў з дня ягонай сьмерці. Усяслаў Чарадзей кіраваў сваёй дзяржавай на працягу 67 гадоў. За гэты час ён ня толькі адстаяў незалежнасьць Полацкай зямлі, але праводзіў актыўную зьнешнюю палітыку: неаднаразова нападаў і захопліваў сталіцы «брацкіх» княстваў: Пскоў, Смаленск, Ноўгарад і Кіеў. З сваім нешматлікім войскам Чарадзей зьдзяйсьняў фантастычныя для тых часоў хуткія і дзёрзкія вайсковыя апэрацыі. Папулярнасьць гэтага чалавека сягала далёка за межы ягонай дзяржавы. Нездарма ж у 1068 годзе кіеўскія месьцічы паўсталі супраць свайго князя і пасадзілі на пасад Усяслава Чарадзея.

Энцыкляпэдычны даведнік «Беларусь» тлумачыць узьнікненьне імя «Чарадзей» празьмерным зьдзіўленьнем сучасьнікаў рашучасьцю, розумам і энэргіяй князя. У цяперашняга чалавека гэткае тлумачэньне можа выклікаць усьмешку. Але, калі ўлічыць, што ў XI ст. сярэдняя працягласьць чалавечага жыцьця не перавышала сарака гадоў, калі ўзгадаць, што паміж Кіевам і Ноўгарадам ляжала дарога ў некалькі месяцаў, можна зразумець аўтараў даведніка. Яны па-свойму ўразіліся асобай Усяслава Брачыславіча. Але сучасьнікі назвалі князя ня «хуткім» і ня «доўгажыхаром»: насуперак афіцыйнай хрысьціянскай ідэалёгіі яны скарысталі табуяванае слова «Чарадзей». Мы працягваем традыцыю нашых продкаў, мы жывем ва ўяўнай рэальнасьці зьвышсілаў. Для кожнага яны свае.

Ёсьць краіны, дзе чарадзейства дагэтуль ня толькі прызнаецца афіцыйна, але й лічыцца здабыткам традыцыйнай культуры і грамадзкіх узаемадачыненьняў. Напрыклад, у крымінальным кодэксе Бурундзі існуюць адмысловыя артыкулы, якія тлумачаць чарадзейныя злачынствы. З пункту гледжаньня сучаснага эўрапейца, гэта дзіка, але, прынамсі, сумленна. Іншая рэч у Беларусі. Відавочна, што той, хто не падтрымлівае сёньня традыцыйную думку, ня можа стаць лідарам у беларускім грамадзтве. Масавы псыхоз вялікай часткі насельніцтва ў зьвязку з асобай першага прэзыдэнта РБ тлумачыць гэтую традыцыю. Ёй ужо даў умоўнае азначэньне — шаманізм. На гэтым тле тым, хто «не падтрымлівае традыцыйнае думкі», робіцца нармальны чалавек. Нармальны чалавек ня можа лідарстваваць у «шаманствуючых». Дзея супраць традыцыі, кідок супраць плыні часу, стварэньне новай рэальнасьці — ГЭТА ЧАРАЎНІЦТВА. Такім чынам, перамога нармальнага над шаманскім у нашых умовах —гэта чарадзейства. Перамагчы шамана магчыма, галоўнае — ня верыць у яго.

Севярын Квяткоўскі

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

№ 24/96
16 — 22 верасня

Інфарматар

Новае слова на рынку беларускае прэсы — штотыдзень 8 палосаў патрэбнае інфармацыі

ШТОТЫДНЕВЫ ІНФАРМАЦЫЙНЫ ДАДАТАК ДА ГАЗЭТЫ НАША НІВА

БІРЖА ПРАЦЫ • КІНО • РЫНАК • ТРАНСПАРТ • АДПАЧЫНАК • АДУКАЦЫЯ • СПАКУШВЕЦ • ЗДАРОЎЕ • КІНО • ТБ • ТАЛЕСАТ • РАДЫЁ • СПОРТ • МУЗЫКА • ЗА МЕЖАМІ

НАША НІВА

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ BELARUSAN PUBLIC RELATIONS ASSOCIATION

Моё імя КАЛЕМБА

глядзіце знакомітыя сярыялы штопятніцы на канале **ОРТ**

Зь ліста ў рэдакцыю

Я псыхатэрапэўт. Мае знаёмы, пісьмо з «Жучка дадзіной», зьвярнуў мяне ўвагу на тое, што ацэнцыю часам поўнае супрацоўніцтва выгадзі сугласнасці з прыгнаў дзіцячай адзіноты особ ніяка кшталту — чалавек ня мае беларускамоўнага аэрадзіцця.

З мае дасьлед пакаеннічнай дапамогі адзіноты старым, інвалідам, ахвяры зь вялікай сарамлівасьцю, яна мае дэфіцыт спасуняў. Я з 1992 г. дапамагаю особным пацыентам ня рэдкай ноч. Вось я і падумаў, чому б мне не дапамагаць беларусам у шмат час мойнага нетэму.

Працаю я ў дзіркоўнай установе і таму дапамога будзе бясплатнай. Вошы газэта — газэта сьвядомых беларусаў, сярэдняга ўзросту, якія ня ходзяць на «Ночыя ніва» ня сустрэнуць дападзіцца.

У тэлефон нумары мы дастаючнем новую сторанку "Псыхалёгія". З удзячнасьцю разгледзім вашыя матэрыялы і дапісак, дасылайце нам у рэдакцыю.

псыхалёгія
246029,
г. Гомель,
п/с 11.

Тэрмінова прадам 2-сапыных ложак, б/к, нядорга. Тэл. 271-23-63 пасьля 18.00.

Малады чалавек 25-ці год пазнаёміцца з адзінокай дзяўчынай. **Сяргей** 246029, г. Гомель, п/с 11.

Бясплатныя прыватныя абвесткі

ЗДАРОЎЕ

Робіш **лекавы** (*акупунктура*) **ігульны масаж** з выездам за кліента. Тэлефон 62-83-86 *з 20.00 да 22.00.*

ПРАФЭСІЯНАЛЫ

Печы й каміны. Майце справы з прафэсіяналамі. *Тэл. 24-29-74*

Фартэпіяна, сальфэджа: індывідуальныя заняткі, падрыхтоўка да музычнае школы. Тэл. **221-24-81.**

Продам 2-пакаёвую кватэру ў Смаргоні ў цэнтры гораду. 4-ы паверх, вул. Карласа, 5-87. Тэл. 2-26-59, 3-62-62.

МЯНЯЮ: новую, 2-пакаёвую, кватэру ў Навапольцку на 2-пакаёвую ў Гомлі. Тэл. 2-13-05.

РЭПЕТЫТАРЫ

Баўгарская, беларуская, польская мовы. *Пераклады якой заўгодна складанасьці, індывідуальныя заняткі.* **Тэл. 221-24-81**

Дзяўчына 21/166 пазнаёміцца для стварэньня сям'і з мужчынам без матэрыяльных праблемаў. г. Мазыр, тэл. 2-65-99.

ЗДАРОЎЕ

Бясплатная псыхалёгічная дапамога пры дэфіцыце плённых стасункаў, духоўнай адзіноце.

Дакладні ня тэл. 265-74-12 штосьцядні з 18 да 20 гадзінаў.

Зьвяртацца пасьля 23 верасьня.

Апэрацыя "ВАГІ"

Беларуская Асацыяцыя сувязі з грамадзкасьцю правяла міні-дасьледаваньне ў рамках праграмы "Вага — руж за правы спажыўца". Трэба было купіць адзін вагіні і адзін мапежны банан, патыцаць, якое ў абодвух выпадках было абвешчанае, калі ня больш, і паведаміць, якая дзяўчына купляюць гнадзі.

Атрымаюцца наступныя вынікі.

Пры купі бананаў максімальнае абвешчанае не карысьцю пераўзыходзіць сярэдзіне 165 г з аднаго кілограму! І гэта пры тым, што самы буйны банан важыць прыблізна 200 г! З гэтага вынікае, што ў 1 кг — 5 буйных бананаў, а дробных — 8-10. Розьніц, натуральна, прыблізна, але, мадэрны прыз ня, кожны з нас, паперасіўшы ўвазжыць кілі бананаў, адразу можа вызьвяціць ступень ашукаства продацца. Адзначым, што найбольшае абвешчанае ад бананаў у вуліцы канцэрнаў на мапежнае, а особліва на бытавых вагах з пластмасовай шалляй.

Вось што нам паведамілі пра бананы ў сакратарыяце.

Адзін банан важыць прыблізна да 70 ад 110 г. Ядомая частка пладу складае 60-70% да агульнай вагі. Энергетычная вартасьць 100 г бананаў (у чыстым выглядзе) 91 Ккал. 38 Дж. Зьвяртаем 100 г гэтага мапежнага пладу. Ён стаміраецца:

Вода — 74%, бялку — 1,5%; тлушчу — 0%; вуглеводу: агульнае — 22,4%, моносьцярыдаў — 19%, дысьцярыдаў — 24%; абавонкі (клятчаткі) — 0,8%; арганічных кіслінаў — у пераліку на ябланчыну — 0,4%; попелу — 0,9%; Na — 31 мг; K — 348 мг; Mg — 42 мг; Fe — 0,6 мг; B-каротыну — 0,12 мг; вітаміну: B1 — 0,04 мг, B2 — 0,04 мг, Pp — 0,60 мг, C — 10 мг.

Нягледзячы на свой заморскае паходжаньне, бананы дзіўна і трывала ўкараніліся ня толькі ў кожным (пасьцяжы абзоўлуйнем мясом зьмясьці цукру), перавожна цукрозы і фруктозы, якія зьмешчаем абатомы і вялікай колькасьці кілі. Паводзіт гэтага мапежнае банан толькі крыху горш бруквамі, кізіку, чорнай парэчкі і фінікам.

У мякіне пладзі ёсьць бялкі-ферыя сучыны рэчыва: сарэтаны, нэрфарын, дэлаціні і кагнаўзіны. Яны (ажыцяўляць лекавыя (пасьцяжы) пры стрэўчэнаю кішачных заваротнасьці: язвавой хваробе, бактэрыцыдзі, дыяцэтаты, антаратах, а таксама пры запаленьнях пасрэка сьлізнуйу рота. Але адначасьна, для вітаміну тутэ пладу можна мала.

Зьбіраюць бананы на працяту ўсяго году, але асноўнае ўраджай прыпадае на пэтэрыад-сьнежань і красавік-травень. Найчасьцей зьвяцоўцца тутэ "Гро-Мішэль", "Кавэндыш", "Бэрэскі карлік", "Лідэр Фінт", "Чырвны Дэкс". Найбольш прыстосаваны да перавозак бананы гатунку "Гро-Мішэль", "Кавэндыш", а вось у "Бэрэскага карліка" вельмі трабуецца асобнае тонкае скурка.

Інфарпны сьвежыя бананы падзяляюць на і і II гатункі. У першым гатунку пакет бананаў важыць ад 15 кг, а пакаёвае ня скурк пладу ня мусіць зайняць болей за 1% ад агульнага. У другім гатунку — больш высокія нормы дапушчальных адхіленьняў: могуць трапляцца плады без пладовага «вянка» (памерці), але ад 10 ня, плямы і пацёкі на скуры могуць зайняць ня больш за палову агульнае плошчы, разрыў пупіны ня больш за 2 см, пры гэтым мякіна пладзі не павінна быць парушана.

Зрэзаныя плады бананаў захоўваюцца каля 30 сутак. Палову гэтага часу займае транспартаваньне.

У запаснасьці да ўмоў выслаяньня тэрміны захаваньня можна павялічыць зь сакрэтаў.

Сьлепыя бананы захоўваюцца пры 12 С° і адносной вільгатнасьці паветра 80-85% на працягу 3-4 сутак. Замарожаныя вільгатнасьцю бананаў можна пры тэмпэратуры 12-14 С° і адносной вільгатнасьці паветра 85-90% у ніжнай, яшчэ добра прывентыляванай. Калі ня хапае пасьцяжы, гэта працэс, разьмешчаны бананы ў памяшканьні з тэмпэратурай 22 С° і вільгатнасьцю 90-95%. Пры гэтай тэмпэратуры пакінуцца да 19-20 С° і такой захоўнасьці дадуць, пакуль бананы не зробяцца зацыстымі, гэта значыць на працягу 4-5 сутак.

Калі тэмпэратура разка павысіць, то ўтпіе жоча зьмяніць "пэрсэнт" пэнтасьцяк. Пры гэтым мякіна пладу можна разьмяняцца, патрацяцыці ім бананы выгнц. Нельзя захоўваць плады пры тэмпэратуры ніжэйшай за 12 С°, бо гэта прыводзіць да хворай заступаемнасьці.

ІНФАРМАЦЫЯ ПРА ПРАЦУ

Бутэльнар з досьведам працы і ведамьнем камп'ютэрнае шчоце працу. Тэлефон **2-264-263**

ВІНШУЮ!

Шчырыя віншаваньні і найлепшыя пажаданьні Аляксандру Васілевічу з нагоды Дня нараджэньня.

Ірына.

ПАЖАДАНЬНІ

Групу "Камэлёт" тэрмінова прыабрыць жывы бубны (бараны) і помацнець сьпістарэ-цічны. **Сяргей Максім**

МОВА

Ангельская мова. Арыгінальны метад. Высокае якасьць. Усе ўзроўні. Тэлефанавать зранку і ўвечары. **Тэл. 226-46-45.**

Перапіска й розарыцца электроўнікай, дрыкай, пыхасьнікоў, прозьвых мошыны і інш. Тэл. 231-98-56 з 10.00 да 18.00.

КУПОН

Бясплатная прыватная абвестка

Імя і прозьвішча

Адрэса, тэлефон

Тэкст:

Запоўніце гэты купон і мы надрукуем Вашу абвестку (не больш за 15 словаў) бясплатна.

220123, Мінск, а/с 71

Міністэрства сувязі і інфармацыі Рэспублікі Беларусь
АБАНЭМЭНТ на газэту **63125**

На 1996 год на месяцы

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды _____ (поштовы індэкс) _____ (адрэса)

Кому _____ (прозьвішча, імёны)

Колькасьць камплектаў

ДАСТАЎНАЯ КАРТКА

на газэту **63125**

ПІ месяц Год

Кошт | подпіс | перасорс | руб. | руб. | Колькасьць камплектаў

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды _____ (поштовы індэкс) _____ (адрэса)

Кому _____ (прозьвішча, імёны)

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Кватэрны рынак — прапанова

Кватэры у Менску — прапанова

Адрэса	Агульная плошча, м²	Жылая плошча, м²	Кухня	Санвузел	Паверх, сьцены	Тэлефон	Гаўбец, лоджыя	Кошт (USD)
Аднапакаёвыя кватэры								
Алтайская	35	16	7	а	5/9П	-	2Г	9000
Сонечная	31,6	19,4	5,7	с	3/5Ц	-	Г	10000
Чыгуначная	28	17	6	с	4/4Ц	+	Г	10000
Казінца	31	16,5	7,6	а	1/5П	+	Г	10300
Філатава	31	19	6	с	1/5	-	-	10500
Казінца	30	16	7,6	а	1/5П	+	Л	10500
Жукава пр., 21/2	35	20	5,8	с	3/5	+	Г	10500
Харкаўская	30,7	19	5,8	с	5/5П	-	Г	11000
Сямёнава	30	17,9	6	с	5/5Ц	+	Г	11000
Волаха, 9/1	30	17	5,8	с	1в/4Ц	-	-	11000
Партызанскі пр., 54	30	17	6	с	1/5Ц	+	-	11000
Сямёнава	30	17,8	6,5	с	5/5Ц	+	Г3	11000
Волаха	30	17	6	с	1/4Ц	-	-	11000
Чарвякова	17	34	7,2	а	1/9П	-	-	11000
Партызанскі пр., 29а	28	17	5,5	с	3/5Ц	+	Г	11500
Харужай	32	18	7	а	1/5П	+	-	11500
Ясеніна	33	17,5	7,2	а	4/9П	-	Л	12000
Маўра, 60	35	18	7,4	а	4/5П	+	-	12000
Талбухіна, 17	30	19	6	с	1/5Ц	+	-	12000
Асаналіева	33	17	7,2	а	5/9П	-	Л	12000
Касманаўтаў, 23	34	17	7,2	а	3/9П	+	Л3	12300
Залатая Горка	31	21	6	с	3/3Ц	-	-	12500
Талбухіна	32	19	6	а	1/4Ц	+	-	12500
Касманаўтаў, 23/2	33	16	7,2	а	3/9П	+	Л3	12500
Маякоўскага	29,5	16	7,1	а	6/9П	-	Л	12500
Жудра, 45	35	18	7,5	а	9,9	+	Г	12500
Сухараўская	33	17	7	а	9/9П	-	Л	12800
Іванаўская	30,9	17,2	6	с	2/4Ц	+	Г	13000
Прытыцкага	36	17	8	а	6/9Ц	+	-	13000
Пушкіна пр.	34	17,5	7,5	а	4/9П	-	Л3	13000
Цікоцкага	33	17,1	7,2	а	6/9П	+	Л	13500
Мірашнічэнкі	33	17	7,2	а	11/12П	+	+	13500
Прытыцкага	33,5	17	7,5	а	3/9П	+	Л	13500
Гало, 6	0	17	0	а	3/9П	-	Л	14000
Ляўкова	33	17	7,2	а	4/9П	-	Л	14000
Шугаева	35,5	18,3	9	а	16/22М	+	2Л	14000
Л.Украінкі, 12	35	17	8	а	5/9П	+	Л	14000
Парніковая, 9	33,4	17,1	7,1	а	9П	+	Л	14300
Маякоўскага, 16	33	17,5	7,2	а	3/9Ц	+	Л	14500
Нававіленская	30	19	5,5	с	2/3Ц	+	Л	14500
Рафіева	40	16	9	а	9/10Ц	-	Л	14500
Захарава, 64	39	15	9	а	1/9Ц	+	-	15000
Л.Украінкі, 14	38	17	8	а	12/12	+	2Л	15000
Дзянісаўская	38	18	8,8	а	9/12Ц	-	Л	15500
Магілёўская	33	17	7,2	а	8/9П	+	Л	15500
Скарыны пр.	31	17	6	с	5/5Ц	+	-	15500
Гікала	34	18	7,1	а	3/5Ц	+	-	15500
М.Багдановіча, 53	33	17	7,2	а	7/9	+	Л	15500
Скарыны пр.	37	18	7,8	а	4/9П	+	Л	15500
Нікіфарава, 11	34	21	7	а	2/9П	-	Л	15500
Арлоўская	33,3	17,2	7,5	а	3/9П	+	Л	16000
В.Харужай	31	17	7	с	3/9П	+	Г	16000
Скарыны пр.	39	18	9	а	10/16М	+	Л	16000
Натуралістаў, 5	35	20	8,7	с	1в/4Ц	+	-	16000
Скарыны пр.	36	18	9	а	10/16М	+	Л	16000
Усходняя	34	18	7,2	а	2/9Ц	-	Л	17000
Кісялёва	41,8	23,6	7	а	4/5Ц	+	Г	19000
Няміга	40	20	7,2	а	4/9Ц	+	Л	20000
Двухпакаёвыя кватэры								
Авангардная	34	24	4,5	с	1/2Ц	-	-	12000
Гатава	51	27,4	7,7	а	6/9П	+	Л	12000
Казінца пл.	48	27	7	а	1/2Ц	+	-	13000
Станіслаўскага	37	25	6,7	с	2/4Ц	+	-	13000
Енісейская, 10	41	28	5,5	а	1/5Ц	+	3Г	13500
Галадзеда	40	24	7	а	5/5Ц	+	Г	13500
Асіпенкі	45,1	32,9	6,3	с	1/5П	+	-	14000
Кнорына	42	28	6	с	1/5Б	-	-	14000
Жылуновіча, 37	44	28	6	с	5/5	+	Г	14000
Гусоўскага	42	26,7	5,8	с	3/5П	-	Г	14500
Цэнтральная	47	27	7	а	2/4Ц	-	-	14500
Я.Коласа	48	30,5	7	а	4/5Ц	+	Г	15000
Р.Люксэмбург 2 зав.	41	26	5,6	с	5/5	+	Г	15000
Галадзеда	51	28	7	а	5/9Ц	-	Г	15000
Асіпенкі, 32	42	31	6	с	1/4Б	-	-	15000
Каліноўскага, 26	41	25	6,1	а	2/5	+	Г	15500
Ламаносава	44	31	6	с	1/5Ц	+	-	15600
Я.Коласа, 63	45	28	6	с	2/5Ц	+	-	16000
Антонаўская, 12	46	29	6	с	4/5П	+	-	16000
Галадзеда	47,7	26,7	7	а	6/9Ц	+	Г3	16000
Ракасоўскага	48	32	6	а	5/5П	+	Г	16000
Гарэцкага	49	28	7,2	а	10/10П	-	Л	16000
Ракасоўскага пр.	47	31	6,5	а	3/5П	+	Г	16500
Антонаўская	44	32	6	с	4/5П	+	Г	16500
Ясеніна	46,4	23,8	7	а	9/9П	-	Л	16500
Каліноўскага	47	32	6,3	а	5/5П	+	Г	16600
Сухараўская	48,6	28,4	7,2	а	2/9П	-	Л	16800
Ясеніна	46,4	28,3	6,9	а	9/9П	-	Л	17000
Ракасоўскага пр.	57	31	8	а	1/9П	+	2Л	17000
Касманаўтаў	54	30	9	а	9/9П	-	Г	17000
Сухараўская	49	29	7,2	а	7/9П	-	Л	17000
Каліноўскага, 60	38	23	6	а	2/5П	+	Г	17000
Известий пр.	49,6	29,1	7,2	а	1/9П	+	Л	17500
Скарыны пр.	37,9	21,3	7	а	8/9П	+	Л	17500
Сердзіча	49,5	34	6,2	а	1/5Б	+	-	17500
Ясеніна, 113	53	31	9,3	а	4/9П	-	Г	17500
Адзінцова	48	29	7	а	4/9П	+	Л3	18000
Любімава пр.	49	28,7	7,5	а	5/9П	+	Л	18000
Слабадзкая	47	28	7,1	а	3/9П	-	Л	18000
Садовая, 18	45	28	7,8	а	1в/9П	+	Л3	18000
Казінца	50	32	7,2	а	3/5Ц	+	Г	18000
Панамарэнкі	28	46,5	7,2	а	6/9П	+	Г	18500
Коржанеўскага зав.	47	28,5	7,1	а	4/9П	+	Л	18500
Пляханава	46,6	28,4	7,1	а	5/9П	+	Л	18500
Сухараўская, 13	50	29	7,5	а	2/9П	-	Л3	18500
Старынаўская, 4	47	28	7	а	5/9П	-	Л	18500
Скарыны пр.	46	31	6,5	а	5/5П	+	Г	19000
Пляханава	47	28,5	7,2	а	4/9П	+	Л	19000
Гарадзецкая	46,5	28,5	7,1	а	8/9П	-	Л	19000
Праўды, 38	53	28	9,5	а	6/12П	+	2Л	19000
Слабадзкая	51	30	9	а	5/12П	-	Л	19000
Альшэўскага	50	30,5	7,5	а	2/9П	+	2Л	19000
Сухараўскі пр.	49	29	7,5	а	2/9П	+	Л3	19500
Ракасоўскага	50	28	8,7	а	7/12П	-	Л	20000
Магілёўская	47	28	7,2	а	9/9П	+	Л	20500
Купрыянава, 17	46	28	7	а	8/9Ц	+	2Л	20700
Нікіфарава	49	29	7,5	а	4/9П	+	Л	21000

Адрэса	Агульная плошча, м²	Жылая плошча, м²	Кухня	Санвузел	Паверх, сьцены	Тэлефон	Гаўбец, лоджыя	Кошт (USD)
Вясёлкавая	46,8	28,3	7,2	а	3/9П	+	Л	21500
Шугаева, 3	50	31	7,5	а	2/9П	+	Л	21500
Магілёўская	56	29,4	9,5	а	1/12П	+	Л	22000
Варанянскага	51	26	10	а	1/9Ц	+	Л	22000
Лынькова, 7	50	30	9	а	3/9П	+	Л	22000
Русіянава	56	30	9	а	10/12П	-	Л	22000
Л.Украінкі, 8	50	29	7	а	3/9П	+	Л	22000
Скарыны пр.	47	29	7,3	а	4/9П	+	Л	22500
В.Харужай	48	29	6	а	1/4Ц	+	-	23000
Куйбышава	53,4	35,7	6,4	а	3/5Ц	+	Г	23000
Багдановіча	48,7	29	7,2	а	6/9П	+	Л	23500
Чарвякова	54	29	7,6	а	2/9Ц	+	Л	24000
К.Чорнага	52,5	34,3	8,0	а	3/5Ц	+	2Л	25000
Талбухіна	52	27	9	а	6/9П	+	Л	25000
Маякоўскага, 24	51	30	9	а	7/13Ц	-	Л	25000
Куйбышава	49	31	6,8	а	4/5Ц	+	Г	26000
Старавіленскі тракт	50	30	8	а	10/12Ц	+	Л	26000
Заслаўская	50	29,9	9	а	12/12П	+	Л	27000
Кульман	49	29	7,5	а	2/9П	+	Л	28000
Цнянская	56	34	7	а	2/9Ц	+	Л	29000
Скарыны пр.	62	34	11	а	3/6Ц	+	-	30000
Цнянская, 13	52	34	7	а	2/9Ц	+	Л	30000
Багдановіча, 143	58	34	7	а	2/9Ц	+	Л	30200
Казлова	60	36,8	7	а	2/5Ц	+	Г	31500
Чычэрына	63	34	11	а	3/5Ц	+	Г	33000
Чычэрына	63	34	11	а	3/4Ц	+	-	35000
Скарыны, 16	60	31	12	а	5/5Ц	+	Г	45000
Кульман, 13	66	34	11	2	5/9Ц	-	2Л	60000
Трохпакаёвыя кватэры								
Бірузова	53	44	5,4	с	4,5П	+	Г	18000
Альшэўскага	58,5	42,2	6,2	с	5/5П	+	Г	18500
Кахоўская, 35	56	41	6	а	5/5П	+		18500
Кахоўская	61	45	6,2	с	1/5Ц	+	-	19000
Л.Карастаянавай	56	41	7,2	с	2/5Ц	+	Г	19500
Убарэвіча	61	45,8	6	а	'/5П	+	Г	20000
Каліноўскага	50	34	6,8	а	2/5П	+	Г	21000
Казінца	60,8	42,4	8	а	3/5П	+	Г	21000
Арлоўская	58	41	6	с	2/5П	+	Г	21000
Бурдэйнага	64	44	7,2	а	1/9П	+	Л	21500
С.Ясеніна	58,4	38,6	7,1	а	4/9П	-	Л	21500
Пушкіна, 13	61	43	7,4	а	9/9П	-	Л	21500
Сухараўская, 1	66	43	7,,3	а	9/9П	-	Л	22000
П.Глебкі	55,6	35,2	7,0	а	4/9Ц	+	Л	22000
Сухараўская	63	43	7,2	а	9/9П	-	Л	22000
Известий пр.	65	43	7,2	а	6/9	-	Л	22000
Слабадзкая, 25	65	44	9	а	6/10	-	Л	22000
Пляханава	64	39	9	а	2/12П	+	Л	22500
Сухараўская	64	43	7,2	а	9/9П	-	Л	22700
Любімава пр.	63	43	7	а	6/9П	+	Л	23000
Асаналіева	68,1	39,7	7,1	а	7/8Ц	+	2Л	23000
Каліноўскага	62	46	6,3	а	5/5П	+	Г	23000
Багратыёна 2 зав.	72	48	7,5	а	9/9П	+	Г	23000
Гікала, 12	58,7	45	5,8	с	3/5П	+	Г	23000
П.Глебкі	55	36	6,8	а	4/9	+	Г	23000
Ракасоўскага	68	48	7,5	а	1/9П	+	Л	23000
Слабадзкі праезд	63	43	7,1	а	7/9П	-	Л	23500
Асаналіева, 58	70	43	9,1	а	8/9П	+	2Л	23500
Сухараўская	65	43,3	7,5	а	7/7П	-	Л	23600
Ракасоўскага пр.	72	48	7,6	а	1/9П	+	Л	24000
Касманаўтаў	70	40,6	9	а	9/9П	-	Л	24000
Ракасоўскага, 60	65	39	9	а	10/12П	+	Л	24400
Кальцова	65	49,4	6	а	3/5П	+	Г	24000
Мірашнічэнкі	62	49	7	а	1/8П	-	Л	24000
Любімава пр.	66	43	7,2	а	6/9П	+	Л	24500
Ракасоўскага пр.	68	48	7,2	а	3/9П	+	Л	25000
Сухараўская	65	43	7,3	а	5/10П	-	Л	25000
Галадзеда пр., 11	61	46	6,9	а	4/5П	+	Л	25000
Известий пр., 59	65	43	7,2	а	8/9	+	Л	25000
Маўра	65	42,6	7,5	а	2/9П	-	Л	26000
Куйбышава, 46	59	42	7,5	а	4/9П	+	Л3	26000
Цікоцкага	63	43	7,2	а	8/9П	+	Л	27000
Маўра	86	54	12	а	1/2Ц	+	-	27000
Раманаўская Слабада	54	36	7,5	а	2/5Ц	+	-	27700
Рафіева	65	38	9,5	а	10/12П	+	Л	28000
Л.Украінкі	68	43	7,5	а	7/9П	+	Л	30000
Някрасава	62	42	8,3	а	1/9П	+	Л	30000
Шугаева	78	54	7,2	а	6/9П	+	2Л	32000
Гарадзецкая	78	40	10	а	7/12Ц	+	Л	32000
Сьвярдлова	66,3	40,1	7,8	а	3/9Ц	+	2Г	33000
Багратыёна	76	46	9,2	а	4/10	+	2Л	33000
Чарвякова	63	41	7,5	а	2/9Ц	+	Л	34500
Аэрадромная	64,7	38,7	8,3	а	8/12Ц	+	Л	35000
Марцінкевіча, 8	66	37	8,5	а	3/12Ц	+	Л3	35000
Скарыны пр., 39	72	46	11	а	8/8Ц	+	Г	35000
Скарыны пр.	76	43,5	9,5	а	10/12Б	+	Л3	38000
Лагойскі тракт	83	52	7,6	а	2/9Ц	+	Г	40000
Камуністычная	62	41	7,9	а	1/5Ц	+	-	40000
Скарыны, 55	72	48	8,3	а	2/4Ц	+	3Г	42000
Войсковы зав.	77	47	11	а	4/4Ц	+	2Г	43000
Скарыны пр., 74	70	50	8	а	4/5Ц	+	Г	45000
Скарыны пр., 34	78	45	13	а	9/10Ц	-	ГЛ	49000
Камуністычная, 4	91	56	14	-	3/5Ц	-	Г	65000
Скарыны пр.	78	47	15	а	4/5Ц	+	Г	92000
Чатырохпакаёвыя кватэры								
Славінскага	55	42	6,5	а	5/5П	-	Г	19000
Козыраўская, 35	62	47	5,8	а	1/5П	+	-	20000
Славінскага	56	42,8	6,2	а	5/5П	-	Г	21000
Каліноўскага	57,9	41,5	6,2	а	4/5П	+	Л	22000
Казінца	70,4	53,5	7,4	а	5/5П	+	Л	23500
Слабадзкая	80	55	7	а	4/9П	-	2Л	25000
Каліноўскага	60	43	6,5	а	4/5П	+	Г	25000
Касманаўтаў	76	54	8	а	1/9П	+	2Л3	25000
Якубоўскага	76	52	7,2	а	3/9П	+	2Л3	26000
Маўра, 48	72	54	7,5	а	3/5П	+	Л3	26000
Голубева	78	53,1	7,2	а	6/9П	+	2Л	27000
Рафіева, 78	86	56	7,5	а	3/9	+	2Л	27000
Ясеніна	78	52	9	а	12/12П	-	Л	27500
Шаранговіча	82	55,5	7,1	а	6/9П	-	Л	28000
Несьцерава, 61	77	53	7	А	4/9П	-	2Л	28000
Ясеніна	78	52	9	а	12/12П	-	Л	28000
Ясеніна, 123	78	52	9	А	1/12П	-	2Л	30000
Пушкіна пр., 19	57	41	6	а	2/5П	+	Г	30000
Голубева, 14	79	53	7,2	а	6/9П	+	2Л	30000
Якубава	80	49	7,5	а	6/9	+	2Л	30000
Шаранговіча	81,7	55,3'	7,1	а	6/9П	-	Л	30000
Рафіева	80	53	9	а	4/12П	+	Л	31000
Жудро, 29	81	59	8	а	1/9Б	+	2Г	32000

Паважаныя чытачы!

Вось ужо тры гады, як дзейнічае закон *"Аб абароне правоў спажыўцоў"*. І хаця, абапіраючыся на закон, многія рэальна абаранілі свае правы, дасягаецца гэта вялікім здароўем, часам і нэрвамі.

Нас цікавіць, дзе, як і наколькі эфэктыўна дзяржаўныя і грамадзкія ўстановы абараняюць спажыўцоў абараняць іхныя інтарэсы. Мы просім адказаць на пытаньні анкеты тых, каму сёлета даводзілася зьвяртацца па дапамогу ў дзяржаўныя і грамадзкія структуры, каб дамагчыся задавальненьня законных прэтэнзіяў да прадпрыемстваў гандлю і сфэры паслугаў.

Анкета

1. У якія ўстановы сёлета Вам даводзілася зьвяртацца, каб абараніць свае правы?
1.1. Дзяржгандальінспэкцыю;
1.2. Санэпідэмстанцыю;
1.3. Антыманапольную Управу;
1.4. Управу (камітэт, аддзел) абароны правоў спажыўцоў пры мясцовай адміністрацыі;
1.5. Суд;
1.6. Органы ўнутраных справаў, міліцыю;
1.7. Таварыства спажыўцоў;
1.8. Іншыя (якія менавіта).

2. З нагоды якіх парушэньняў якіх спажывецкіх правоў Вы зьвярталіся?
2.1. Адмоўлена ў абмене няякаснага тавару (пазначце якога);

2.2. Адмоўлена ў вяртаньні грошай за няякасны тавар (які);

2.3. Адмоўлена ў абмене добраякаснага тавару;
2.4. Прапаноўвалася няпоўная грашовая кампэнсацыя за няякасны тавар;
2.5. Адмоўлена ў кампэнсацыі за няякасную паслугу, працу;
2.6. Адмоўлена ў кампэнсацыі за несвоечасова выкананыя паслугі, працы;
2.7. Іншае (што менавіта).

3. Які вынік?
3.1. Нічога не атрымалася, бо мне адмовіліся дапамагчы;
3.2. Нічога не атрымалася, бо ва ўстанове, куды я зьвярнуўся, кепска ведалі, як мне дапамагчы;
3.3. Пакуль нічога не атрымалася, але я спадзяюся на станоўчы вынік;
3.4. Пакуль нічога не атрымалася, але станоўчага выніку я не чакаю;
3.5. Мае патрабаваньні часткова задаволеныя;
3.6. Мае патрабаваньні цалкам задаволеныя;
3.7. Вынік пераўзышоў усе мае самыя вялікія чаканьні;
3.8. Іншае (што менавіта).

4. Асобныя зьвесткі пра сябе
1. Ваш пол: мужчынскі жаночы
2. Ваш узрост: ______ гадоў
3. Ваша адукацыя:
вышэйшая   пачатковая вышэйшая
сярэдняя   пачатковая сярэдняя
4. Вы пражываеце ў:

рэгіён, горад, вёска
5. Зь якога часу чытаеце "НН"?
6. Вы як:
6.1. выпісваеце;
6.2. купляеце ўвесь час;
6.3. купляеце час ад часу.

БІРЖА ПРАЦЫ

МЕНСК

ПТВ № 133 (вул. Халмагорская, 63, тэл. 246-55-61) запрашае на працу **сьлесара-рамонтніка аўтамабіляў, электраманцёра, выкладчыка аўтасправы, выкладчыка гісторыі-геаграфіі.**

Дом-інтэрнат № 2 (вул. Ваўпшасава, 41, тэл. 246-42-42) запрашае на працу **сантэхніка, электрыка, сталяра, даглядчыка, доктара-псыхатэрапэўта, доктара-псыхоляга.**

Кантора мэханізаванай прыборкі гораду (вул. Анаева, 67, тэл. 235-50-42) запрашае на працу **кіроўцу-экскаватарніка, трактарыста-экскаватарніка, кіроўцу аўтавежы** (на газавым паліве).

ААТ "Салён у Галіны" (вул. Захарова, 65, тэл. 236-15-84) запрашае на працу **манікюрку-пэдыкюрку**.

СПК "Будуар" (вул. Уральская, 41, тэл. 235-13-22) запрашае высокакваліфікаваных **сталяра** 4-6 ступені, **маляра** 4-6 ступені, **тынкоўніка** 4-6 ступені, **муляра** 4-6 ступені (праца на кантрактнай аснове).

СКП "Валет" (тэл. 245-11-01) запрашае **супрацоўніка з уласным аўтамабілем** (заробак дамоўны).

ААТ "Легаўтатранс" (тэл. 226-87-00, 223-30-62) запрашае на працу **кіроўцу легкавога аўтамабіля** (з досьведам працы ня меншым за 1 год).

Прыватны прадпрымальнік (пас. Гатава, тэл. 293-45-11) запрашае на працу **швачак, краўца, мэнэджэра** швачнай вытворчасьці.

МЕНСКАЯ ВОБЛАСЬЦЬ
ПУХАВІЦКІ РАЁН

Калгас імя Я.Купалы, в. Гарадзец, тэл. 5-04-35, 9-91-50, запрашае на працу **токара**; дом.

Калгас "Сялецкі", в. Сялецк, тэл. 7-42-32, 7-42-17, запрашае на працу **трактарыста, даярку**; дом.

ДЗЯРЖЫНСКІ РАЁН

Саўгас "Дзямідавічы", в. Юцкі, тэл. 3-51-23, запрашае на працу **загадчыка машыннага двара, загадчыка фэрмы, брыгадзіра, жывёлагадоўцаў**; кватэра.

ЛЮБАНСКІ РАЁН

Калгас "40 год Кастрычніку", в. Яменск, тэл. 5-91-23, запрашае на працу **галоўнага заатэхніка**; індывідуальны жылы дом.

САЛІГОРСКІ РАЁН

в. Палесьсе, СШ, тэл. 71-2-94, запрашае **настаўніка беларускай мовы і літаратуры, музыку** (завадатар).

СТАЎБЦОЎСКІ РАЁН

Калгас "1 траўня", в. Літва, тэл. 5-41-84, 4-34-30, запрашае **вэтэрынарнага доктара, даярак, мэханізатараў**; 4 кватэры.

Калгас імя Пушкіна, в. Ябланаўка, тэл. 5-50-64, 4-33-96, запрашае **галоўнага інжынэра**; дом.

ВІЛЕЙСКІ РАЁН

Саўгас "Даўгінава", в. Даўгінава, тэл. 5-42-78, запрашае **жывёлагадоўцаў**.

ЛАГОЙСКІ РАЁН

Калгас "1 траўня", в. Зарэчча, тэл. 7-28-32, запрашае **экскаватарніка**; кватэра.

Калгас "Кораньскі", в. Корань, тэл. 57-3-32, запрашае **бугальтара, эканаміста, інжынэра-мэханіка, заатэхніка**.

Калгас імя К.Маркса, в. Астрашыцы, тэл. 57-6-32, запрашае **даярак, трактарыстаў**; 1 кватэра.

БАРЫСАЎСКІ РАЁН

Саўгас "Траянаўка", в. Траянаўка, тэл. 7-36-37, запрашае **галоўнага вэтэрынарнага лекара, прараба**; кватэра.

Саўгас "Вясёлка", в. Забашэвічы, тэл. 7-95-33, запрашае **трактарыста**; кватэра.

Гаспадарка, в. Вуглы, тэл. 2-07-87, запрашае **інжынэра ледавых** (халадзільных) **установак**; інтэрнат.

Калгас "Баркі", в. Зачысьце, тэл. 7-06-35, запрашае **галоўнага вэтэрынарнага лекара**; кватэра.

Саўгас "Гвардыя", в. Ухалода, тэл. 7-72-73, запрашае **галоўнага бугальтара, галоўнага энэргетыка**; кватэра.

МАГІЛЁЎСКАЯ ВОБЛАСЬЦЬ
БЫХАЎСКІ РАЁН

Калгас "Расія", в. Паляніновічы, тэл. 2-29-15, запрашае **галоўнага заатэхніка, вэтэрынарнага лекара**; дамы сядзібнага тыпу.

Калгас імя Куйбышава, в. Ніконавічы, тэл. 2-20-33, запрашае **галоўнага заатэхніка, галоўнага вэтэрынарнага** лекара; дамы сядзібнага тыпу.

Калгас "Ленінскі шлях", в. Красны бераг, тэл. 2-29-53, запрашае на працу **прараба**; дамы сядзібнага тыпу.

Калгас "Іскра", в. Іскань, тэл. 2-25-08, запрашае **галоўнага заатэхніка**; дамы сядзібнага тыпу.

ЧАВУСАЎСКІ РАЁН

Калгас "Зара", в. Пілешчына, тэл. 2-16-02, запрашае **галоўнага вэтэрынарнага лекара**; дом сядзібнага тыпу.

Калгас імя Ільіча, в. Кузьмінічы, тэл. 2-41-4, запрашае **галоўнага заатэхніка**; кватэра.

Калгас "1 мая", в. Антонаўка, тэл. 2-16-67, запрашае **кіроўцу аўтобуса, газаэлектразваршчіка, токара, галоўнага вэтэрынарнага лекара**; 2 дамы сядзібнага тыпу; 1 кватэра.

Калгас "Асінаўскі", в. Асінаўка, тэл. 2-19-68, запрашае **трактарыста, даярак, галоўнага вэтэрынарнага лекара**; 1 дом сядзібнага тыпу, 1 кватэра.

ЧЭРЫКАЎСКІ РАЁН

Калгас "Бальшавік", в. Глінь, тэл. 2-11-56, запрашае **заатэхніка**; дом сядзібнага тыпу.

Калгас "Сьцяг", пас. Майскі, тэл. 2-62-37, запрашае **галоўнага інжынэра, рабочага, даярку**, дамы сядзібнага тыпу.

Саўгас "Лабанаўка", в. Лабанаўка, тэл. 2-96-36, запрашае **галоўнага вэтэрынарнага лекара**; дом сядзібнага тыпу.

КЛІЧАЎСКІ РАЁН

Саўгас "Добраволец", в. Арэхаўка, тэл. 21-3-20, запрашае **мэханізатараў, даярак**; інтэрнат.

КЛІМАВІЦКІ РАЁН

Э/Б "Раднянская", в. Радня, запрашае **даярак**; 3 дамы сядзібнага тыпу.

Саўгас "Міласлаўіцкі", в. Мілаславічы, запрашае **вэтэрынарнага лекара, брыгадзіра трактарнай брыгады**, 2 кватэры.

ДРЫБІНСКІ РАЁН

Саўгас "Запаветы Леніна", в. Расна, тэл. 2-36-45, запрашае **жывёлагадоўцаў**, 1 кватэра; дом сядзібнага тыпу.

Калгас "Сьвітанак", в. Карэба, тэл. 2-43-97, запрашае **токара**; дом сядзібнага тыпу.

МСЬЦІСЛАЎСКІ РАЁН

Сьвінакомплекс "Вікра", тэл. 5-10-47, запрашае **галоўнага энэргетыка**; дом сядзібнага тыпу.

Калгас "70 год БССР", в. Мозалава, тэл. 6-11-40, запрашае **галоўнага інжынэра, галоўнага вэтэрынарнага лекара**; кватэра.

Калгас "Кастрычнік", тэл. 5-27-19, запрашае **галоўнага вэтэрынарнага лекара**; кватэра.

Саўгас "Пісараўшчына", в. Капачы, тэл. 6-47-36, запрашае **галоўнага агранома**; дом сядзібнага тыпу.

Саўгас "Заболоцьце", в. Заболоцьце, тэл. 5-16-67, запрашае **галоўнага бугальтара, галоўнага заатэхніка**; 2 дамы сядзібнага тыпу.

БЕРАСЬЦЕЙСКАЯ ВОБЛАСЬЦЬ
ДРАГІЧЫНСКІ РАЁН

Калгас імя Чкалава, в. Галоўчыцы, запрашае **брыгадзіра, галоўнага інжынэра, інжынэра-энэргетыка, загадчыка фэрмы, мэханізатараў, сьлесараў, кіроўцаў, даярак, электрыкаў, намесьніка старшыні будаўнічых і камэрцыйных справаў**; двухкватэрныя катэджы з выгодамі.

КОБРЫНЬСКІ РАЁН

Калгас "Глінянскі", в. Глінянкі, тэл. 2-54-32, запрашае **заатэхніка** (досьвед працы ад 3 гадоў), **вэтфэльчара, вэтлекара**; дом без выгодаў.

Дапаможная гаспадарка, в. Засімы, тэл. 5-53-39, запрашае **даярку, мэханізатара**; дом без выгодаў.

КАМЯНЕЦКІ РАЁН

Калгас імя Дзімітрова, в. Дзьмітровічы, тэл. 59-1-32, запрашае **галоўнага энэргетыка**; аднапакаёвая кватэра.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© ПРАВ: Інформатар © ПРАВ: Інформ-Пресс © Інтэрнэт-версія: © Інтэрнэт-версія:

● НОВЫЯ КНІГІ, ДАСЛАНЫЯ Ў РЕДАКЦЫЮ

Джон Бордмэў. ЭканомікА. Ч.1: Уводзіны. Мікраэканоміка / Пер.з анг. А.Кунгурэнка; Пад.рэд. Ю.Ждановіча. — Менск: Тэхналогія — Беларускі Фонд Сораса, 1996. — 560 с. 1800 экз. ISBN 985-6022-14-2

Салтук А. Трыбуна зйсу: Вершы. — Менск: Мастацкая літаратура, 1996. 126 с. 800 экз. ISBN 985-02-0599-4

Шімчык І. Глыбокая вільня: Радыо: для сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту / Прадм. А.Мацяшонка. — Менск: Мастацкая літа-

І скончана вайна?

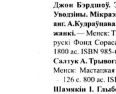

Бацькаўчына. Зборнік гістарычнай літаратуры / Укладальнік С.Пальчык. — Менск: Юнацтва, 1996.

Рамёл гэта. Зборнік запыта ён у разадзел ваенна-патрыятычнага выхавання моладзі. Цяпер, калі на тэму начальства, але і парэш чыста грамады не вядае, дзе Радзіма, хто кабыцам мае ўплыў, — не вядзе можна вызначыць як літаратурна-гэнэфіт.

Гэта зборнік мастацкіх і навукова-папулярных твораў пра ваенныя падзеі і асобы Радзімы. Да 1994 года, калі кніга была ўкладзена, як высвятляецца, беларускія навукоўцы і літаратуразнаўцы ідэалёгіі тэзіс пра вайсковую сталу беларусаў.

Укладальнік зборніка Сяргей Пальчыкаў бліжэй з чаго выбраў — і прыкмецай кажаны, і з сучасных іх — і ім зрабіў свае прадуктыўныя, натуральна, нарэшце вайсковыя песні. Адразу ўзыходзіць пытанне — а ці народныя? Прабленна ў тым, хто ў разумэнні гэта народам. У бытнасці часы народнай песенай XVII ст. лічыцца твор Th.Ia Слуса, із-за якога ідзе спуць сакадзіцца. У ім цяперашнім зборніку мы не ж ведзем, што спушча, бо вдоў у XIX ст. дакажана, што гэта штучны твор. Нечыма падобнымі паняцці і ад жыхарыцкіх песень, сонны «Гарэла у сінаце» і «Калгасная пяц» у ніяк не кладзіцца ў рэдзі сапраўдных народнай песні.

Адразуны дапіну народнай перакладу, ўкладальнік перакладзіць на графічнымі зборцы. Вялікую справу зробіў Вікентый Чамярыцкі, які перакладзіў для зборчка чатырыма старажытнабеларускіх «Пеляпіс вялікі літоўскіх». Аматарам беларускай дарэвалюцыі добра відомы тэмы "Поучала збору русскіх пеляпісаў" — гэтыя радкі і вялікі нядрэнныя зза свайго эгрэмістаў. Дарэчыцца, Пасля на перакладзенні неша больш зручнае, трэба нашэ пеляпісы прыкладна як дзе можна. Чамярыцкі пераклаў "Пеляпіс..." на сучасную беларускую мову, што ўзмацняе ўплыў на сучасных чытачоў, мабыцы чытаюць, а вось шматлікія кадратныя дзеяі можна было б ёсе выкінуць — і той ж мэтай. Варо было б выправіць і памыліт сарэмальны перакладзі: адзіце трапіле на вока, што Гедымін перадаў сыну не Карачэй нешце у глыбіні Расіі, а Кернаў у Літве (так у большы дакладных спісах пеляпісу).

Раздзелы зборніка "Пісцаў" большы пасвяцілі бы загалоўак "Пісцаў і бітвы". З дзяўнейшых часоў вядома, што ў пастаянства чалавека заўсёды павінен быць у галаве набор гістарычных падзеяў і асобы, якіх трэба ганарыцца. Укладальнік зборніка прапануе такі варыянт: Даўмонт, Вячка, Кейстут, Ягіх Нескалікі, бітвы — Клецкая, Грунвальдзкая, Аранская Відзяна, гэты спіс рэшцамі мог працяцца, але ж мясца ў кнігі маладзе. Увогуле было б цікава вызначыць гапоўчыя бітвы беларусаў з вайскамі нашых народаў з расейцамі — Воцца 1514, з крымскім татарамі — Кенцам 1506, з мясцамі — Грунвалу 1410, з туркамі — Вена 1683, са шведамі — Крапіўна 1655, з украінцамі — Лоер 1649, з мангасамі — Магілва 1708. Можна падабрыць вялікі і бітвы, дзе гэтыя варат быці ўжо свовальнікі ў барацьбе за шыцкі. Сёмі Ігаць мясцы шырокі, каб кожная ўзада выбрала для дзяцей сваіх пасвяцілі дзе ніблі. Гісторыя ідзіць ня ўсіх бітвяў распрацаваная навукамі гісторыкамі і літаратарамі, але матэрыял на настэмыы выгуку "Бацькаўчыны" ўжо ёсць.

Дзякуючы накрэпку зборніку неяк вытлівоцца асобныя матэрыялы пра Сяргея Радзіма. Асаблівадзіце Цёткі "Прыйсла над крывавыми разарам" зынко плоскае месца у літаратуры, дзе можна ня тэрт Тэрт, але ў згадвацца сагдзі? А аповед пісаны, дарэчы, ня ўсіх, што ім так самасна страцілі? Апоэмісць Вацлава Лістоўскага "Ліберыны" можа, ня пасцыдзіцца, бо ніякіх ідэяў у жанры эсэтыс Ісібоп і Ігаўзу ніхтоўнае ня ўзнікі у 1923 годзе, ня там нават і не страчэнна. Сумерцы у гэтым творы прысутнае і прыабыцці сусвітнай абалонцы і заходняе тыпы сусчасному чытачу.

Гэтыцце на гэтую сапу, — скажу Іван Іванаўна, — вы тут ня ўбачыце нідзе нівіях прыпад ідэалёгіі, ня ідэалёгіі сцвіт цвіці. Гэта тому, што сьцены гэтая сапі пакрытыя эмоэміцтвам, пародзіцьмі да ідэяцьмі, а ясна пабудзіцьмі сонцы. Пад гэтым сьцятмі і расьлінь і пацэ мэтуць жыць ды сьпяцьмі сваіх сонцы здароўя. Гэты эмоэмт тут ужыць як мяса да пчыканьня сьцяны, адзем сьвітла і цвіцца ваш ніцы другі дзеяцьмі: ніо знаходзіць заходзі тутэйшае сонцы, не падзіце ня старакантыцьці, яка паходзіць ад заагачэння кроваотчых начыньняў і чэрвіны мрагвіцьмі.

У ніострацьцы ўкладальнік зборніка сковіў для чытачоў пару загадак. Нехта, дзякуючы разабрэцьцы, дзе у сапраўдзіцьці кніга Александар Кавалеўскага і для Жыгаеў? Ваз Горай зь Юркам Станкевічам і Сергеем Цітом. Відзца, рэдактар, ня рабіў гадзіц пад фота, за Юру ўзяжыў малодзка хлопца, а спаляу чалавеку у аэрпляце дастаюся бочка сапірак ня ў Сяргея, бо ягэ загрэлачы з задавальнычнем, і хочацца рэдагаўць ня зноў, толькі ратэцам зауважаю на першай старонцы гатубу. Аярыць такая ідэяя, кап ня старонкі кнігі ўкладзіць кнігі? Гатубы — дзяжная замена "Пісня".

Валерэ Пальмаў

Кніга — поштай

На складзе БГАК "Нашэ Ніва" ёсць кнігі:

1. НОВАЯ НЕБА Сон у тэмрэ. Менск: БАДПР- "Кнігі", 1991 - 46 с. 2 000 БРБ
2. Кіпіна Вікт-Дубовская. Мая вясна. — Вільня: 1984 - 197 с. 80 000 БРБ
4. Калесніч Лявон. Пан Вільчынскі / Пераклад з польскай. - Вільня-Менск: "Нашэ Ніва" - "Мастацкая літаратура", 1994 - 32 с. 17 000 БРБ
5. Вітаўт Кіпель. Беларусы ў ЗША. - Менск, 1993. - 252 с. 25 000 БРБ
6. Арэхаў Ф., Пу Г. Выбух камунізмаў. - Менск: БФС - "Тэхналогія", 1995. - 336 с. 24 000 БРБ
7. Ніна Мацяшэвіч. Сучасная культурная антрапалёгія. - Менск: БФС - "Тэхналогія", 1996 - 176 с. 30 000 БРБ
8. Лерэ Дж. Гістарычная геаграфія і фізіёграфія навуку. - Менск: БФС - "Тэхналогія", 1995 - 335 с. 24 000 БРБ
9. Эстэні Сьюзі. Нацыяналізм у дашчэнні стагадцаў. - Менск: БФС - "Эрэфэфэ", 1995 - 176 с. 30 000 БРБ
10. Дзюк Эйчэсан. Тэлевізія і Інтэрнэт у ньюмедыйным свеце. - Менск: БФС "Кнігі", 1995 - 312 с. 20 000 БРБ
11. Ранэй Ф. Фінансы. Ацэнка і аналіз. - Менск: БФС, 1996. - 272 с. 24 000 БРБ
12. Беларускі рэк-ж-рэп: Тэксты / "Бешкар", "Крамы", "Мрэт", "Нокае Нейбе", "Ужо". - Менск: "Кнігі", 1994 - 96 с. 20 000 БРБ
13. Беларускі вайсковы строй і зброя XII-XVII ст. Каментаў: калоровых паштовак 12 асобн. - Менск: Беларускі Фонд Сораса, 1996. 20 000 БРБ
14. Беларускі гістарычны атлас. 1995. 1 с. (шмат.). 30 000 БРБ
15. Ці Добнер, Ж.-М.Пан'е, Эльдзіна Ў паштоўц. - Менск, БФС - "Эрэфэфэ", 1996 - 624 с. 40 000 БРБ
16. М.Грыгаў'ін. Войска ВКЛ ад Сасэ ў да Касцюшкі (1785-1794). - Менск, 1994. - 168 с., каляровых ілюстр. 20 000 БРБ
17. Г.Ґнеісэ. Цытэм вечарэ... дзі каходзім рамні, сугё со ўрэмяне м Ґейзіхмэ. - Warszawa, 1992. - 160 с. 20 000 БРБ
18. Ніна Мацяшэвіч. Сучасная рэлігіязнаўства. - Менск: БФС - "Рэнэсанс", 1996 - 343 с. 40 000 БРБ
19. Дзюк Эйчэсан. Эканоміка. Ч. 1. Мікраэканоміка / Дапоўнены для студэнтаў. - Менск: БФС — "Тэхналогія", 1995 - 560 с. 20 000 БРБ
20. Уайтэн Ла Вэй. Сацыяльная і псіхалагічная гендэрныя. - Менск: "Тэхналогія", 1995. - 47 с. 15 000 БРБ

Выпісываўся на адрэс: Акуратнага Андрэя Пятровіча, Менск 220004, а/с 89. У Акуратнага ў меншэ заінтэрэсе пішы стр. 239-78-49

Кнігі для дзяцей

Выдавані Беларускага Гуманітарнага Адукацыйна-Культурнага Цэнтру

1. Гарэлы Кіроа. Кавы трапічнага лесу. - Менск, 1991. 20.000 SPS
2. Марэ Яна. Дзівосная ночы. Казачная аповесь. - Менск, 1994. 20.000 SPS
3. Шэрэ Пэдро. Чарадзейны конік. - Менск, 1993. 25.000 SPS
4. Графіён ды Сэнар. Зачарованая хатка. Казкі. - Менск, 1992. 25.000 SPS
5. Легарды Шэрэ. Англійскія літаратурныя казкі. — Менск, 1993. 20.000 SPS
6. Мэры Сьюмэр. Ледзяны пэнгвін. Казачная аповесь. — Менск, 1996. 40.000 SPS

Замаўляцьмі на адрэс:
Акадрэйсэкі Андрэй Пяўлаўіч, Менск 220094, а/с 89.
Менскам зрэшчы замаўляцьмі праз тэл. **239-78-49** (Андрэй).

Ўстан Ла Бэр

АСАБІСТАЦЬ
з псіхааналітычнага
ПУНКТУ
гледжаньня

Ўстан Ла Бэр. Асабістасьць з псіхааналітычнага пункту гледжаньня. — Менск "Тэхналогія", 1995. — 47 с. Ілюстраваны. Асабістасьць мэта ўмоўна "нейці сутыкнаньні ўнікаў развіваньні". Аўтарэнкі дзяйсь сэрдэчай сэмантычнай вакзалу рэбіц кожны працыбай для вяртаньні.

Ўстан Ла Бэр. Асабістасьць з псіхааналітычнага пункту гледжаньня. — Менск "Тэхналогія", 1995. — 47 с. Ілюстраваны. Асабістасьць мэта ўмоўна "нейці сутыкнаньні ўнікаў развіваньні". Аўтарэнкі дзяйсь сэрдэчай сэмантычнай вакзалу рэбіц кожны працыбай для вяртаньні.

НОВЫЯ БЕЛАРУСКІЯ КНІЖНЫЯ ПРАЕКТЫ

Беларускі Гуманітарны Фонд "Нашэ Ніва" пачынае рассылку кніжных прадуктаў, выдадзеных у галіне гуманістыкі, а таксама мастацкае літаратуры. Нашэ мэта — рэдзіць беларускія кніжныя ўзаемы ды дапамагчыць кнігарням.

Кнігі "Нашэ Ніва" ёсць у кнігарнях:

БЕРАСЬЦЬ

Кніга Ніны М. Фэйгіна "Ўводзіны ў арэалагію". Эн. тэмі Сьмеча. "Нашэ Ніва" ў ХХ ст.", ШЛёвіна й Ж. Ґнеісэ. "Ґнеісэ і пацтвор" можна набыць у кнігарні "СЬВІТАНАК" (вулыцы Касмадэмі, 120) і "АСЬВЕТА" (вул. Маскоўская, 57). У "Сьвітанку" можна прасіць камплект каляровых паштовак "Беларускі вайсковы строй і зброя XII-XVII ст."

ГОМЕЛЬ

У навуковай Гомельскай абласной універсальнай бібліятэцы (вул. Перамогі, 2) пры Аддзеле інфармацыйных тэхналогій (тэл. 55-71-97) адкрыта кніжная аддзка. Гэта дзіцяя крэпка ў 500-пасьчнае гуманае, дзе можна пабачыць такі аскарыцкі сучасных беларускіх кніг — мастацкіх літаратуры, дасьледаваньні ў галіне гуманітарных, навіны ўзнікаюць. Апрэч кніжак тут таксама можна знайсьці ўнікальныя запісы беларускае музыкі.

ГОРАДНЯ

Прадаж кніжнай прадукцыі адбываецца ў шапцы "ВАСІЛЁК" (пасьпрэнт Універсітэту).

МАЛАДЗЕЧНА

Кніг можна набыць у шапку ТБМ (на пытаньнях мясцін Ды Ляндзі можна выкарыцца пад тэл. 6-71-70 ДА Алеся).

МЕНСК

Кніга Ярамы М. Фэйгіна "Ўводзіны ў арэалагію" прадаюцца ў кнігарнях "Сьветач", "Аквадэмія", "Кнігарня пісьменьніка", "Паўтэхніка". Кнігі Адама Глебуса "Тоўкі не говорыць мой мовы. Зборнік вытанчыне прозы" й "Дамавіскорот" прадаюцца ў крамах "Сьветач" і "Кнігарня пісьменьніка", у шапцы "Ґнеісэ Пацтвор" ды Нацыянальнай бібліятэцы.

СЬВЕТЛАГОРСК

Кніг можна набыць у філіі БГАКІ, Зьелёная вул., дом 10, пакоек 2. Тэл. (8-0234) 2-71-77.

На складзе БГАК "Нашэ Ніва" ёсць касэты — 25.000 БРБ:

1. НОВАЯ НЕБА Сон у тэмрэ.
2. НОВАЯ НЕБА Go home (1995).
3. НОВАЯ НЕБА Мая краіна чорнай (1991).
4. КРАМА Каміндаўт (1995).
5. КРАМА Аксіёмы ня выбіцьмі.
6. КРАМА Сам сам навакол (1994).
7. КРАМА Ня ўмрэ (1995).
8. МДА. Life (1996).
9. VIIC. Чэмэрэд (1991).
10. VIIC. Крамы дзеяі вакзал (1990).
11. БОНДА. Нацэлцаць песні.
12. МЯСЦІНЫ ЧАС. Нашэ Ніва (Україна 1991).
13. ПАЛАЦ. Пакаі (1990).
14. Пісьні беларускіх бардаў (1992).
15. РЭНСАНС Беларусы дзеяі.
16. ПАЛАЦ ПАЛАЦ ПАЛАЦ КАЖУ.
17. ДАВОЛЬНЫ МУЗЫЧНАЯ ПЕРАТУРА (1-3)
18. БЕЛАРУСКАЯ ПЯРНАЯ МУЗЫКА.
19. ПОЛЕ ДЗІКІ БЕЛАРУСЬ РОКЭ-РОЛУ (1-3).
15: Бонда. Урс. Мроя. Рам. Мясціны Час. Бесьцьны.
16: Бонда. Урс. Мроя. Рамі. Нашэ Ніва. Мясціны Час. Тутэйшыя апосты.
13: Зоятэк сэрдэчна. Отражение. Алексей Шедько & "Доктор Мороз". Гранит. Мерцо. Сергей Залатко. **14:** Гаапа. Ужо. Крамы. Новые Небо. Ґнеісэ. Пацтвор. Why Not. Отражение. Инфинитэр. Вой Дуэлятэ. Отэ.
17: Ґнеісэ. Наветлыя пакаі з трагічнай 1987-90 г.
21. VIIC. Ілюзыяе (1990).
22. ВЕЛЕСЛАВА Сьпуны беларускі блюз (1996).
23. КРАМА Ня ўмрэ (1995).
24. КРАМА Ня ўмрэ.
25. Мроя (1995).

Выпісываўся на адрэс: 220004 Менск, а/с 89, Акуратнаму Андрэю Пяўлаўічу. У Менску да Акуратнага можна замаўляць праз тэл. 239-78-49.

Рарытэт

Паведамляем для аматараў «Нашэ Ніва»:

У рэдакцыі «Ніва» адкрываецца пункт продажу «Нашэ Ніва» з мастацкіх прадуктаў гэтага. *Пн-Пт 12 да 19, Сб 10 да 17, Нд 10 да 17.*

Ніва 11-18 ул. 1993, Ніва 1-2, 6-9, 12 за 1994, Ніва 2-7 ул. 1995.

Замаўляцьмі на адрэс:
Акадрэйсэкі Андрэй Пяўлаўіч,
Менск 220094, а/с 89.

Паведамляем для замаўцаў: Ліцэйскае Матрыцы.

У Менск замаўляцьмі можна ў Акуратнага. Прадаюцца ды, хто не ведае, ня заменю жыцьцё сваіх тэлефонаў; замаўляцьмі да Акуратнага праз тэл. **239-78-49.**

Войска ВКЛ ад Сасэ ў да Касцюшкі (1785-1794)

Акадэмічная ілюстраваная ГІСТОРЫЯ ВКЛ.

Кніга прыблизна 200 м уходзіць ад гэтыдзіна. Заматлікі каляровых ілюстрацыі абкружаюцца войска ВКЛ, графічныя рэканструкцыі. Кнігі. Пастаянныя ніва з гэтыдзіна нарыс пра вайсковае гісторыю Вялікага Княства Літоўскага ХVIII ст. Кніга прыблизна 1 кг. Кнігі ўжо ёсць.

© ПРАВ: Інформатар © ПРАВ: Інформ-Пресс © Інтэрнэт-версія: © Інтэрнэт-версія:

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ПАНЯДЗЕЛАК, 16

БТ
15.00 Навіны.
15.10 "Фліпэр".
15.35 ТБ — школе.
16.00 Студыя "Вакно".
16.35 У палоне часу.
17.05 На добры лад.
17.20 "Крок".
17.50 Музычны антракт.
18.00 Фінансавы час.
18.25 Эканаміксг.
18.35 MTV.
18.50 Навіны.
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.50 Беларускі дом.
20.25 Актуальнае інтэрвію.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартовы тэлекур'ер.
22.05 Фільматэка. "Дзяўчына бяз адрасу".
23.30 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. "Лякаматыў-96" (Віцебск) — МПКЦ (Мазыр). Т. 2.
0.20 Навіны.

ОРТ
14.00 Навіны.
14.20 "Горад сабак". Мультсэрыял.
14.45 Марафон-15.
15.00 Зорны час.
15.40 "Элен і хлопцы".
16.05 Джэм.
16.30 "Вакол сьвету".
17.00 Навіны.
17.20 "Новая ахвяра".
18.10 Час пік.
18.35 "Адгадай мэлёдыю".
19.00 Прэс-клюб.
19.45 "Дабранач, дзеці!".
20.00 Час.
20.40 "Багз — электронныя жучкі". "Забойства на вясельлі".
21.45 "Да і пасьля..."
22.30 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
22.45 Навіны.
22.55 "Лінія кіно". "Журботная бяздушнасьць".

КАНАЛ "РАСЕЯ"
16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
16.20 Блёк-нот.
16.35 "Чэлленджэрс".
17.05 Залежыць ад цябе.
17.20 Тэлечасопіс "О.Т".
17.30 L-клюб.
18.15 Момант ісьціны.
19.30 "Санта-Барбара". М/ф.
20.30 Хакей. Дзёньнік Кубку сьвету.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 "На вастрыні нажа". М/ф.
22.00 Тэлескоп.
22.30 Прахалодны сьвет.
23.20 Тавары — пошта*й*.
23.30 Музыка ўсіх пакаленьняў.
23.40 "Ня сьпі і глядзі".

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
13.00 Тэрмін адказу — сёньня.
13.30 Парады садоўнікам.
13.40, 20.35 Тэлеслужба бясьпекі.
13.55, 16.00, 18.55, 22.10, 23.05 Інфарм ТБ.
14.10 "Першае каханьне".
14.55 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 9.
16.10 Міжнародны агляд.
16.35 "Філязофія паводле Філа".
17.00 Стыль жыцьця.
17.05 "Солці".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.15 Спорт.
19.20 "Першае каханьне".
20.10 II Міжнародны тэатральны фэстываль імя А.П.Чэхава.
20.55 Спартовы агляд.
21.05 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 9.
22.20 "Гістарычныя досьледы".

IV КАНАЛ, НТВ
6.00 Анонс.
6.10 Сэрыял для жаўранкаў. "Мафія-1".
6.50 М/ф "Замкнёная кола".
8.25 "Чалавек у масцы".
9.00, 13.00 Сёньня.
9.20 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1971".
10.15 Найлепшыя цыркі сьвету. "Мэталёвы блазан".
11.15 М/ф "Логава белага чарвяка".
12.50 Расейскі альбом. Гурт "Аліса".
13.20 "Доктар Вугал".
13.30 Вынікі.
14.55 Астралёгія каханьня. Сяргей Курохін.
15.30 Лекцыі Фаміды.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 "Брадвэй" нашага юнацтва". Д/ф.
16.40 Навіны.
17.00 Д/ф "Дзікая прырода. Барацьба за жыцьцё".
17.30 Футбольны клюб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня.
18.35 Герой дня.
19.00 "Прашу не турбавацца". М/ф.
20.40 Расейскі альбом. Гурт "Сьвінцовы туман".
21.35 Фэстываль міні-сэрыялаў. "Анасіс".
22.30 Часінка.
23.20 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Тэніс апоўначы.

АЎТОРАК, 17

БТ
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Абібок.
8.45 Актуальнае інтэрвію.
9.00 ТБ — школе.
9.25 "Дзяжурная аптэка".
10.25 Турабʼектыў.
15.00 Навіны.
15.15 "Фліпэр".
15.40 Мультфільмы.
16.05 ТБ — школе.
16.25 Усё пра ўсё.
16.55 Мультфільмы. Праблемы і разьвязкі.
17.20 Заняткі Н.Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 "За чорным собалем". Д/ф.
18.15 Будзьце здаровыя.
18.25 Эканамікст.
18.35 MTV.
18.50 Навіны.
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 "Дзяжурная аптэка".
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Хроніка жніва-96.
22.15 М/ф "Па галоўнай вуліцы з аркестрам".
23.45 Тэлевізійны АРТ-клюб.
0.25 Навіны.

ОРТ
11.00 Навіны.
11.10 "Мы і рынак".
11.55 "Рэкет". С. 1.
12.55 "Мікалай Рыбнікаў. Каб памяталі..."
13.35 "Цмок". Мультфільм.
14.00 Навіны.
14.20 "Горад сабак".
14.45 Кварʼета "Вясёлая квампанія".
14.55 Мультытролія.
15.10 Чароўны сьвет, альбо Сінома.
15.40 "Элен і хлопцы".
16.05 ... Да 16 і старэйшым.
16.30 "Вакол сьвету".
17.00 Навіны.
17.20 "Новая ахвяра".
18.10 Час пік.
18.35 "Адгадай мэлёдыю".
19.00 Тэма.
19.45 "Дабранач, дзеці!".
20.00 Час.
20.40 Фільм "Вышыня".
22.25 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
22.40 Навіны.
22.50 "Каханьне, падобнае на сон".

КАНАЛ "РАСЕЯ"
6.00 Ранішні экспрэс.
6.25 Па дарозе на працу.
6.35 "Мак і Матлі".
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.45 Рэтра-шлягер.
8.10 "Дарагая рэдакцыя..."
8.40 "Залатое кураня". М/ф.
9.50 Мультфільм.
16.20 Блёк-нот.
16.30 "Чэлленджэрс".
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Тэлечасопіс "Здароўе".
17.25 Пецярбурская сэзоны.
17.55 Надзвычайны канал.
18.25 Лідар-прагноз.
19.30 "Санта-Барбара". М/ф.
20.30 Джэнтэльмэн-шоў.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Мужчына і жанчына.
21.45 Цікі дом.
22.25 Эх, дарогі!
23.20 Тавары — пошта*й*.
23.30 Музыка ўсіх пакаленьняў.

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.10, 23.35 Інфарм ТБ.
12.10 "Першае каханьне".
13.00 Тэрмін адказу — сёньня.
13.30 Парады садоўнікам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бясьпекі.
14.10 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 10.
15.15 Сьпявае Сяргей Захараў.
16.10 "Тата, мама і я — спартовая сям'я".
16.35 "Філязофія паводле Філа".
17.00 Стыль жыцьця.
17.05 Дзівячае ТБ.
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.15 Спорт.
19.20 "Першае каханьне".
20.10 Формула згоды.
20.55 Спартовы агляд.
21.05 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 10.
22.25 "Камэнтар да просьбы аб літасьці". М/ф. С. 1.

IV КАНАЛ, НТВ
6.00, 9.00, 13.00 Сёньня.
6.20 "Мафія-1".
7.10 М/ф "Мужчыны".
8.45 Расейскі альбом. Гурт "Сьвінцовы туман".
9.20 М/ф "Цудоўныя гады".
9.45 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1972".
10.35 М/ф "Прашу не турбавацца".
12.10 "Анасіс".
14.40 "Сапраўднае і бачнае". Д/ф.
15.00 Маленькі канцэрт.
15.15 Ю.М.Лотман. Размовы пра расейскую культуру.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 "Брадвэй" нашага юнацтва". Д/ф.
16.40 Навіны.
17.00 Д/ф "Дзікая прырода: барацьба за жыцьцё".
17.30 Жаночыя гісторыі. "Міс Роз Уайт".
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня.
18.35 Герой дня.
19.00 Фільм "Гуляка".
20.45 "Доктар Вугал".
21.35 "Анасіс".
22.30 Часінка.
23.20 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Вялікі рынг.
23.55 Мэляманія. "Рэй Чарльз".

СЕРАДА, 18

БТ
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 "Я песьні аддаў усё цалкам". М/ф.
9.00 ТБ — школе.
9.20 "Дзяжурная аптэка".
10.20 Відэма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.15 "Фліпэр".
15.40 Мультфільмы.
16.15 Канцэртны сэзон.
17.15 Карта.
17.35 Музычны антракт.
17.45 Творцы.
18.25 Эканамікст.
18.35 MTV.
18.50 Навіны.
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 "Дзяжурная аптэка".
20.35 "Хто гэта?"
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Аўта-парк.
22.15 М/ф "Артыстка з Грыбава". С. 1.
23.25 Сунэргол.
24.00 Навіны.
0.15 Каралеўскае паляваньне.

ОРТ
11.00 Навіны.
11.10 "Кантакт".
11.55 "Рэкет".
13.00 "Вадзім Сьпірыдонаў. Каб памяталі..."
13.40 "На лецішчы". Мультфільм.
14.00 Навіны.
14.20 "Горад сабак".
14.45 Кактус і К°.
14.55 До-мі-соль.
15.10 Поклік джунгляў.
15.40 "Элен і хлопцы".
16.05 "Тэт-а-тэт".
16.30 "Вакол сьвету".
17.00 Навіны.
17.20 "Новая ахвяра".
18.10 Час пік.
18.35 "Адгадай мэлёдыю".
19.00 "Парыскія таямніцы Эльдара Разанова".
19.45 "Дабранач, дзеці!".
20.00 Час.
20.40 Фільм "Чырвоны намёт".
23.25 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
23.40 Навіны.

КАНАЛ "РАСЕЯ"
6.00 Ранішні экспрэс.
6.25 Па дарозе на працу.
6.35 "Мак і Матлі".
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У сьвеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.30 "Дарагая рэдакцыя..."
8.55, 10.20 "Санта-Барбара". М/ф.
9.50 Тавары — пошта*й*.
16.20 Блёк-нот.
16.30 "Чэлленджэрс".
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Тэлечасопіс "Здароўе".
17.25 Даміно Міхаіла Баярскага.
17.55 Суайчыньнікі.
18.25 Губэрскія выбары-96.
19.30 "Санта-Барбара". М/ф.
20.30 Мястачка.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 Фільм "Ніягара".
22.45 Рэк-тайм.
23.20 Тавары — пошта*й*.
23.30 Музыка ўсіх пакаленьняў.
23.40 "Хто на што здольны".
23.45 "Ня сьпі і глядзі".

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.20, 23.35 Інфарм ТБ.
12.10 "Першае каханьне".
13.00 Тэрмін адказу — сёньня.
13.30 Парады садоўнікам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бясьпекі.
14.10 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 11.
15.25 Тэлекампакт.
16.10 Асабістая справа.
16.35 "Філязофія паводле Філа".
17.00 Стыль жыцьця.
17.05 "Солці".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.15 Спорт.
19.20 "Першае каханьне".
20.10 Аркестар "Кляська" ў Амэрыцы.
20.55 Спартовы агляд.
21.05 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 11.
22.35 "Камэнтар да просьбы аб літасьці". М/ф. С. 2.

IV КАНАЛ, НТВ
6.00, 9.00, 13.00 Сёньня.
6.20 "Мафія-2". Сэрыял.
7.10 М/ф "Пінг-понг".
8.45 Гурт "Акварыюм".
9.20 М/ф "Цудоўныя гады".
9.40 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1973".
10.30 М/ф "Гуляка".
12.10 Фэстываль міні-сэрыялаў. "Анасіс".
14.00 Намецкая мова.
14.30 Сьпяваю для вас.
14.40 Жыцьцё да ўзнагароды.
15.10 "Маскоўскі Крэмаль. Дзевяць стагодзьдзяў". Д/ф.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 "Брадвэй" нашага юнацтва". Д/ф.
16.40 Навіны.
17.00 Д/ф "Дзікая прырода: барацьба за жыцьцё".
17.30 Жаночыя гісторыі. "Яе першы мужчына".
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня.
18.35 Герой дня.
19.00 Фільм "І злодзеі кахаюць".
20.35 Расейскі альбом. Гурт "Серыга".
21.35 "Угода Райнмана".
22.30 Часінка.
23.20 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Такое спартовае жыцьцё.
23.55 Каверны "Абломаў".

ЧАЦЬВЕР, 19

БТ
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 "Падзеі культурнага жыцьця".
8.55 "Дзяжурная аптэка".
9.55 Каралеўскае паляваньне.
15.00 Навіны.
15.15 "Фліпэр".
15.45 ТБ — школе.
16.15 Рававод.
16.45 Кантрасьць.
17.15 Заняткі Н.Наважылавай.
17.45 Музычны антракт.
17.55 "Ты даруй, мая каханая..."
18.25 Эканамікст.
18.35 MTV.
18.50 Навіны.
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 "Дзяжурная аптэка".
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 "Артыстка з Грыбава". С. 2.
23.15 "Крок".
0.15 Навіны.

ОРТ
8.00 Навіны.
8.15 "Новая ахвяра".
9.00 "Парыскія таямніцы Эльдара Разанава".
9.40 "Клюб падарожнікаў".
10.25 "Казка ўказьць". Мультфільм.
10.40 Смак.
11.00 Навіны.
11.55 "Рэкет".
12.50 "Нясьпешна і падрабязна..."
13.30 "Айбаліць і Бармалей", "Таежная казка". Мультфільмы.
14.00 Навіны.
14.20 "Горад сабак".
14.45 Лега-го!
15.10 Тын-Тонік.
15.40 "Элен і хлопцы".
16.05 Рок-занятак.
16.30 "Вакол сьвету".
17.00 Навіны.
17.20 "Новая ахвяра".
18.05 Час пік.
18.30 "Грай, гармонік любы!".
19.00 "Адзін на адзін".
19.45 "Дабранач, дзеці!".
20.00 Час.
20.40 "Хто рызыкуе — перамагае". М/ф.
23.00 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
23.15 Навіны.
23.25 "Абоз".

КАНАЛ "РАСЕЯ"
6.00 Ранішні экспрэс.
6.25 Па дарозе на працу.
6.35 "Мак і Матлі".
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У сьвеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.30 "Дарагая рэдакцыя..."
8.55 "Санта-Барбара". М/ф.
9.50 Тавары — пошта*й*.
10.20 Фільм "Труфальдзіна з Бэргама". С. 1.
16.20 Блёк-нот.
16.30 "Чэлленджэрс".
17.00 Залежыць ад цябе.
17.15 Экспа-весьнік.
17.30 Ваша права.
18.00 Новае пятае кола.
18.40 "Цёмная" для В.Зоркіна.
19.30 "Санта-Барбара". М/ф.
20.25 Лято-міль ён.
20.40 Раз на тыдзень.
21.10 Надвор'е на заўтра.
21.15 "Месяц-44". М/ф.
23.20 Тавары — пошта*й*.
23.30 Музыка ўсіх пакаленьняў.
23.40 "Хто на што варты".
23.55 Гукавая дарожка.

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.15, 23.50 Інфарм ТБ.
12.10 "Першае каханьне".
13.00 Тэрмін адказу — сёньня.
13.30 Парады садоўнікам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бясьпекі.
14.10 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 12.
15.20 II Міжнародны тэатральны фэстываль імя А.Чэхава.
15.45 Мультфільм.
16.10 Парадоксы гісторыі.
16.35 "Філязофія паводле Філа".
17.00 Стыль жыцьця.
17.05 "Дзецям пра зьвяроў".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.15 Спорт.
19.20 "Першае каханьне".
20.10 "Асабістая справа".
20.55 Спартовы агляд.
21.05 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 12.
22.30 Канцэрт для Антаніны Шуранавай.
23.10 "Тэлекампакт".

IV КАНАЛ, НТВ
6.00, 9.00, 13.00 Сёньня.
6.20 "Мафія-2". Сэрыял.
7.10 "Гаманец ці жыцьцё". М/ф.
9.20 М/ф "Чароўныя гады".
9.45 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1974".
10.40 "І злодзеі кахаюць".
12.10 "Угода Райнмана".
14.40 "Абстракцыя ў фарбах". Д/ф.
15.00 Маленькі канцэрт.
15.20 Ю.М.Лотман. Размовы пра расейскую культуру.
16.00 Музычныя навіны.
16.10 "Брадвэй" нашага юнацтва". Д/ф.
16.40 Навіны.
17.00 Д/ф "Дзікая прырода: барацьба за жыцьцё".
17.30 Жаночыя гісторыі. "Яе першы мужчына".
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня.
18.35 Герой дня.
19.00 М/ф "Хтосьці сочыць за мной".
20.40 "Доктар Вугал".
21.35 "Угода Райнмана".
22.30 Часінка.
23.20 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Кіно не для ўсіх. "Новая хваля".

ПЯТНІЦА, 20

БТ
7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 "Сьвята натхненьня". Ф/к.
8.45 Мультфільм.
9.00 ТБ — школе.
9.30 "Дзяжурная аптэка".
15.00 Навіны.
15.15 "Фліпэр".
15.40 Мультфільмы.
16.15 Творцы.
16.45 Шанц.
17.15 "Крок".
17.45 Музычны антракт.
17.55 Міжнародны кур'ер.
18.25 Эканамікст.
18.35 MTV.
18.50 Навіны.
19.00 Рэфэрэндум: шчырая размова.
19.35 "Дзяжурная аптэка".
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 М/ф "Жывень, які ўцякае".
23.25 "12, ці На ноч гледзячы".
23.45 Акалада.
0.15 Навіны.

ОРТ
8.00 Навіны.
8.15 "Новая ахвяра".
9.10 "Сам насам".
9.50 Айчынныя паданьні: М.Борнос.
10.25 "Пакуль усе дома".
11.00 Навіны.
11.10 Ад пятніцы да пятніцы.
11.55 "Рэкет".
14.00 Навіны.
14.20 "Горад сабак".
14.45 "Першыя крокі".
14.55 "Узыходжаньне".
15.40 "Элен і хлопцы".
16.05 "Вішнёвы сад".
16.30 "Вакол сьвету".
17.00 Навіны.
17.20 "Новая ахвяра".
18.15 Чалавек і закон.
18.45 "Поле цудаў".
19.45 "Дабранач, дзеці!"
20.00 Час.
20.40 Фільм "Забойства, туман і прывіды".
22.25 Погляд.
23.10 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
23.25 Навіны.
23.35 Тэніс. Кубак Дэвіса.

КАНАЛ "РАСЕЯ"
6.00 Ранішні экспрэс.
6.25 Па дарозе на працу.
6.35 "Мак і Матлі".
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У сьвеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.30 "Дарагая рэдакцыя..."
8.55 "Санта-Барбара". М/ф.
9.50 Тавары — пошта*й*.
10.20 Гандлёвы дом.
10.35 "Труфальдзіна з Бэргама". С. 2.
16.20 Блёк-нот.
16.35 "Чэлленджэрс".
17.00 Імпэрыя гульняў.
17.50 Тэхнадром імя І.Кулібіна.
18.00 Вэртыкаль.
18.30 Бясконцае падарожжа.
19.30 "Санта-Барбара". М/ф.
20.30 Сам сабе рэжысэр.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 "Стралок". М/ф.
23.20 Тавары — пошта*й*.
23.30 Музыка ўсіх пакаленьняў.
23.45 Начное рандэву.

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 22.20, 0.45 Інфарм ТБ.
12.10 "Першае каханьне".
13.00 Тэрмін адказу — сёньня.
13.30 Парады садоўнікам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бясьпекі.
14.10 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 13.
15.25 Аркестар "Кляська" ў Амэрыцы.
16.10 "Наўздагад".
16.35 "Філязофія паводле Філа".
17.00 Стыль жыцьця.
17.05 "Солці".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.15 Спорт.
19.20 "Першае каханьне".
20.10 "Фільм пра Фіму".
20.55 Спартовы агляд.
21.05 "Жыцьцё Кліма Самгіна". С. 13.
22.35 Як быць каханым.
23.05 "Спадар афармляльнік". М/ф.

IV КАНАЛ, НТВ
6.00, 9.00, 13.00 Сёньня.
6.20 "Мафія-2".
7.05 М/ф "Марьё і мафія".
8.40 Расейскі альбом. Гурт "Серыга".
9.20 М/ф "Чароўныя гады".
9.45 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1975".
10.35 М/ф "Хтосьці сочыць за мною".
12.10 "Угода Райнмана".
14.40 "Сьвядомыя пры аксоньцы". Д/ф.
15.10 Альфрэд Шнітке. "Між былым і будучым".
16.00 Музычныя навіны.
16.10 "Брадвэй" нашага юнацтва". Д/ф.
16.40 Навіны.
17.00 Д/ф "Дзікая прырода: барацьба за жыцьцё".
17.30 Футбольны клюб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёньня.
18.35 Герой дня.
19.00 Наша старое кіно.
20.35 Доктар Вугал.
21.35 "Угода Райнмана".
22.30 Часінка.
23.20 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
23.25 М/ф "Забыць Вэнэцыю".
1.10 Эратычнае шоў сьвету.

СУБОТА, 21

БТ
8.00 Навіны.
8.15 "Сугучча".
8.35 Слова мітрапаліта Філярэта.
8.50 Здароўе.
9.20 Заняткі Н.Наважылавай.
9.50 Усё пра ўсё.
10.15 "Ералаш".
10.35 Мультфільмы.
11.05 "Кіеч".
12.00 Сьвет прыроды і захапленьняў.
12.45 А.Талстой. "Крах".
13.40 Каляж.
14.10 "Эўрапейская дваццатка MTV".
14.55 "Сусьвет".
15.45 "Запрашаем на вячоркі".
16.20 "Атлянта-96".
17.05 "Час аркестру".
17.55 Галерэя.
18.25 "Таямніца віліы "Грэта". М/ф.
20.05 Слоік комікаў.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.40 Музычны антракт.
21.55 М/ф "Цягнік у Галівуд".
23.30 Відэма-нявідзьма.
0.30 Цёмны пакой.

ОРТ
7.00 "Ералаш".
7.20 Фільм "Штукар".
8.40 Хатняя бібліятэка.
9.00 Навіны.
9.15 Слова пастыра.
9.30 "Не пазнаю!"
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 "Вартанне Трацякоўкі".
11.30 Пад знакам "пі".
12.00 Фільм "Чаромушкі".
13.30 "Вакно ў Эўропу".
14.00 Навіны.
14.20 Сэрыял "Вартанне на вострай скарбаў".
15.15 У сьвеце жывёлаў.
15.55 Футбол. Чэмпіянат Расеі.
17.55 Фільм "Расейскае поле".
19.45 "Дабранач, дзеці!".
20.00 Час.
20.40 "Вʼетнам. Да запатрабаваньня".
21.40 Аўтарская праграма.
22.20 "Брэйн рынг".
23.05 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
23.25 Калекцыя Першага каналу.

КАНАЛ "РАСЕЯ"
7.00 Занятак вядзе пісьменьнік.
7.45 "Маўглі".
8.05 "Мак і Матлі".
8.30 Паводле вашых лістоў.
8.55 "Палац Вялікага князя Уладзіміра Аляксандравіча". Д/ф.
9.15 Тавары — пошта*й*.
9.30 Тэлесп. "Адэскія апавяданьні".
10.00 Весткі аб адзінаццатай.
10.15 Экспартлес.
10.30 Добрае раніцы.
10.55 Доктара выклікалі?
11.25 Ананімныя суразмоўцы.
11.50 Мультфільм.
12.00 "Пазнгу Расеі — больш, чым паэт".
12.25 Прасьцей за простае.
13.00, 19.00, 23.55 Весткі.
13.20 "Грахі". Тэлесэрыял.
14.10 Нічога, акрамя...
14.25 Дэ факта.
14.55 У сьвеце жывёлаў.
15.20 Свая гульня.
15.45 "Скажы".
16.40 Анатомія падзеяў.
17.05 Старая кватэра.
18.00 "Каралева Марго". С. 5.
19.35 Суботні вечар зь Нінай Аніяшвілі.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Падвойны партрэт.
22.00 "Невінаваты". М/ф.
0.10 Праграма "А".

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
9.10 Стыль жыцьця.
9.25 На рацэ плыве сякера.
9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 "Гонар маю".
10.40 Непазнанае.
11.10 Ток-шоў "Наўздагад".
11.40 Жарсьці-мардасьці.
12.10 "Бацькі і дзяды". М/ф.
13.30 Мультфільм.
14.10 Па ўсёй Расеі.
14.25 Мультфільм.
14.45 Тэатральная правінцыя.
15.10 Спартовы агляд.
15.25 Парадоксы гісторыі.
16.10 Анталёгія кароткага апавяданьня.
16.35 Дзіцячае ТБ. "Казка за казкай".
17.05 Хіт-парад "Пахуліганім".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Вялікі фэстываль.
19.20 "Любоў пад пытаньнем". М/ф.
20.55 Сьвецкая кроніка.
21.10 Бліф-клюб.
21.50 Кругаазварот.
22.05 Хакей. Чэмпіянат МХЛ.
22.45 "Парад парадаў".

IV КАНАЛ, НТВ
6.00 Сёньня.
6.20 М/ф "Чароўныя гады".
6.45 "Мафія-2".
7.35 М/ф "Змрок пакрывае зямлю".
10.10 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1976".
11.05 "Сімфера сьмелых". М/ф.
12.35 "Угода Райнмана".
13.30 Навіны.
14.00 Аўтагонкі ў клясе "Формула-1". Чэмпіянат сьвету. Гран-пры Партугаліі. Кваліфікацыя.
15.05 Адзін дзень зь Ю.Лужковым.
15.30 Крок з кола.
16.00 Навіны кіно.
16.20 Па старонках "Шарманшоў".
17.00 "Горац".
17.30 Дог-шоў "Я і мой сабака".
18.00, 21.00 Сёньня.
18.30 "Салодкая пастка: вэрбаваньне на жаньчыне". Д/ф.
19.00 "Угода Райнмана".
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.35 Фільм "Чалавек цемры".
23.15 Троцкі вока.
24.00 Сусьветная шахматная Алімпіяда.
0.05 Начны канал. "Плэйбой".

НЯДЗЕЛЯ, 22

БТ
8.00 "Таямніца Карпацкага замка". М/ф.
9.15 "Конан".
9.40 Найлепшыя хіты MTV.
10.10 Вяршыня сьвету.
10.30 "Уся рэч у капелюшы".
11.00 Арсэнал.
11.30 "Усё нармальна, мама!"
12.00 Турабʼектыў.
12.20 "Цыркі сьвету".
13.35 Студыя "Вакно".
13.50 Мост.
14.15 "Тэлевізійны Дом кіно".
15.00 "Вайна у паветры".
15.30 Вяршыня сьвету.
15.55 "Залатыя ключы".
16.20 "Трыюмф чалавечага духу".
17.10 Абібок.
17.40 М/ф "Пад пачуючым зьзяньнем".
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартовы тэлекур'ер.
20.55 Навіны-ТБ.
21.10 Ток-шоў "Карамболь".
21.45 Фільм "І кацiць водь рака".
23.55 Аксамітавы сэзон.
0.25 Тэніс. Чэмпіянат Беларусі.

ОРТ
7.00 Фільм "Ах уж гэтая Наста!".
8.15 "Царэўна-жабка". Мультфільм.
9.00 Навіны.
9.15 "Недарожныя нататкі" Д.Крылова.
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 "Служу Расеі!".
11.30 "Грай, гармонік любы!".
12.00 "Губэрскія падрабязнасьці".
12.30 "Падводная адысея каманды Кусто".
13.25 Сьмехапанарама.
14.00 Навіны.
14.20 Зоркі Вялікага Тэатра ў Гасьцінным двары.
15.10 Клюб падарожнікаў.
15.55 Неяк раз.
16.05 Мультфэервэрк.
16.50 "Ералаш".
17.20 "Шчасьлівы выпадак".
18.10 Песьня-96.
19.00 Час.
19.40 КВЗ-96.
21.45 Футбольны агляд.
22.15 Кубак сьвету "Майстар-ралі-96".
22.30 Навіны.
22.40 Тэніс. Кубак Дэвіса.

КАНАЛ "РАСЕЯ"
7.00 Занятак вядзе пісьменьнік.
7.35 "Маўглі".
7.55 Спартлато.
8.05 "Мак і Матлі".
8.30 Пілігрым.
9.00 Вуснамі немаўляці.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі аб адзінаццатай.
10.15 Расейскае лято.
10.55 Прыз групы "Сава".
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.25 Кнігарня.
11.55 Футбол бязь межаў.
12.25 Прасьцей за простае.
13.00, 23.45 Весткі.
13.20 "Шостае пачуцьцё".
13.45 Расейскае караоке.
14.10 Нічога, акрамя...
14.25 Жыцьцё мае — манэж.
15.25 Д.Шастаковіч. Лісты да сябра.
16.05 Чароўны сьвет Дысноя.
17.00 Аўтагонкі ў клясе "Формула-1". Чэмпіянат сьвету. Гран-пры Партугаліі.
18.00 "Каралева Марго". С. 6.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е на заўтра.
20.00 Аншлаг і К°.
20.55 "Хітрык-22".
21.50 У Ксюшы.
22.20 Фільм "Парсона".
24.00 Рэпартэр.

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ
9.10 Тата, мама і я — спартовая сям'я.
9.40 Стыль жыцьця.
9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
10.10 Аўзрганм.
10.35 "Вуліца ў Кваліпедзе".
11.10 Старое танга. Андрэй Пятроў.
11.40 Увесь гэты цырк.
12.10 "Шоў сабака па раялі". М/ф.
13.15 VI Міжнародны кінафэстываль "Пасланьне да чалавека".
13.45 Мультфільм.
14.10 Яшчэ адна Расея.
15.10 Фільм-балет "Увасярашэньне".
16.10 Спартовая праграма.
16.35 Дзіцячае ТБ: Залаты ключ, "Кідайка".
17.35 Паказвае ЛОТ.
18.40 Скарбы Пецярбургу.
19.25 "Злодзеі ў законе". М/ф.
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.25 "Пагпядзім".
22.40 Дом кіно. Сяргей Курохін.

IV КАНАЛ, НТВ
6.00 М/ф "Чароўныя гады".
6.25 "Мафія-2".
7.15 М/ф "Развітаньне па пакупкі".
8.45 Д/ф "Узгадаем тыя гады. 1977".
9.40 "Угода Райнмана".
10.25 Д/ф "Салодкая пастка: вэрбаваньне на жаньчыне".
10.45 М/ф "Чалавек цемры".
12.20 Надоечы.
13.00 Лялькі.
13.50 "Прыгоды Бурашна". Мультфільм.
14.55 "Размовы ў майстэрні". Д/ф.
15.55 Аўтагонкі ў клясе "Формула-1". Чэмпіянат сьвету. Гран-пры Партугаліі.
17.00 "Горац".
17.30 "Сто да аднаго".
18.00 Сёньня.
18.30 "Чалавек у масцы".
19.10 "Зьнікльня цывілізацыі". "Эгіпет".
20.00 Вынікі.
21.10 Фільм "Сірано дэ Бэржэрак".
23.45 Найлепшыя шоў і вэрсія ўсяго сьвету.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

16.09 – 22.09

КІНО. МЕНСК

АЎРОРА *(Прытыцкага, 23, тэл. 533-360, 533-361)* – Мужчынскі талісман 16-22 – 16.30; Сваяцкая сувязь 16-22 – 18.30, 20.30; Для дзяцей: Празь церні да зораў (1 сэрыя) 16-18 – 14.30; Празь церні да зораў (2 сэрыя) 19-20 – 14.30; Калі верыць у казку (мультфільм) 21-22 – 14.30.

БЕРАСЬЦЕ *(пр. газэты "Праўда", 25, тэл. 728-660, 716-888)* – Амаль цяжарная 16-19 – 17.30, 20.40; 20-21 – 17.30; 22 – 18.00, 21.00; Плён жарсьці 16-21 – 16.00, 19.00; 22 – 19.40; Інфармацыйна-забаўляльная праграма 20-21 – 20.30; Для дзяцей: Дыскатэка 22 – 16.00; Палёт навігатара 16-19 – 14.30; Гулівэр у краіне Волатаў 20-22 – 14.30.

ВІЛЬНЯ *(Каліноўскага, 55, тэл. 655-262)* – Патруль часу 16-21 – 14.20, 19.00; 22 – 14.20 (ільготны), 19.00; Назіральнік жарсьці 16-22 – 16.00, 17.30, 20.30, 22.00; Інфармацыйна-забаўляльная праграма "Ўсьмешка" 17, 21-22 – 21.00; Танцавальны вечар "Для тых, каму за 30" 20 – 20.30; Альтэрнатыўная дыскатэка 19 – 21.00; Кінадыска-шоў для падлеткаў 22 – 15.00.

ДРУЖБА *(Ташкенцкая, 9, тэл. 409-013, 408-254)* – Паварот лёсу 16-17, 21-22 – 17.00; Спакушэньне 16-17, 21-22 – 18.50, 20.40; Інфармацыйна-забаўляльная праграма 18-19, 22 – з 20.30 да 23.30; Начная інфармацыйна-забаўляльная праграма 20-21 – з 22.00 да 5.00; Працуюць бар, більярд, гульнявыя апараты, абмен відэакасэтаў.

ЗЬМЕНА *(Даўгабродзкая, 4, тэл. 353-903)* – Гудзонскі ястраб 16-20, 22 – 16.00, 20.00; 21 – 16.00; Памерці за... (баявік) 16-20, 22 – 14.00, 18.00; 21 – 14.00; Для дзяцей: Чабурашка ідзе ў школу 18, 20 – 10.00; 22 – 12.00.

КАМСАМОЛЕЦ *(Жылуновіча, 39, тэл. 454-194)* – Жандар і жандармэткі 16-22 – 16.20, 20.40; Паміж анёлам і бесам 16-22 – 12.00, 17.00, 19.00, 20.40; Пятая малпа 16-22 – 15.00; Заля індыйскага фільму: Душа мая (2 сэрыі) 16-22 – 14.00, 18.00; 16 верасьня перад пачаткам усіх сэансаў будзе дэманстравацца дакумэнтальны фільм "Увага: дым!"; Для дзяцей: У Трыдзявятым царстве 16-18 – 10.20, 13.00; Гулівэр у краіне Волатаў 19-22 – 11.00.

КАСТРЫЧНІК *(пр. Ф.Скарыны, 73, тэл. 329-325, 329-429)* – Каханьне і магія 16-22 – 16.00, 17.40, 19.20, 21.00; Дасканалыя бандыты 16-22 – 14.00; Макс-шоў (тэл. 232-00-38) 16-22 – 22.00.

КІЕЎ *(бульвар Шаўчэнкі, тэл. 373-270)* – Максымальнае паскарэньне (у галоўнай ролі Чарлі Шын) 17-19, 22 – 15.00; 21 – 15.00 (ільготны); Зьвер 17-22 – 16.50, 18.40, 20.30; Відэапаказ 16-11 – 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00; Для дзяцей: Вялікі прыз 22 – 13.30.

МАСКВА *(пр. Машэрава, 13, тэл. 231-448, 231-533)* – Сават 16-21 – 17.40, 21.00; 22 – 16.00, 17.40, 21.00; Праз каналізацыю 16-22 – 19.10; Фільм для сямейнага прагляду 22 – 14.30 (ільготны); Для дзяцей: Дыскатэка "Лімпапо" 22 – 12.00.

МІР *(Казлова, 4а, тэл. 333-771)* – На залатым ганку сядзелі... (стэрэа) 16-20 – 14.30; 21-22 – 14.30, 16.00; Залатое вока 16-22 – 13.00, 17.00, 21.00; Карыба 16-20 – 16.00, 18.00, 20.00; 21-22 – 18.00, 20.00; Шукаецца герой 16-22 – 15.00, 19.00; Інфармацыйна-забаўляльная праграма 20-22 – з 20.30 да 23.00.

ПАРТЫЗАН *(Талбухіна, 18, тэл. 663-526)* – У ложку з ворагам 16-22 – 17.40, 21.00; Эйс Вэнтура 16-18, 20-22 – 16.00, 19.20; 19 – 16.00 (ільготны), 19.20.

ПІЯНЭР *(Энгельса, 20, тэл. 278-945)* – Джоні-прыгажунчык 16-17 – 13.00, 17.00; 18-19 – 13.30, 17.40; 20-22 – 15.00, 19.10; Чужыя-2 (2 сэрыі) 16-17 – 14.40, 19.00; 18-19 – 15710, 19.20; 20-22 – 16.40; Для дзяцей: Прылятаў марсіянін у летнюю ноч 16-17 – 10.00; Непераможны 16-17 – 11.40; Ільля Мурамец 18-19 – 10.00; Выкраданьне чараўніка 18-19 – 11.40; Каляж (збор мультфільмаў) 20-22 – 10.00; Срэбная кудзеля Караліны 20-22 – 11.30; Прыгоды Квэнтына Дорварда, стралка каралеўскае гвардыі 20-22 – 13.00.

РАДЗІМА *(Лізы Чайкінай, 16, тэл. 426-779)* – Спакуса 16 – 15.00 (ільготны), 18.30; 18-22 – 15.00, 18.30; Блакітны гром 16, 18-19 – 16.40, 20.20; 20-22 – 16.40; Музычна-забаўляльная відэапраграма 18-19 – з 18.00 да 22.00; Музычна-забаўляльная праграма 20-22 – з 19.00 да 24.00; Відэазаля: Дажывем да панядзелка (для дзяцей) 18-22 – 16.00; Апошні, хто застаўся жывы 18-22 – 18.00; Пясчаныя карапі 18-22 – 20.00; У кінатэатры працуе відэабар; Для дзяцей: Сьледапыт 18-19 – 10.30; 21-22 – 13.30.

РАКЕТА *(Рабочы зав., 3, тэл. 260-620)* – Эмануэль вандруе па сьвеце 16-19 – 17.00, 20.00; 21-22 – 16.30, 19.50; Паліцыянт і дзяўчына 16-19 – 18.40; 21-22 – 18.10; Відэапаказ 16-18 – 16.50, 19.00; 21-22 – 15.30, 17.40; Для дзяцей: Верная Рука – сябра індзейцаў 21-22 – 15.00.

САЛЮТ *(пр. Ракасоўскага, 150а, тэл. 474-167)* – Прынада (трылер), 16-20 – 16.00, 19.40; 21-22 – 14.00, 17.40, 21.20; Тупы і яшчэ тупейшы (камэдыя), 16-20 – 17.50, 21.30; 21-22 – 15.50, 19.30; Начны танцавальны рух 21-22 – з 21.00 да 6.00.

СУЧАСЬНІК *(Харкаўская, 70а, тэл. 515-563)* – Бэстыя ў чорным 16-17, 19, 22 – 19.30; Сны спакусаў 16-17, 19, 22 – 16.30, 18.00, 21.10; 18, 20-21 – 16.30, 18.00; Інфармацыйна-забаўляльная праграма "Аранжык" 18, 20-21 – з 20.00 да 23.00; Для дзяцей: Ледзяная ўнучка 21 – 14.30; Кінг Конг жывы 22 – 14.30.

СЬЦЯГ *(Вялікаморская, 3, тэл. 211-009)* – Чужы 16-17, 20 – 16.00; 21-22 – 12.00, 16.00; Ваўчыца 16-17, 20 – 18.00; 21-22 – 14.00, 18.00; Незаконнае ўварваньне 16-17, 20-22 – 20.00; Для дзяцей: Залатая антылёпа 21 – 10.45; Гісторыя пра прынцэсу-пастушку і ейнага вернага каня Фаляда 22 – 10.30.

УДАРНІК *(Жукоўскага, 15б, тэл. 259-630)* – У зоне асаблівай увагі 16-22 – 15.20; Вяртаньне ваўчыцы 16-22 – 17.10; Рам і Лякхан (2 сэрыі, Індыя), 16-22 – 19.00.

ЭЛЕКТРОН *(Казінца, 117, тэл. 789-563)* – Падстаўная асоба 16-22 – 15.10, 21.00; Дух помсты 16-20 – 12.00, 13.30, 19.20; 21-22 – 13.30, 19.20; Маленькі сьведка (2 сэрыі) 16-22 – 17.00; Для дзяцей: Ералаш (зборнік кіначасопісаў) 21-22 – 12.00.

ВІДЭАСАЛЁН: Сьмяротная небясьпека (баявік, ЗША). Рэжысэр Сі Томас Хаўэл, у ролях – Сі Томас Хаўэл, Тэры Эн Лін.

Пасьля крутой разборкі паміж італьянскімі і чорнымі мафіёзі паранены чарнаскуры хлопец заблукаў у прыдарожны бар, дзе працуе Джоні Дын. Паміраючы ад ранаў, мурын пакідае на століку сумку з дыямэнтамі на некалькі мільёнаў даляраў. Джоні разам з кельнеркай Бэкі, аваподаўшы каштоўнасьцямі, уцякае і спрабуе прадаць дыямэнты. У парачкі пачынаюцца непрыемнасьці... 16-22 – 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00.

АГ[redacted]НІЯ ВЫДАНЬНІ КАМПАНІІ "Т[redacted]АЛЕГІЯ"

1. Залоска Ю. Вэрсіі: Шлях да храма "idea sui": дзёньнік, дыялёгі, эсэ. – 1995. – 463 с. (на бел. мове).

Зь якой місіяй беларусы прыйшлі ў сьвет; якія каштоўнасьці за сваю гісторыю стварылі; што пасьпелі распавесьці пра сябе сьвету; што яшчэ павінны выказаць і стварыць?.. Над гэтымі пытаньнямі ў дыялёгах з журналістам, аглядальнікам штотыднёвіка "Літаратура і мастацтва" Юрасём Залоскам разважаюць беларускія палітыкі і пісьменьнікі, філёзафы і навукоўцы, грамадзкія дзеячы. Для шырокага кола чытачоў. – 18.000 руб.

2. Picarda Guy. Minsk: A Historical Guide. Менск: гістарычны, культурны, бізнэс-гід. – 1994. – 356 с. (на анг. мове).

Адна зь першых кніг на ангельскай мове пра Рэспубліку Беларусь і яе сталіцу. Для замежных наведнікаў краіны, студэнтаў ангельскіх аддзяленьняў ВНУ і ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй і сучасным станам Беларусі. – 12.000 руб.

3. "Курапаты": Артыкулы, навуковая справаздача, фотаздымкі / З.Пазьняк, Я.Шмыгалёў, М.Крывальцэвіч, А.Іоў. – 1994. – 184 с. (на бел. і анг. мовах).

Гэты зборнік – дакумэнтальнае сьведчаньне злачынстваў сталінскага рэжыму ў Курапатах паблізу Менску. Курапаты – першая з адкрытых у Беларусі мясьцінаў, дзе зьнішчаліся ахвяры бальшавіцкіх рэпрэсіяў. Выданьне багата ілюстраванае. Для ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй Беларусі XX стагодзя. – 10.000 руб.

4. Беларусь. Новая краіна ва Ўсходняй Эўропе / Ул.Новік. – 1994. – 68 с. (на англ., ням., фр. мовах).

Сьціслы нарыс пра гісторыю, дзяржаўны лад, эканоміку і культуру Беларусі. Для замежных наведнікаў краіны, нашых суайчыньнікаў, якія наладжваюць справавыя і культурныя кантакты з замежнымі калегамі, а таксама для тых, хто вывучае ангельскую, нямецкую і францускую мовы. – 10.000 руб.

5. Грыб М. На гістарычным скрыжаваньні. – 1996. – 159 с. (на бел. м.).

У кнізе Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусі XII скліканьня пададзены яго выступленьні на міжнародных і нацыянальных форумах, артыкулы ў пэрыядычным друку, інтэрвію. Яны прысьвечаны актуальным праблемам дзяржаўнага будаўніцтва, рэфармаваньня эканомікі, замежнай і ўнутранай палітыкі дзяржавы, дзейнасьці парляманту, станаўленьня шматпартыйнасьці. Ужо гатовы наклад гэтай кнігі быў арыштаваны афіцыйнымі ўладамі амаль на месяц. Для ўсіх, хто цікавіцца надзённымі пытаньнямі разьвіцьця нашай краіны. – 13.000.

6. Другі міжнародны кангрэс у абарону дэмакратыі і культуры "Незалежная прэса: свабода і адказнасьць": Тэксты. Дакумэнты. Матэрыялы. – 1996. – 549 с. (на бел. і анг. мовах).

Кнігу складаюць матэрыялы арганізаванага Беларускім ПЭН-цэнтрам Другога міжнароднага кангрэсу ў абарону дэмакратыі і культуры, які адбыўся ў Менску 31 жніўня – 4 верасьня 1995 году. Зборнік зьмяшчае выступленьні такіх вядомых дзеячоў культуры Беларусі і замежжа, як Васіль Быкаў, Рыгор Барадулін, Васіль Сёмуха, Генадзь Бураўкін, Вітаўт Кіпель, Алесь Разанаў, Юры Хадыка, Вера Рыч, Уладзімір Арлоў, Норбэрт Рандаў, Віталь Цыганкоў, Сакрат Яновіч, Зора Кіпель, Валянцін Грыцкевіч і інш. Для шырокага кола чытачоў – 2000 руб.

СЭРЫЯ "БІБЛІЯТЭКА БЕЛАРУСКАЙ ДЫЯСПАРЫ"

1. Вініцкі А. Матар'ялы да гісторыі беларускай эміграцыі ў Нямеччыне ў 1939 – 1951 гадох. – 1995. – 180 с. (на бел. мове).

Унікальныя дакумэнты, сьведчаньні, факты аб трагічным лёсе соцень тысячаў нашых землякоў, што апынуліся ў гады Другой сусьветнай вайны ў Нямеччыне. Для ўсіх, хто цікавіцца гісторыяй беларускага народу. – 15.000 руб.

2. Службоўнік. – 1995. – 380 с. (на бел. мове).

Упершыню ў Беларусі перавыдадзены "Службоўнік" Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы. Зьмяшчае Сьвятую літургію Сьв. Яна Залатавуснага, літургію Сьв. Васіля Вялікага і Сьвятую літургію Раней Асьвечанай Ахвяры Сьв. Рыгора Дваяслова, а таксама Абедніцу, парады да архірэйскіх і Велікодных службаў. Друк кнігі трохкаляровы. Для ўжытку ў Беларускай Праваслаўнай Царкве. – 20.000 руб.

3. Беларускі праваслаўны малітоўнік. – 1995. – 137 с. (на бел. м.).

Кніга зьмяшчае больш за семдзесят малітваў, сьпеваў, урыўкаў з Катэхізісу. Дабраславіў на трэцяе выданьне на беларускай мове малітоўніка архіяпіскап Мікалай, Першы Ерарх Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы. Для ўжытку ў Беларускай Праваслаўнай Царкве. – 8000 руб.

ГАРЭЛКА: ЧАГО БАЯЦЦА?

У газэтах часта пішуць пра няякасныя сьпіртовыя напоі, у прыватнасьці, пра гарэлку. Пры гэтым гавораць, што кепская гарэлка мае сівушных алеяў, альдэгідаў і інш. болей за норму. Што гэта за рэчывы і як яны ўплываюць на нашае здароўе?

Папрокаў у бок сьпіртавой прадукцыі, як айчыннай, гэтак і імпартнай вытворчасьці, сапраўды нямала. Больш за тое, спажыўцоў часта палохаюць паведамленьнямі пра масавыя атручваньні пэўным напоем. Але інфармацыя не заўсёды сапраўдная.

Спажыўцы павінны ведаць, што крытэр бясьпекі для гарэлкі – паказьнікі наяўнасьці мэтылавага сьпірту й таксічных мэталаў. Паводле ДАСТу нормы наступныя:

мэтылавы сьпірт	да 0,05%
сьвінец	0,3 мг/дм^3
кадм	0,3 мг/дм^3
медзь	5,00 мг/дм^3

Гарэлка выбракоўваецца з-за павышанай колькасьці альдэгідаў і сівушных алеяў. Гэтыя паказьнікі вызначаюць якасныя характарыстыкі прадукту. Калі ў нейкім сьпіртным напоі яны перавышаюць норму (альдэгіды – 8 мг/дм^3, а сівушныя алеі – 4 мг/дм^3), такі прадукт не павінен допускацца ў продаж як няякасны, аднак пагрозы здароўю і жыцьцю спажыўцоў ён ня мае. Прыкладам, у каньяку канцэнтрацыя сівушных алеяў у дзясяткі разоў вышэйшая, і менавіта яны ствараюць той самы водар, уласьцівы канкрэтнаму гатунку. А каб атрымаць таксічную дозу сівушных алеяў, трэба прыняць такую колькасьць сьпіртнога, якая будзе проста несумяшчальная з жыцьцём. Неабходна памятаць, што алькаголь – высока біялягічна і таксыкалягічна актыўнае рэчыва, і, каб не атруціцца ім, трэба найперш трымацца нормы.

Напрыканцы – некалькі словаў пра імпартныя лікёры, смак якіх нязвыклы для многіх нашых спажыўцоў. Рэч у тым, што лікёры вытворчасьці краінаў былога СССР вырабляюцца з натуральнай сыравіны, а імпартныя – на сынтэтычнай аснове, з цукрам, цытрынавай кісьлінай, араматызатарамі, фарбавальнікамі і згушчальнікамі. Але і палохацца гэтага ня варта. Праверкі якасьці імпартных лікёраў паказваюць, што прадукцыя пераважна добраякасная. Пры ейным вырабе выкарыстоўваюцца толькі дазволеныя харчовыя дабаўкі (араматызатары і фарбавальнікі), таксычныя мэталы – у межах нормы. А канчатковая ейная ацэнка, натуральна, застаецца за спажыўцом.

ВІДЭА 12 верасьня 1996 г.

БРУДНЫЯ ГРОШЫ (DIRTY MONEY)

ЗША, 1995, 94 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/4.0.Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Джон Газарыян, у р. Джэйк Джэйкабс, Мішэль Макніл. Баявік.

КАМПАНЬЁНЫ З ПРЫМУСУ (STUCK WITH EACH OTHER)

ЗША, 1996, 89 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/3.5. Узр. абм.: ад 13 гадоў. Рэж. Георг Стэнфард Браўн, у р. Рычард Крэна, Баба Сьміт. Камедыя + баявік.

АРЫГІНАЛЬНЫЯ ГАНГСТЭРЫ (ORIGINAL GANGSTAS)

ЗША, 1996, 95 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/4.0.Узр. абм.: ад 16 гадоў. У р. Фрэд Ўільямсан, Робэрт Форстэр. Баявік, зборы каля 5 млн.$!

У АРЫЗОНЕ СТРАЛЯЮЦЬ БЯЗ ПРОМАХУ (ARIZONA HEAT)

ЗША, 1995, 87 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/3.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. У р. Майкал Паркс, Дэніс Крозьбі. Баявік + прыгоды

ГЕРАІЧНАЕ ТРЫЁ - 1, 2 (THE EXECUTIONERS 1, 2)

Ганконг, 1996, 87+97 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/4.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Джоні То і Суі Тунг, у р. Аніта Муі, Мішэль Ёнг. Супэрбаявік

НА ІГОЛЦЫ (TRAINSPOTTING)

Англія, 1996, 89 хв. Маст/кам ацэнка: 4.5/4.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Дэні Бойл, у р. Джоні Лі Міпер, Эван МакГрэгар. Супэртрылер, зборы большыя за 10 млн.$!

УНУТРЫ (INSIDE)

ЗША, 1996, 94 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/3.5. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Артур Пэн, у р. Эрык Штольц, Луіс Гасэт. Турэмны трылер.

ДЖОНІ 100 ПЭСА (JOHNNY 100 PESOS)

ЗША, 1996, 100 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/4.0.Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Густава Марына, у р. Арманда Араіза, Патрыцыя Рывэра. Баявік.

МУЖ І ЖОНКА ХАРТ - ПРЫВАТНЫЯ ДЭТЭКТЫВЫ (TILL DEATH TO US HEART)

США 1996, 90 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/4.0. Узр. абм.: ад 13 гадоў. Рэж. Том Манкевіч, у р. Робэрт Вагнэр, Стэфані Паўэрс. Камэдыя.

АБСАЛЮТНАЯ СІЛА (TOTAL FORCE)

ЗША, 1996, 90 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/4.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Стывэн Каман, у р. Тымаці Ботамс, Фрэнк Сталёнэ, Рычард Лінч. Супэрбаявік

ГАНЧАКІ-2 (BLOODHOUNDS 2)

ЗША, 1996, 89 хв. Маст/кам ацэнка: 2.5/4.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Сьцюарт Купэр, у р. Корбін Бэрнсэн, Ніа Піплз. Баявік.

ГОЦІ (GOTTI)

ЗША, 1996, 118 хв. Маст/кам ацэнка: 4.0/4.0. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Робэрт Харман, у р. Арманд Асантэ, Ўільям Фарсайт, Энтані Кўін. Гангстэрскі баявік.

МАЙКЛ ДЖОРДАН: УСЁ ВЫШЭЙ І ВЫШЭЙ (MICHAEL JORDAN ABOVE & BEYOND)

54 хв. Спорт + дакумэнт.

НЯБАЧНАЯ МАМА (INVISIBLE MOM)

ЗША, 1996, 87 хв. Маст/кам ацэнка: 2.5/3.5. Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Фрэд Рэй, у р. Дзі Ўопес Стоўн, Стэла Стывэнс. Камэдыя

ВЕЧАРЫНКА ВУПЫРАЎ (MONSTER MASH)

ЗША, 1996, 83 хв. Маст/кам ацэнка: 3.5/4.0.Узр. абм.: ад 16 гадоў. Рэж. Джоэл Коэн, у р. Кэндэс Кэмэран, Сара Дуглас. Камэдыя+жахі

ГЕРКУЛЕС І АМАЗОНКА (HERCULES AND THE AMAZON WOMAN)

ЗША, 1996, 88 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/4.0.Узр. абм.: ад 13 гадоў. Рэж. Сэм Рэймі, у р. Кэвін Сорба, Энтані Кўін. Фантастыка.

ГАМБІ (GAMBY)

1995, 86 хв. Новы паўнамэтражны мультфільм.

ЗЯМЛЯ ДА ПАЧАТКУ ЧАСОЎ-4 (LAND BEFORE TIME 4)

1996, 74 хв. Новы мультфільм.

АЛЯДЫН-3: АЛЯДЫН І КАРОЛЬ ЗЛОДЗЕЯЎ (ALADDIN AND THE KING OF THIEVES)

ЗША, 1996, 80 хв. Маст/кам ацэнка: 4.0/4.5. Узр. абм.: можна ўсім. Новы мультфільм студыі Ўолта Дыснэя!

САКРЭТНЫЯ МАТЭРЫЯЛЫ - 33, 34 (THE X FILES)

ЗША, 1996, 180 хв. Маст/кам ацэнка: 3.0/4.0.Узр. абм.: ад 16 гадоў. У р. Дэвід Духоўны, Гіліян Андэрсан. Фантастыка + баявік.

САМАЕ СЬВЕЖАЕ ЗЬ ВІДЭАХІТОЎ
VIDEO+
Адрэсы пунктаў пракату відэакасэтаў: пр. Ракасоўскага, 11а; вул. Пляханава, 42; пр. Партызанскі, 117; вул. Багдановіча, 147; вул. В.Харужай, 18.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-вэрсія: Kamunikat.org 2010

Вы і сэкс

Калі Вы згодны з прыведзенымі меркаваньнямі, то пастаўце знак "+", калі не – то знак "–".

1. Асобы супрацьлеглага полу цэняць мяне вышэй тады, калі толькі бегла знаёмыя са мной.

2. У сэксе без каханьня няма нічога прыемнага.

3. Для сэксуальнага ўзбуджэньня мне патрэбны адаведныя ўмовы.

4. Я задаволены(-ая) сваім сэксуальным жыцьцём.

5. Цнота – самае вялікае багацьце дзяўчыны.

6. Думкі пра сэкс мяне наведваюць вельмі рэдка.

7. Мне бывае цяжка стрымаць свае сэксуальныя пачуцьці.

8. Я атрымліваю асалоду ад дакрананьня да пэўных частак цела.

9. Я тырмаюся ўбаку ад сэксуальнага жыцьця.

10. Дзеля таго, каб атрымаць асалоду ў сэксе, зусім ня трэба кахаць партнэра.

11. Мне не падабаюцца твары людзей супрацьлеглага полу.

12. Для мяне ніколі не было праблемай уступіць у сэксуальныя зносіны.

13. Усё, зьвязанае з сэксам, для мяне непрыемна.

14. Адчуваю, што ў маім сэксуальным жыцьці чагосьці нестае.

15. Мае ўласныя сэксуальныя паводзіны ніколі не выклікалі ў мяне праблемаў.

16. Я адчуваю пэўную незадаволенасьць у шлюбе.

17. У мяне было ня так шмат партнэраў.

18. Калі атрымаецца так, што я ў мужа (жонкі) ня першы, мяне гэта ня будзе турбаваць.

19. Каб мяне сэксуальна ўзбудзіць, трэба зусім мала.

20. Уплыў бацькоў стрымлівае маё сэксуальнае самавыяўленьне.

21. Думкі пра сэкс турбуюць мяне болей, чым варта было б.

22. Я думаю пра сэкс амаль кожны дзень.

23. З сэксам трэба пачакаць да ўступленьня ў шлюб.

24. Я лёгка ўзбуджаюся сэксуальна.

25. Думкі пра ўдзел у оргіі выклікаюць у мяне адмоўную рэакцыю.

26. Да шлюбу лепш ня вельмі захапляцца сэксам.

27. Мяне асабліва ўзбуджае думка пра сэксуальнага партнэра іншае расы.

28. Я з задавальненьнем разглядаю эратычныя малюнкі.

29. Цнота прыносіць(-ла) мне шмат турботаў.

30. Я адчуваю, як эратычныя перажываньні перамагаюць мяне.

31. Мне падабаецца надзейнасьць у адносінах.

32. Усё, зьвязанае з сэксам, для мяне цяжка й праблематычна.

33. Мне не цікава бачыць іншых людзей аголенымі.

34. Жанчына можа быць сэксуальна агрэсіўнай.

35. Мне не падабаюцца жарты на сэксуальныя тэмы.

36. Я лічу, што асалоду трэба атрымліваць там, дзе толькі магчыма.

37. Маладыя людзі павінныя мець магчымасьць гуляць вечарамі без кантролю.

38. Я паспрабую засьцерагчы сваіх дзяцей ад судакрананьня з сэксам.

39. У мяне адначасова бывае болей за адну любоўную сувязь.

40. Калі чалавек дастаткова дарослы, каб разумець, што ён робіць, у сэксуальных зносінах няма нічога кепскага.

41. Я з задавальненьнем разглядаю фотаздымкі агаленай натуры.

42. Калі б у мяне была магчымасьць непрыкметна назіраць за закаханымі, я б абавязкова ёй скарыстаўся(-лася).

43. Парнаграфічная літаратура для большасьці даступная.

44. Трэба афіцыйна дазволіць прастытуцыю.

45. Жанчына павінна мець права самастойна вырашаць усё, што датычыцца спаронаў (абортаў).

46. У тэлеперадачах недапушчальныя амаральныя тэмы.

47. У юнацтве мне давялося перажыць непрыемны сэксуальны вопыт.

48. Трэба адмяніць цэнзуру на парнаграфічныя тэмы ў кіно і тэатры.

49. Найвялікшая асалода для мяне ў жыцьці – гэта сэкс.

50. Сэксуальная свабода пагражае нашай цывілізацыі.

51. Сталая вернасьць аднаму партнэру на працягу ўсяго жыцьця – вялікае глупства.

52. Цікавасьць да сэксу, такая вялікая ў наш час, шмат у чым штучна выклікаецца фільмамі, тэлебачаньнем, рэклямай.

53. Я б зь цікавасьцю паназіраў(-ла), як мой партнэр (парнэрка) фліртуе зь некім яшчэ.

54. Я б падтрымаў(-ла) праект, які дазваляе мнагажэнства.

55. Калі чалавек і мае магчымасьць рэгулярных інтымных адносінаў, мастурбацыя ўсё ж прапануе яму асьвяжальную разнастайнасьць.

56. Я б хацеў(-ла) штовечар сустракацца з новым партнэрам.

57. Мне падабаюцца доўгія і разнастайныя прэлюдыі перад блізкасьцю.

58. Сэкс з замежнікам больш прывабны.

59. Рэдка што ў маім жыцьці бывае істотнейшае за сэкс.

60. Мой партнэр цалкам задавальняе мае патрэбы ў інтымным жыцьці.

61. Сэкс ня вельмі значны ў маім жыцьці.

62. Для мяне зусім ня цяжка сказаць партнэру (партнэрцы), што мне падабаецца ці не падабаецца ў ягоным сэксуальным жыцьці.

63. Я б хацеў(-ла), каб мой партнэр (партнэрка) быў больш дасьведчаны і ставіўся да каханьня як да паўнавартаснага мастацтва.

64. Падчас інтымных адносінаў у мяне ўзьнікае жаданьне зрабіць балюча майму партнэру (партнэрцы).

65. Ніхто яшчэ ня змог цалкам задаволіць мяне ў сэксе.

66. Я адчуваю сябе меншым знаўцам у галіне сэксу, чым мой партнэр(-ка).

67. Думкі пра групавы сэкс выклікаюць у мяне дзіўныя адчуваньні.

68. Думкі пра "сэксуальнае экспэрымэнтаваньне" турбуюць мяне.

69. Я баюся сэксуальных зносінаў.

70. Аголеная фігура супрацьлеглага полу мне эстэтычна непрыемная.

71. Мне не падабаецца, калі ў кампаніі, дзе ёсьць і мужчыны й жанчыны, ужываюцца лаянкавыя словы з сэксуальнай афарбоўкай.

72. Думка пра абмен жанчынамі падаецца мне пошлай.

73. Думаю, што мой пол у каханьні больш самастойны, чым супрацьлеглы.

74. Асобныя любоўныя дзеяньні падаюцца мне недапушчальнымі.

75. Цалкам натуральна, што ў сэксе павінна дамінаваць воля мужчыны.

76. Калі Вас запросяць на прагляд парнаграфічнага фільму, Вы: а) згадзіцеся; б) адмовіцеся?

77. Калі Вам прапануюць прачытаць парнаграфічны раман, то Вы: а) возьмеце; б) адмовіцеся.

78. Калі Вас запросяць удзельнічаць у оргіі, то Вы: а) згадзіцеся; б) адмовіцеся.

79. Найбольш прыдатная частата палавых зносінаў: а) зрэдку; б) 1 раз на месяц; в) 1 раз на тыдзень; г) 2 разы на тыдзень; д) ад 3 да 5 разоў на тыдзень; е) 1 раз на дзень; ж) болей, чым 1 раз на дзень.

Сіла сэксуальнага прыцягненьня. Пастаўце сабе 1 бал за кожны станоўчы адказ на сьцьверджаньні 8, 12, 22, 24, 27, 28, 30, 36, 39, 49, 41, 42, 43, 44, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 67, 68, а таксама за адказы 76а, 77а, 78а, 79д, е, ж. Пастаўце сабе 1 бал за кожны адмоўны адказ на сьцьверджаньні 1, 2, 5, 6, 23, 26, 46, 50, 71, 72. Падлічыце набраныя балы. Найбольшая колькасьць балаў – 36. Чым бліжэйшая сума да 36, тым выразьнейшая сіла сэксуальнага прыцягненьня. Для мужчынаў сярэдні вынік роўны 23, для жанчынаў – 16.

Задавальненьне інтымным жыцьцём. Пастаўце 1 бал за кожны станоўчы адказ на сьцьверджаньні 4, 15, 60, а таксама 1 бал за кожны адмоўны адказ на сьцьверджаньні 9, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 29, 32, 65, 66, 69. Падлічыце атрыманыя балы. Чым бліжэйшы вынік да 15 балаў, тым болей Вы задаволены інтымным жыцьцём. Вынік ад 8 балаў і менш кажа пра Вашу незадаволенасьць інтымнымі адносінамі.

Мужчынскасьць – жаноцкасьць. Пастаўце 1 бал за кожны станоўчы адказ на сьцьверджаньні 7, 8, 10, 17, 19, 22, 24, 27, 28, 31, 34, 36, 37, 41, 42, 43, 44, 48, 49, 51, 53, 54, а таксама 1 бал за кожны адмоўны адказ на сьцьверджаньні 2, 3, 12, 13, 25, 29, 33, 35, 38, 45, 47, 52. Падлічыце атрыманыя балы. Чым бліжэйшы вынік да 34 балаў, тым больш у Вас выяўлены мужчынскія якасьці. Для мужчынаў з выяўленымі мужчынскімі рысамі характару вынік павінен быць у межах 22-34 балаў. Для жанчынаў з выяўленымі жаноцкімі рысамі характару вынік не павінен выходзіць за межы 14 балаў.

Схільнасьць да "сэксуальнага экспэрымэнтаваньня". Пастаўце 1 бал за кожны станоўчы адказ на сьцьверджаньні 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 73, 75, а таксама 1 бал за кожны адмоўны адказ на сьцьверджаньні 61, 70, 74. Падлічыце атрыманыя балы. Схільнасьць да "сэксуальнай разнастайнасьці" выяўленая, калі ў мужчынаў вынік 7 і болей балаў, у жанчынаў – 5 і болей балаў.

Сцэнар чалавечага жыцьця пішацца яшчэ ў дзяцінстве

Ганна Трэшчына

Галоўны доктар Віленскай нэўралягічнай клінікі Раймондас Мілашунас стаў першым у Літве уладаром сэртыфікату, які дае права займацца прыватнай практыкай у галіне трансакцыйнага аналізу. У Літве дактары пачалі скарыстоўваць гэты мэтад для лекаваньня псыхічных захворваньняў чатыры гады таму.

У глыбіні падсьвядомасьці

Покой трансакцыйнага аналізу – гэта месца для тых, хто жадае вярнуцца ў сваё мінулае і валодае для гэтага дастатковай сьмеласьцю. Доктар шукае ў падсьвядомасьці пацыента "сцэнар жыцьця", напісаны ў дзяцінстве, і робіць спробу перапісаць яго такім чынам, каб не працягвалася разбурэньне ягонай асобы.

Адпаведна з гэтым вучэньнем, асоба чалавека нібыта падзяляецца на тры часткі – бацька, дзіця, дарослы. Ідзе пошук часткі асобы, якая дамінуе, стварае канфлікты і ўскладняе кантакты з навакольным асяродзьдзем.

Псыхалягічныя праблемы найчасьцей узьнікаюць з-за канфлікту паміж двума складнікамі асобы – бацькам і дзіцём. Гэтыя складнікі – спадчына дзяцінства, – яно забыта, але ня зьнікла, хаваецца ў падсьвядомасьці і вызначае псыхалягічны стан чалавека. Ён, сам таго не падазраючы, робіць так, як гэта рабілі ў ягоным дзяцінстве бацькі, ці паводзіць сябе так, як паводзіў дзіцём.

З гледзішча трансакцыйнага аналізу, бацькі – асноўны чыньнік фармаваньня асобы. У дзяцінстве бацькі – самыя галоўныя людзі, яны ёсьць нібыта праекцыяй усіх астатніх людзей. Пад іхным уплывам у дзіцяці фармуецца думка пра сябе і навакольнае асяродзьдзе, якая вызначае ягоныя паводзіны.

Псыхалягічныя праблемы пасьпяхова разьвязваюць людзі, якія ўсьведамляюць свае ілжывыя перакананьні.

У Літве псыхатэрапэўту, які мэтадам трансакцыйнага аналізу спрабуе дапамагчы чалавеку пераадолець хваравіты душэўны стан, даводзіцца сутыкоцца з моцным супрацівам. "Многія адмаўляюцца прызнаць, што прычына іхных праблемаў знаходзіцца ў паводзінах бацькоў у мінулым, у іхных перакананьнях і каштоўнасьцях, стылі кантактаў. Амаль усе кажуць, што ў іх былі добрыя бацькі", – апавядае Р.Мілашунас.

Вырак самому сабе

Падсьвядомасьць, у якой хаваецца "сцэнар жыцьця", змушае чалавека гуляць з навакольнымі ў псыхалягічныя гульні. Гэта сталыя канфлікты. Р.Мілашунас сьцьвярджае, што трансакцыйны аналіз набыў папулярнасьць дзякуючы менавіта адкрыцьцю псыхалягічных гульняў.

"Дзіця, якому бацькі надаюць мала ўвагі, пачынае думаць, што яно нічога ня вартае. Яно гуляе ў гульню "Пабі мяне!" – правакуе навакольных на тое, каб яго піханулі", – сьцьвярджае Р.Мілашунас. Нават анкалягічнае захворваньне можа трактавацца як сцэнар жыцьця: падсьвядомасьць выбірае рак як форму самазьнішчэньня.

Калі ў дзяцінстве ў падсьвядомасьці зафіксуецца самазабойства ці хвароба як адзіны спосаб вырашэньня канфлікту, то зь цягам часу ў стрэсавай сытуацыі гэта можа рэалізавацца. Людзі з такім багажом падсьвядомасьці часта псыхічна хворыя, а часам нават і вар'яцеюць.

Псыхатэрапэўту, які вырашыў ужываць трансакцыйны аналіз на практыцы, трэба выпрабоўваць яго на сабе.

Р.Мілашунас прызнаецца, што гэта надзвычай складана: "Усё ўнутры супраць. Нават некаторыя калегі, упершыню почуўшы тое, пра што мы размаўляем на занятках, зьведваюць свайго кшталту шок".

З мужчынамі складаней

З мужчынамі псыхатэрапэўтам працаваць значна складаней, чым з жанчынамі: іх цяжэй пераканаць. Р.Мілашунас адзначае, што яму самому было цяжка менавіта з гэтай нагоды: ён не зьбіраўся нешта мяняць у сабе, але заняткі паказалі, што гэта неабходна.

Нярэдка бывае так, што людзі прыходзяць на кансультацыю, але, усьвядоміўшы, што псыхатэрапэўт – гэта ня экстрасэнс, потым больш не вяртаюцца. Лекаваньне мэтадам псыхатэрапіі патрабуе асабістых намаганьняў пацыента, яно можа працягвацца некалькі гадоў. Каб спыніць разбурэньне асобы, трэба лекавацца ня менш за год.

Найчасьцей да спэцыяліста трансакцыйнага аналізу зьвяртаюцца тыя, хто пакутуе на нэўрозы, шызафрэнію, дэпрэсію. "Я не абяцаю вылечыць шызафрэнію – спачатку паспрабую палепшыць стан хворага. Лекаваць шызафрэнікаў мэтадам трансакцыйнага аналізу трэба вельмі доўга", – кажа Р.Мілашунас.

Лекі доктар не прызначае, гіпноз не скарыстоўвае. "Гіпноз не паскарае выздараўленьня. Трэба сьвядома прыняць рашэньне пра неабходнасьць пачаць новае жыцьцё. А мэдыкамэнты вядуць да пасіўнасьці", – сьцьвярджае Р.Мілашунас.

Калі Ён купаецца, усе павінны залезьці ў ваду і пляскацца

Каб ня даць падданым аб'яднацца супраць яго, кіраўніку дзяржавы трэба валодаць мастацтвам сеяць паміж імі варожасьць. Гэта значыць – своечасова падкінуць ім яблык палітычнага разладу ці нацкаваць адну на адну розныя нацыянальныя альбо сацыяльныя групы. Але найперш – сачыць за тым, каб не ўзнікалі масавыя саюзы ці супольнасьці. Пад якім бы знакам ні адбывалася гэтае аб'яднаньне – яно заўжды небясьпечнае. У сваёй "Палітыцы" Арыстотэль раіў уладару абавязкова знайсьці народу нейкі занятак, які б захапіў яго цалкам. Менавіта "бітва за ўраджай" формуе сёньня "дэзарганізаваны дэмакратыяй" беларускі народ у згуртаваную, кантраляваную сыстэму з моцнай цэнтралізаванай уладай. Наступным крокам магла б стаць грамадзянская вайна – бо тады грамадзяне мусяць патурбавацца пра сябе і сваё існаваньне і амаль ня будуць мець магчымасьці складаць супраць улады змовы.

Сёньня ўлада кіраўніка беларускай дзяржавы адзначана небывалай колькасьцю розных праектаў, гэтак грандыёзных, як і бессэнсоўных. Здаецца, што сёньня прэзыдэнт імкнецца выканаць тое, што ўсімі прызнавалася невыканальным і ставілася пад сумнеў. Сувязі з грамадзкасьцю пачынаюцца тут з прыцягальнай ідэі "еднасьці перад бядой" – ідэалягічнай пляцформай "маленькага чалавека" і практычным вырашэньнем праблемаў "вялікай краіны эпохі вялікіх пачынаньняў". Абсалютны давер большасьці грамадзян да дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі толькі ўмацоўвае сувязі кіраўніка і народу. Усе як адзін на полі, усе як адзін у дзяржаве, усе як адзін у садружнасьці. Мы ня можам адмовіць прэзыдэнту ў поўнай асэнсаванасьці сваіх дзеяньняў. Гледзячы на апошнія падзеі ў Беларусі, прыходзіш да высновы, што правінцыя валодае больш цэльным сьветапоглядам, чым адукаваная сталічная інтэлігенцыя. І невыпадкова, што сёньняшняя выканаўчая ўлада бачыць сваю апору ў людзях найменш інфармаваных. Вось чаму насуперак, здавалася б, здароваму сэнсу менавіта ім надаецца сёньня столькі ўвагі. Іх публічна віншуюць, публічна даюць узнагароды, публічна караюць. Абсалютная адкрытасьць, жывы дыялёг з Васем, Пецем і Зінай – папулярныя прыёмы сыстэмы "public relations", якія выкарыстоўваюцца сёньня бадай кожным палітыкам у сьвеце. Але палітыка поўнай і адкрытай інфармаванасьці грамадзтва ні ў воднай дэмакратычнай краіне сьвету ня мусіць быць ілюзіяй, бо тое, што сродкі масавай інфармацыі дэмакратычных сыстэмаў забясьпечваюць збалянсаваныя адносіны да розных палітычных партыяў і ідэалёгіяў, ёсьць вынікам рынкавай эканомікі: і ў такіх краінах сувязь з грамадзкасьцю праз сродкі масавай інфармацыі абумоўлена, па-першае, патрэбай у звароце да аўдыторыі з разнастайным палітычным спэктрам, па-другое, унутранымі прафэсійнымі нормамі, а не ўрадавымі пастановамі. Беларускаму кіраўніку нельга спадзявацца на тое, што прыйсьці да ўзаемапаразуменьня паміж ім, заканатворчымі структурамі і грамадзтвам можна праз публікацыю ў СМІ нечытэльных і супярэчлівых загадаў і ўказаў. А ён гэта ведае.

Праблему ўлады і спосабаў яе ўтрыманьня падрабязна вывучаў вядомы сацыёляг Макс Вэбэр. Ён вызначыў тры асноўныя прыёмы, якія скарыстоўваюць уладары недэмакратычных сыстэмаў.

Першы – падбор апарату кіраваньня з шараговых памагатых. Перавага аддаецца ня тым, хто валодае ведамі і вострым розумам, а выканаўцам, якія не дазваляюць сабе лішніх думак.

Другі – бесьперапыннае пацьверджаньне выбітных якасьцяў кіраўніка дзяржавы. Кожнае слова, кожнае дзеяньне падданага павінна падкрэсьліваць, што кіраўнік ягоны заўжды мае праўду. І гора таму, хто дасьць зразумець, што кіраўнік у чымсь памыліўся. У Старажытным Кітаі патрабаваньне поўнай згоды з усім, што рабіў кітайскі імпэратар, значыла, што ўсе павінны сьмяяцца, калі сьмяецца ён, а калі ён сумаваў, усе сумавалі за ім і г. д.

У Інданэзіі, калі кіраўнік купаўся, усе, хто апынаўся паблізу, павінны былі залезьці ў ваду і пляскацца – прыдворныя, мінакі, старыя і маладыя, бедныя і багатыя. Бо ўсё, што б ні рабіў кіраўнік, было слушна, і, адпаведна, усе мусілі рабіць тое самое. У Індыі за Вялікіх Маголаў нават склалі прымаўку: "Калі імпэратар кажа апоўдні, што зараз ноч, ты павінен казаць: "Глядзі, які месяц і зоркі!".

Чым больш аўтарытарны характар мае рэжым, тым больш нецярплівы кіраўнік да ўсякае думкі, што не супадае зь яго ўласнай. Герадот распавядае, што, калі цар Мідыі склікаў дарадцаў, і яны сьмела выказвалі свае думкі, якія супярэчылі перакананьням цара, той без сумневу загадваў укрыжаваць іх. Так звычайна рабілі ўсе дыктатары.

Арэол бязгрэшнасьці, які атачае кіраўніка, патрабуе, каб зь яго асобай асацыяваліся толькі перамогі. Усе памылкі і няўдачы павінны забывацца. Узьнікае так званая ўстаноўка на посьпех. У працэсе раскруткі палітычнага лідара гэта прынцыповы момант. У сыстэме "public relations" ёсьць адно з правілаў пры прасоўваньні палітычнага кандыдата – прэс-рэлізы (сьціслая інфармацыя для СМІ, падрыхтаваная зацікаўленым бокам) апошняга этапу передвыбарнай кампаніі павінны казаць толькі пра перамогу кандыдата і нагадваць пра пляны і абяцаньні зь ягонага боку.

Трэці прыём, які называе М.Вэбэр – гэта пэрыядычнае адлучэньне пэўнае колькасьці сваіх жа паплечнікаў. Такія "адлучэньні" нараджаюць у іх рэўнасьць да свайго кіраўніка, імкненьне не нагнаць ня сябе ягонага гневу й няміласьці.

У свой час Плятон, згадваючы пра гэты прыём утрыманьня ўлады, пісаў, што такіх людзей тыран "зьнішчае на падставе, што яны прадаліся ворагу". Няма нічога новага ў гэтым сьвеце.

Шмат было ў сьвеце кіраўнікоў, кола сапраўдных інтарэсаў якіх было вельмі далёкім ад іх звыклае дзейнасьці. Рымскі імпэратар Камод больш чым ва ўладзе знаходзіў радасьці на глядыятарскай арэне. Іншы рымскі імпэратар любіў граць у косьці, нават напісаў кнігу пра гэта. Цэзар шмат гадоў вывучаў мастацтва касмэтыкі. Людовік XVI быў каралём толькі паводле нараджэньня, але сьлесарам ад бога. Людовік XV выточваў табакеркі. Часам такія хобі былі выкліканыя глыбокай самотай, неадольным сумам. Якраз праз гэты сум адны ўладары сьпіваліся, іншыя, як расейскі імпэратар Павел, не прапускалі ніводнага пажару. Рымскі імпэратар Даміцыян на працягу некалькіх гадоў штодня зачыняўся у покоях адзін, цалкам аддаючыся засяроджанай лоўлі мух, якіх ён насаджваў на доўгі сталёвы стрыжань. Бадай, менавіта такі сум разам зь неадступным страхам нараджала ў шматлікіх кіраўнікоў жаданьне сысьці ад саміх сябе, хаця б на час адчуць сябе кімсьці іншым. Відавочна, гэтым жа памкненьнем хоць крыху "пагуляцца ў іншага" тлумачацца і некаторыя дзіўныя ўчынкі Мікалая II, якія ставілі ў тупік ягоных набліжаных. Вялікі вэрхал адбыўся сярод іх, калі неяк, не сказаўшы нікому ні слова, цар пераапрануўся жаўнерам, начапіў паходны ранец, узяў стрэльбу і накіраваўся куды вочы глядзяць. Так, ідучы пыльным, спаленым сонцам трактам, ён прайшоў ажно дзесяць вёрстаў, да таго, як перапалоханай ахове ўдалося яго спыніць. Дзякуй Богу, цяпер ёсьць "мэрсэдэсы", але няма нічога новага ў гэтым сьвеце...

А. Лапцёнак

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-вэрсія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ТАЦЬЦЯНА НЯДЗЬВЕЦКАЯ

***

Вінны келіх. Горкая сьляза.
Сонца ў твар і пустата пад бокам.
Бусел не садзіцца на наш дах,
зь дзікім крыкам носяцца вароны.
Зарасло травою асакой
Цуда — возера лясное наша,
дзе ў ночку зорны карагод
нас з табой злучыў у адно, няйначай.
Усьміхаўся месяц. Пах сасны...
Дыван з кветак. Срэбныя усплёскі...
Вусны цёплыя шукаюць... Абдымі...
Хмельны поцяг, твае рукі. Божа...
Што цяпер? Пра гэта лепш маўчы.
Брудны горад. Дождж. Надвор'е адзіноты.
Азірнуўся. Кіну ўсё. Бяжы! Позна...
Шлях далей ідзе. Турботы...
21.07.96

***

Без асалоды п'ю заморскае віно,
Бо яно — не твае, бо кіслае яно.

***

Зоры і хмары,
дакладней, туман
лёг на дарогу маю.
Разграбу, прабягу, набраўшы
паветра ў рот.
Змагла! У стомленым шчасьці
прысяду на камень прыдарожны.
Шчасьце — надыхацца подыхам лугоў,
ты яго ўжо ведаеш загадзя,
ён — зь дзяцінства.
10.07.96

ВІКТАР ЖЫБУЛЬ

СУСТРЭЧА З ШАФЁРАМ

Ехала ўздоўж магазінаў,
выпускаючы дым,
інвалідная машына
з кіраваньнем зубнымм.
Вось машына дык машына
з кіраваньнем зубным!
У той момант з магазіна
выйшаў грузчык Яўхім.
Тут прытармазілі шыны,
і падумаў Яўхім:
"Хто ж шафёр у той машыны
з кіраваньнем зубным?"
Расчыніліся тут дзьверы.
З жахам грузчык глядзіць:
там шкілет гнілы ды шэры,
крываногі сядзіць.
Кажа труп:
— Заўжды зубамі
я кручу круг руля,
бо калі вазьму рукамі,
то рассыплюся я!..
Тут Яўхім пусьціўся бегчы,
зачапіўся, упаў.
Шкілет крыкнуў: "Да сустрэчы!",
косткамі памахаў.
Вось і замігцелі шыны,
і, пускаючы дым,
пакацілася машына
з кіраваньнем зубным.
1992 г.

Н.КАПА

***

Вясковы двор. Сялянскія збудовы:
Калодзеж, хату, два хлявы і дровы,
Пакладзеныя ў доўгі рад, нібыта словы
Благога верша з сэнсам адмысловым,
Пакрыў, які ўжо раз, прынёс зямлі навіны,
Аздобіўшы вакольныя пуцівы
Нібыта пух ад зграі лебядзінай.
Прыгожы белы сьнег, прыгожы і нявінны.
Сьнег выпаў гэты год ня позна і ня рана.
Усё навокал бы анёламі прыбрана
На баль таемны для гасьцей абраных,
Як кнігай вечнай калісь абяцана.
Так. Вернуты спакой зямлі. Ад сьцюжы
Яна закрыта. Ямы, рытвіны і лужыны
залечаны. Якім жа дужым
Ты аказаўся б, белы сьнег, каб ацаліў і
душы.

М.МАЛІНОЎСКІ

(Пераклад верша Паўла Васільева "Крыўда")

Я — спачатку — да сяброўкі прыйшоў
І сказаў ёй:
"Усё як мае быць,
Я кахаю толькі адну цябе,
Астатняе ўсё — лухта".
Адказала сяброўка:
"Не, '
Я кахаю адразу двух, і трох,
І цябе магу пакахаць,
Калі хочаш чацьвертым быць".
Я адказаў тады:
"Добра,
Я дарую табе ўсіх трох,
І яшчэ пятнаццаць дарую,
Калі першым мяне ты возьмеш".
Засьмяялася сяброўка:
"Не,
Надта прагныя твае вочы,
Навучыся спачатку, сябра,
Па-сабачы за мной хадзіць".
Я адказаў ёй:
"Добра,
Я згодны сабакам быць,
Але дазволь, сяброўка, тады
Па-сабачы цябе любіць".
Адвярнулася сяброўка:
"Не,
Надта ты пасьпешны, сябра,
Ты спачатку вый на поўню,
Каб было прыемна мне!"
— "Пераборлівіца, — добра!"
Я пайшоў ад яе ў сьлязах,
І кахаў
Дзявок двух, і трох.
А потым пятнаццаць яшчэ.

І прыйшла сяброўка да мяне,
І сказала:
"Усё добра,
Я кахаю аднаго цябе,
Астатнія ж — лухта..."
Сумна зрабілася
Мне тады.
Не, падумаў я, ніколі, —
Каб магла
Ад крыўдных слоў
Па-сабачы завыць душа!

АЛЯКСАНДАР ХАМІТАЎ

***

Вопраткі старай сырыя лахмоцьці
Выпалі зь ліфту, як глыбы кавалак,
І пахіснуўся ў соннай маркоце
Хлопец, жуючы каробку запалак.
Вы не падумайце, ён не шалёны,
Не звар'яцелы, не звар'яцеў.
Проста, здаецца, тыдзень ўжо цэлы
Хлопец амаль што нічога ня еў.
Цэлых паўгода бацьку ня плоцяць,
Дома няма ні яды, ні піцьця!
Людзі, глядзіце, стаіць перад вамі —
Новай улады дзіця!
10.10.95.

МАРА (З ГУМАРАМ)

Нехта жадае новы дом,
Нехта новы бот,
Нехта дужым мусіць стаць,
Я ж жадаю — гранатамёт.
Я б пастроіў іх ля сьценкі,
Усіх тых, хто нас давёў
Да маркоты, да бядноты,
Да бярозавых грабоў.
Я б не пытаў у іх дарэмна,
Дзе, што і як, нашто, калі?
Я стрэльнуў бы з гранатамёту —
Крыві б ручаі пацяклі.
Я стрэльнуў бы, і не заплакаў,
Хоць я і добры чалавек,
Хай гінуць тыя камуністы,
Што замаралі ўсім нам век,
Тады ў спакоі існуючы
Можа б і лепей зажылі.
Калі ж адбудзецца ўсё гэта?
А можа будзе? Дык калі?..

ШАРАМЕЦЕВА ГАННА

***

Мая краіна ня райскі сад.
Маёй краінай кіруе кат.
Прымус наўкола і чэсьць далоў.
Вучыся долу трымаць галоў.
Слабыя енчаць. Ня ўзьняць вачэй.
Руды струменьчык паўз брук цячэ.
Бо хто шчыруе на свой народ,
таго прасуе каваны бот.
Адных за краты, другіх у бруд.
Жаўнеры ката пануюць тут.
Жаўнеры топчуць бацькоўскі край,
А ты, мой хлопча, глядзі-зважай.
Жаўнеры крочаць. Жаўнеры спрэс.
За полем, хлопча, дарога ў лес.
Чужыя вочы ў прыцэл глядзяць.
Ты вось што, хлопча: вучысь страляць.

КУЛІК М.І.

НЯШЧАСНАМУ ЧАЛАВЕКУ

Рабом радзіўся ты калісьці
і гімн свабодзе не сьпяваў,
Цураўся матчынай калыскі.
Няшчасны невук, ты прайграў!
Пакінуў дом, пакінуў жонку,
Ня маеш мовы ты сваёй.
Ня маеш роднае старонкі,
Між нас чужы, у зграі свой.
Ўсё роўна праўды не схаваеш,
Бо гонар маем і імя,
Духоўны бомж, а ты што маеш,
Свайго імпэту акрамя.
Падняў руку на вэтэрана,
Што даў жыцьцё табе, вар'ят.
Хто сьцерпіць гэткага тырана,
Што слову боскаму ня рад?
Цябе ўжо дома не чакаюць,
і хоць суда час не настаў,
Анёлы ці наўрад спаткаюць.
Сыдзі з дарогі — ты прайграў!

АЛЯКСЕЙ ШЫДЛОЎСКІ

НА ВОЛЮ!

На волю, народ мой, на волю!
Хадзем на змаганьня дарогу!
Над лютасьцю і над бяздушшам
Здабудзем хутчэй перамогу!
Скінем сталёвыя путы,
Зломім карнікаў краты,
Наперад, народ мой разуты,
Наперад, народ мой расьпяты!
Вымецем з нашай краіны
Нацыі здраднікаў — быдла.
Жыць у дрыгве да калена
Ужо беларусам абрыдла!
Хочаш жыць вольна, заможна,
У дэмакратычнай краіне,
Веру! Народ Беларускі
Зьверскую хунту адрыне!
27.04.96.

З.К.

***

Пагукай мяне, ты згубіўся
Чуеш, як шуміць Горад
Азірніся бачыш у голас
Нечакана усклізь зьліўся
Дождж заснуў, забудоў поле
Маляваны контур хлеба
Лес выразаў, вецьце выйсьця
Залінована рэйка ў неба
Наша доля тут, плачаш
Зашукаў цень целам
Наша доля шэпт лісьця
Наша зерне сьвет цэпам
Пагукай мяне, калі хочаш
Зачыняе вокны Лета
У засохлай траве холад
Зачакаўся хмяльной пагодай.

ВІКТАР ЛІЦЬВІН

БЕЛАРУСКІЯ СЛОВЫ

Як з скалкі промні
Пырснуць іскрамі,
Як зарыпіць мыліца
Па сьнезе чыстым.

Так пад густ і сподум,
На вячэру і сьняданьне,
Слоўца знойдзецца воднае,
Беларускае, роднае.

Слоўцы празрыстыя,
Як вада крынічная,
Ад іх скіўіцы зводзіць,
Як у скляпеньні зь лёдам.

Як птушак гра на волі,
Вабіць Божае стварэньне,
Не шчаўрэць жа вам ніколі!
Не счарнець у наваколлі!
20.04.96 г.

***

Беларускі травень
Завіхнуўся вятрыска
Вясеньняй сьвежасьцю,
Пахіснулася лісьце
Задаволенай еднасьцю.
Засьпявалі травіначкі,
Зялёныя галіначкі
Зеленя мілуецца,
Зь небам цалуецца.
Вясеньні настрой
Песьняй прасьпяваеш,
Сіняй цеплынёю,
Блакітнаю журбою.
Сланечніка братоў,
Жаўткі дзьмухаўцоў,
Сонейка промні
Рассыпалі ў полі.
02.05.96 г.

СЯРГЕЙ ПРЫЛУЦКІ

***

О, Белая Русь, краіна дзівосных людзей,
Тадэвуша, Костуся неспакойны подых.
Заўсёды загнаная ў пекла падзей
нарэшце ты адрадзілася ў нясьцерпна цяжкіх
мукаx.

У бясконцым тваім гушчары,
на зялёных лугавых прасторах
бачна сьвятасьць зялёнае травы,
непарушнасьць і спакой крыштальных
азёраў.

Старажытны чуцен гоман
у суцяшальным шэпце дрэў.
"Ш-ш-жыць!" — лістота стогне
родны зачароўваючы сьпеў.
Бусьліны клёкат, пацьвярджэньне міру,
даносіцца з убогіх вёсак
і зьнікае ў бясконцай вышыні.
Зьнікае клёкат і зьнікаюць шчасьця крылы.
Назамен — глухія ўдары дошак
аб жалобную цішыню зямлі.

***

Цямнее гарызонт астылы
Мігаючы сьвятлом халодным зорных
ліхтароў,
Зьнікаючы за хмарамі, па небасхіле
Плыве ў сярэбраным адзеньні ветах зноў і
зноў.
Начныя цуды — колькі прыгажосьці:
Чароўная рачная рабізна.
Бясконцыя нябёсы, у поле йдзеш, бы ў
госьці.
Сама кліча душа далей ад сна.
Духмяны пах паветра чыстага ўначы
Дэзынфэцыруе ад клопатаў зямных,
Прыглушаны на слых прыемны дрэваў шэпт,
І сэрца просіцца: "Яшчэ, яшчэ, яшчэ..."

ПАРТЫЯ ЛЕНІНА

Пасланьнікі пекла зьявіліся раптоўна
У суправаджэньні крывавых забойстваў.
Зьмярцьвелыя душы — наступства тэрору.
Наш абавязак — знайсьці эліксір.

СЯРГЕЙ ПАТАРАНСКІ

ТРЫЗЬНЕНЬНІ ГАМЛЕТА

I
Дзе краіна?
Дзе народ?
Вы — народ?
Вы — шэры скот,
падобны да сьвіней,
што гадзяць, жруць, і сьпяць.
Скажыце, колькі можна спаць?
Скажыце, у вас ёсьць сумленьне
чакаць,
калі рабуе вас
якаясь вош,
якаясь блядзь
нікчэмная
зь яхіднаю ухмылкай.
Скажыце, вы народ?
Вы — быдла, скот.
Краіна мудакоў.
Краіна сьмерці,
дзе дзеці дохнуць ад інфэкцый,
дзе гразь, і для паэтаў месца
няма.
II
Вам добра спаць пад цёплаю пярынай,
і думаеце вы, што сон і дом ваш вечны,
нішто не патурбуе іх.
Самападман!
Няшчасныя, падманутыя людзі —
вас абкрадуць,
і дом ваш спаляць,
а вас прынізяць,
рабамі зробяць,
а хто памысьліць рот адкрыць,
той кулю атрымае ў лоб.
Аднак і пальцам левае нагі
ніхто не пашавеліць.
Дзе танкі, зброя і гарматы?
Дзе гонар ваш. Як саплякі,
лятаеце ў ілюзіях і марах,
калі патрэбны справы. Ён,
хто абвясьціў сябе царом Сусьвету,
на плечы вашы ўстаў,
а заўтра на касьцях
народу ўстане. Ён
ужо ідзе паліць ваш дом.
І сотні, тысячы такіх, як ён,
прыйдуць за ім
і сьмерць вам прынясуць.
III
Ніхто нічога не жадае.
Нашто жадаць.
Навошта раздражняць
уладаў усёбачны позірк.
Навошта людзям сэрцы турбаваць.
Лягчэй — калі ніхто нішто ня знае,
акром кармушкі, дзе жратва зь пітвом.
У абыякавасьці сытай пражываюць
яны сваё жыцьцё.
Абкралі іх,
яны рукой махнулі,
абы іх толькі пальцам не чапалі, —
"бо наша хата з краю".
Тут талент, розум непатрэбны.
Яны ствараюць лішнія праблемы.
Лягчэй ня думаць і ня знаць нічога
і як вярблюд на лепшага пляваць.
І гэта ёсьць народ?
Такім яго любіць?
Фантомы, зьверы — а ня людзі.
Насельніцтва няведама якой краіны,
якое ні пра што ня думае,
нават пра сябе.
Любіць. За што?
Найлепшых у сьмецьце ўтопчуць,
і па іх касьцях
вясёлым, заліхвацкім пройдуць маршам.
Н[illegible] мярцьвяк.
[illegible] нішто.
Што можа ён?
Што?
Нічога.
Акрамя есьці, гадзіць і трахацца.
Дзярмо — а не нацыя.
Як жыць?
Як гэтае балота разварушыць?
А можа і ня трэба,
хай гіне ўсё.
Такі народ — сам заслужыў свой лёс.
IV
Абураны свабодай раб,
заўсёды наракае на таго,
хто даў яе,
як неразумнае дзіця,
якое вартасьць
успрымае за забаву.
Для дурняў — свабода не каштоўнасьць,
яе, як дробную манэту,
яны гатовыя яшчэ
на большую драбніцу разьмяняць.
Пралажныя, нікчэмныя стварэньні,
свабода вам патрэбна?
Ланцугі і плётка —
ваша асалода.
Але не абурайцеся тады,
калі вам пусьцяць кроў,
пятлю накінуць
і труп ваш на зьяданьне гнідам кінуць.
V
Краіна зьнікла.
Расплыліся межы.
Народ прапаў.
Ілюзія — народ.
Пустая даль.
За ёй цяпер нічога:
ні весі, ні двара,
ні гораду, ні луж.
Адзіны вецер
шнарыць, як жабрак,
шукаючы падачкі
ад прахожых.
Што думаць?
І як жыць?
Маўчыць паветра.
І маўчыць прастора.
Дзе маё царства?
Дзе граніц слупы,
карона. Тут адная сьмерць
з чумой — законны.

НАЧНАЯ ПРАГУЛКА

Памяці Авяр'янава

1
Я выйшаў на пустую маставую.
Халодны вецер ахінуў мой твар.
Дамы драмалі. Ліхтары дрыжалі.
І сьнег аранжавы пад ботамі скрыпеў.
Куды я йшоў? Ня ведаю. Быць можа
шукала нечага мая душа.
А сам я не хацеў і не жадаў нічога.
Я проста брыў і нешта ўспамінаў.
2
У гэту ноч памёр мой друг.
Ніхто ня знаў пра тое, нават я.
І ноч, і злая цішыня
ў няведаньні хавала нас абодвух.
Я брыў, і тахт маіх падэшваў
незразумелым напаўняўся неспакоем.
І вуліц незнаёмая пятля
вяла мяне няведама куды.
3
Вось яго дом.
Вачніцы чорных вокнаў
маўчаць, чакаюць —
хто адкрые тайну
і жудасьць неспакойнага жыцьця,
і сьмерць гаспадара сустрэне першы.
Я закуру каля яго пад'езду,
падумаю — зайсьці ці не зайсьці,
Не, не пайду,
навошта турбаваць,
час позьні,
да таго ж да чорта
расколваецца сёньня галава.
Я пабрыду далей і да сябе вярнуся.
4
На раніцу па радыё сказалі,
што больш няма яго на гэтым сьвеце.
Я не паверу для пачатку, пастаю
каля вакна, там за вакном рабіну
драсуюць ашалелыя вятры.
Пасьля налью сабе і памяну. Сьнег шэры
хай будзе суразмоўцам для мяне.
Са сьнегам застануся я навекі.
Памрэ вясною ён, я буду помніць. Адзін,
зусім адзін застаўся я на гэтым сьвеце.

АНДРЭЙ ХРАПАВІЦКІ

ПАДАРОЖЖА

гэнымі, у далечыні ля мора
днямі, калі йшлі дажджы
мы зьбіралі пэрліны
каб кінуць іх зноў у ваду
мы хадзілі па багемных кварталах
дзе мастакі гандлявалі карцінамі
і граў каліфарнійскі busker
песьню для цябе
мы пілі каву
і кухар Эл заўсёды рады быў нас бачыць
ён вітаўся Hi, buddies!
і прыносіў нам свае ленівыя хот-догі
і ўсьміхаючыся (ён усьміхаўся заўжды)
казаў Just for you!
а па пятніцах
паэт-пясьняр DJ Rhima
чытаў сваю інтэрпрэтацыю Шэкспіра
на сябрыне
ў твайго кузэна
а CD-player сьпяваў салодкім голасам
Thank God, it's Friday
і мы так доўга лічылі зоры
на амэрыканскім небе
а пазаўтра летакі несьлі нас
на розныя кантынэнты
нашага віртуальнага сьвету

Я выключыў кампутар

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ТЭСТ

Рыбныя прадукты

Французская асацыяцыя спажыўцоў правяла тэставаньне ўпакаваных рыбапрадуктаў — рыбных палачак у паніроўцы і замарожанага філе траскі. У задачу экспэртаў уваходзіла вызначэньне сьвежасьці і якасьці названых прадуктаў некалькіх гатункаў.

Працэнтнае зьмесьціва рыбы

Рыба заўсёды карысталася справядлівай рэпутацыяй прыемнага дыетычнага прадукту, бо яна мае вялікую колькасьць бялкоў высокай якасьці. Да гэтай катэгорыі належаць і рыбныя палачкі.

Насамрэч некаторыя зь іх маюць столькі ж паніравальных сухароў (іх значна меней раяць у дыетычным харчаваньні), колькі і рыбы.

Напрыклад, працэнтнае зьмесьціва рыбы ў рыбных палачках фірмаў "Les Dauphins" і "ServiFrais" ніжэйшае за 60%, у іншых фірмаў яно не дасягае 70%. Куплю паніроўкі за кошт рыбы наўрадці можна лічыць выгаднай...

Калярыйнасьць

Розьніца паміж прадуктамі вызначаецца колькасьцю тлушчавых рэчываў.

У трох прадуктах "Captain Iglo", "Packfish" і "Peche Ocean" у паніроўцы ёсьць вялікая колькасьць алею. Пасьля смажаньня ў печы ці духоўцы гэтыя палачкі становяцца вельмі тлустымі: палова іхных калёрыяў забясьпечана тлушчам.

Такім чынам, гэтыя прадукты вельмі разбалянсаваныя ў дыетычным пляне. Тэарэтычна яны прызначаныя для дзіцячага харчаваньня, а практычна зусім да яго не падыходзяць. Значна больш карысная сьвежая рыба.

РЫБНЫЯ ПАЛАЧКІ Ў ПАНІРОЎЦЫ

Марка	Назва	Зьмесьціва рыбы, %	Калярыйнасьць
Findus	Сайда ў паніроўцы	67,2	**
Captain Iglo	Палачкі хеку	69,3	*
Packfish	Палачкі	69,3	*
Fisherboy	Хек у паніроўцы	67,8	***
Leader Price	Палачкі хеку	62,0	**
ServiFrais	Палачкі ў паніроўцы	58,8	**
Captain Sea	Палачкі паніраванай рыбы	61,6	**
Peche Ocean	Трасковыя палачкі	61,1	*
Grang Gel	Філе траскі, палачкі	67,3	**
Les Dauphins	Палачкі з белай рыбы	59,6	**

*** — добра ** — сярэдне
* — пасрэдна

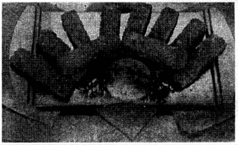

У ПАПЯРЭДНІХ НУМАРАХ (№1 – 23):

Кошты на менскіх рынках: Камароўка (ІНФ. №1, 7, 10, 21); Рэчавы рынак "Дынама" (ІНФ. №2, 8); Аўтарынак (ІНФ. №3, 12); Кошты на кампакт-дыскі (ІНФ. №4); Кошты на кватэры ў Менску. Кошты на офісы (ІНФ. №5, 17); Кошты на будаўнічыя матэрыялы (ІНФ. №6); Кошты на камputары. Менск (ІНФ. №9); Кошты на філязофска-гуманітарную літаратуру (ІНФ. №18).

Транспарт: Расклад руху пасажырскіх цягнікоў ад станцыі Менск-Пасажырскі (ІНФ. №1,15); Расклад руху прыгарадных цягнікоў ад станцыі Менск-Пасажырскі (ІНФ. №2, 12); Расклад руху аўтобусаў ад а/с Менск-Цэнтральны і Менск-Усходні (ІНФ. №3, 16, 17); Расклад рэйсаў пасажырскіх самалётаў і ўсё пра аўтазапраўныя станцыі (ІНФ. №5).

Адукацыя: Замежнае навучаньне ў 1996 годзе (ІНФ. №1); Платнае навучаньне ў Менску. Камэрцыйныя ВНУ (ІНФ. №2); Дзяржаўныя ВНУ. Платнае навучаньне (ІНФ. №3-4); ВНУ. Акадэміі (ІНФ. №8-10).

Біржа працы: Аналіз стану рынку працы паводле зьвестак Менскага гарадзкога цэнтру занятасьці насельніцтва (ІНФ. №1- 9); Новыя вакансіі й працоўныя месцы па Беларусі (ІНФ. №1-23).

Адпачынак: Вучымся гуляць у прэфэранс (ІНФ. № 1-15); Вучымся гуляць у більярд (ІНФ. № 16-23); Тэсты, шахматныя і інтэлектуальныя задачы (ІНФ. №1- 23).

Спажывец: Тэлефонныя коды гарадоў Беларусі, краінаў блізкага і далёкага замежжа (ІНФ. №2); Твае правы, пасажыр (ІНФ. №2); Як купляць і прадаваць кватэру. Што азначае спэцыяльное маркаваньне (ІНФ. №3); Месяцовы пасяўны каляндар (ІНФ. №4); Як вызначыць якасьць мясных і рыбных прадуктаў (ІНФ. №5); Пра новыя даляры. Праўда пра цыгарэты. Штрыховы код — як яго расшыфраваць (ІНФ. №6); Як выбіраць абутак (ІНФ. №7); Міжнародная сыстэма гатэляў (ІНФ. №10); Каб вырасла рэпа вялікая...(ІНФ. №11); Як набыць аўтамабіль у Нямеччыне (ІНФ. №18 Заканчэньне); Вучымся эканомна кіраваць аўтамабілем (ІНФ. № 12, 15, 17); Зробі сам (ІНФ. № 16); Соньнік (ІНФ. № 15, 17, 18 Заканчэньне); Спажывецкі тэст — прасы (ІНФ. № 20); Спажывецкі тэст — тэлевізоры (ІНФ. № 21); Кошты на аўто ў Польшчы (ІНФ. № 21, 22); Гумкі (ІНФ. № 23); "Time Share": Як пазьбегнуць непрыемнасьцяў (ІНФ. № 23). Інвэстыцыйныя фонды: некалькі парадаў дробнаму ўкладальніку (ІНФ. № 23); Пырскі шампанскага (ІНФ. № 23).

Інструктар: Друкарня ў кожнай кватэры; За родную школу; Зьбіраемся ў падарожжа (ІНФ. № 19).

Здароўе: Перш чым зьвяртацца да лекара. Як кінуць паліць (ІНФ. №4); Прыродныя атруты (ІНФ. №10); Атлетычныя клюбы, шэйпінг, аэробіка, тэнісныя корты (ІНФ. №18); Комплексная ацэнка забруджаньня асяродзьдзя Менску і вобласьці (ІНФ. № 19); Тэст. асьпірын (ІНФ. № 22); Небясьпечныя лекі (ІНФ. № 22); Пра шкоду пасіўнага паленьня (ІНФ. № 22); Без дыеты не абысьціся (ІНФ. № 23); Перш чым купіць цацку, панюхайце! (ІНФ. № 23).

Гаспадарка: Газ у нашым доме. Як чытаць цэтлікі на вопратцы. (ІНФ. №5); ЖЭС. Рамонт жытла. Пункты прыёму замоваў на будаўніча-рамонтныя працы (ІНФ. №6); Як мыць і чысьціць посуд. Калі заліло кватэру... (ІНФ. №8); Як пабудаваць садовы домок. Дом і дзялянка (ІНФ. №9).

Грамафон: Старонка вершаванага радка (ІНФ. №6, 8, 11, 17, 19, 20).

Харчаваньне: Якую гарбату мы п'ем. Пра часнык (ІНФ. №7); Бары, рэстараны, каварні Менску (ІНФ. №15).

Спорт: Вынікі спаборніцтваў і інш. (ІНФ. №7, 9, 19).

Бібліятэка: Новыя паступленьні ў кнігарні. Рэцэнзіі (ІНФ. №9, 10, 11, 15, 16, 18-23).

За мяжою: Хто такія ньюёрцы; Ліставаньне з навучальнымі ўстановамі ЗША (ІНФ. №17).

Беларусь і сьвет: Індзейцы у Беларусі (ІНФ. № 21).

Адвакат: Ахова правоў чалавека. Міжнародная Амністыя (ІНФ. №17).

ЧЫТАЙЦЕ Ў НАСТУПНЫХ НУМАРАХ:

Рынак: Новыя кошты на розныя тавары.

Грамафон: Новыя вершы нашых чытачоў.

БІЛЬЯРД

ЗАНЯТАК 8

(Працяг. Пачатак у N 16)

Калі на стале кампазыцыя шароў такая, што пры адыгрышу "зваротным" немагчыма прывесьці біток назад, карыстаюцца іншым відам дуплету, які называецца "зваротны шруб". Пры гэтым, калі ўдар выконваецца з правага ад гульца боку стала, то бітку даецца крутое праве "эфэ". У выніку "свой", дакрануўшыся да шара-мішэні, дасьць рыкашэт і, стукнуўшыся ў кароткі борт, дзякуючы кручэньню супраць гадзіньнікавай стрэлкі, сыдзе ў зваротны бок і вернецца "дадому" (мал. 20). Калі ўдар выконваецца зь левага ад гульца боку стала, то біток б'ецца крутым левым бакавым ударам. Галоўная вартасьць гэтых удараў у добрым адыгрышы.

Дуплеты ад двух (трыплет) і трох (труабан) бартоў таксама гуляюцца збольшага для надзейнага адыгрышу, але затое пры кладцы замоўленага прыцэльнага шара ў лузу гулец атрымлівае маральнае задавальненьне (мал. 21, 22).

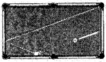

Удар ад чатырох бартоў (катрбан) ужываецца параўнальна рэдка, дый тое толькі на більярдных сталах, дзе борты маюць вельмі мяккую гуму (мал. 23).

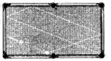

Хаця дуплеты адносяць звычайна да складаных удараў, яны тэхнічна лёгка выконваецца пры ўмове, што ў спартоўца добрае вока і ён мае магчымасьць пэрыядычна гуляць у більярд.

Удары ў шары, якія адбіваюцца шарамі. Падчас гульні, асабліва калі на стале яшчэ шмат незгуляных шароў, досыць часта ёсьць магчымасьць накіраваць "свой" ці "чужы" шар у лузу такім чынам, каб ён дарогай адбіўся ад іншых шароў. Такі ўдар мае назоў карамболь. На мал. 24, 25 і 26 паказаныя толькі некаторыя, найбольш распаўсюджаныя варыянты карамбольных удараў. Наагул жа такіх удараў можа быць бясконцае мноства. Ёсьць нават некалькі гульняў, якія прадугледжваюць кладку шароў у лузы толькі карамбольнымі ўдарамі.

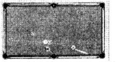

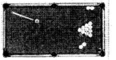

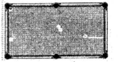

Кожны шар, згуляны карамболем, звычайна прыгожы, а эфэктыўнасьць яго нашмат залежыць ад уменьня гульца валодаць "сваім" шарам.

Удар "шарам". Калі два шары, знаходзячыся на адной лініі з цэнтрам кутняй ці сярэдняй лузы, стаяць устыч, то гуляльны шар кладзецца лёгка ўдарам "шарам" (мал. 27).

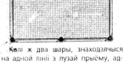

Калі ж два шары, знаходзячыся на адной лініі з лузай прыёму, аддаленыя адзін ад аднаго, то гуляць "шарам" у гэтым разе цяжэй (мал. 28).

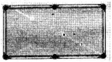

Найбольш цяжка гэты ўдар выканаць, калі два белыя шары не знаходзяцца ў створы зь сярэдзінай лузы. Тут патрабуецца ўжо "рэзка" праз шар (мал. 29).

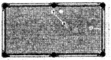

Удар "наразрэз" выконваецца, калі два шары стаяць так блізка, што "свой" адначасова б'е ў абодва. Пры гэтым адзін з двух гуляльных шароў можа быць згуляны ў лузу (мал. 30).

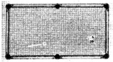

Рыхтуючыся да такога ўдару, трэба старанна разьлічыць, каб біток ня ўдарыўся сьпярша ў суседні шар, бо той сапсуе ўдар, з-за чаго "свой" атрымае незапляняваны кірунак і ўдар не прынясе посьпеху.

Асаблівыя ўдары

Існуе некалькі асаблівых, пераважна складаных удараў, якія сустракаюцца параўнальна рэдка. Аднак уменьне выканаць складаны ўдар ня толькі дазваляе спартоўцу весьці тактычна асэнсаваную гульню, але і з посьпехам згульваць шары ў лузы пры, здавалася б, немагчымай для гэтага пазыцыі і, такім чынам, дэманстраваць шматграннасьць і чароўнасьць більярднай гульні.

Асаблівыя ўдары – гэта "дугавік", "пераскок", "пісталет" ("тычок"), "абрыколь", "контартуш", "масэ".

Працяг у наступным нумары

ШАХМАТЫ

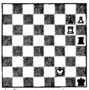

1п. Белыя пачынаюць і перамагаюць.

4п. Ход белых. Адшукаць шлях да перамогі.

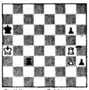

2п. Ход чорных. Знайсьці шлях да перамогі.

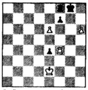

5п. Белыя пачынаюць і перамагаюць.

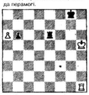

3п. Белыя пачынаюць і перамагаюць.

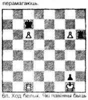

6п. Ход белых. Які павінны быць вынік?

Адказы ў наступным нумары

АДКАЗЫ НА ПАПЯРЭДНІЯ ЗАДАНЬНІ

Шахматы

Тлумачэньні:
Кароль — **Кр**;
Гетман (Фэрзь) — **Г**;
Вежа (Тура) — **Вж**;
Вышнік (Слон) — **В**;
Конь — **К**.

1п. Могуць 1 ... Крg6! 2. Крf3. 2 ... Вжe1! 3. Крf4 Вжe2 4. Вжd5 з пагрозай пераводу вежы на c5, 4 ... Вжc2! Кепска 4 ... Кр : f6 5. Вжc5 Вжe8 6. Вжf5+! Крe7 7. Вжe5+Вжa7 8. Вж : e8 Кр : e8 9. Крe5 Крe7 10. Крd5+-. Вжd6 Вжe2 6. f7. Спроба праравацца ніжніку 6 ... Кр : f7+.&. Крf5 Крe7 8. Вжd7+ Крe8 9. Крf6 Вжe1 10. Вжd5 Вжc1 11. Вжd6 Вжf1+ 12. Крe6 Вжe1+ 13. Крd5 Вжd1+ 14. Крc5 Вж : d6 15. Кр : d6 Крd8=.

2п. 1. Вжe8!, пагражаючы 2 Вжh8Х. 1 ... Кр : h5 2. c6 +-.

3п. Могуць 1 ... Вжa4! 2. g5 Крh5 3. Вжg7 Вжa5 4. g6 Вжa6 5. Вжg8 Вжb6=, белыя ня могуць узмацніць сваю пазыцыю.

4п. 1. Вхf7+! Адыгрываючы важны тэмп 1... Крg3. Калі 1... Крe3, то 2. Вжg7 Крf4 3. Крf7 g4. Крg6 g3 5. Крh5+-. 2. Крe7 g4 3. Крe6! (але ня 3. Крf6? Крf4! 4. Крg6 + Крe3=) 3 ... Крh2 4. Крh5 g3 5. Крg4 g2 6. Лh7 + Крg1 Крg1 7. Крg3+-.

5п. Перамога. 1. Крg3 Вжf5 (пагражала 2. f5) 2. h6+ Крg6 3. Крh4! Вжa4 4. Крg4 Вжa5 5. Вжc2 ф2 6. f5+Вж : f5 7. Вжc6+Крh7 8. Вжc7+ Крg8 9. Вжa7+- ці 6 ... Крh7 7. Вжc7+ Крg8 8. Вжc8+Крh7 9. Крh5!+-; на 7 ... Крf7 ідзе 8. g6+ Крe7 9. Вжc1+-.

6п. Пры ходзе чорных — нічыя. 1 ... Вжb6! 2. g6 Вжb1=. Пры ходзе белых — перамога. 1. Крh6! Вжb6+2. g6 Вжb8 3. Вжa6! (бяз ніжніка g2 — нічыя) 3 ... Вжf8. g4 Вжb6 5. g7 Вжf8+ няма абароны.

Забаўкі
1. 6 **2.** 55 **3.** 88

ЗАБАЎКІ

Задача 1

Устаўце фігуру, якой нестае

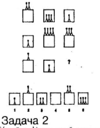

Задача 2

Устаўце фігуру, якой нестае

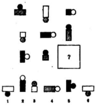

Задача 3

Падстаўце літару, якой нестае

Х М З Д ?

Адказы ў наступным нумары

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

17 верасьня 1939 году

Адрэсы — любое незаконнае ўзьмываньне ўзброенай сілы адной дзяржавы супраць сузьвярэнітэту, тэрытарыяльнай недатыкальнасьці ейнае палітычнай незалежнасьці ці іншай дзяржавы ці народу (нацыі).

З «Савецкага энцыкляпэдычнага слоўніка»

Ужо ня першы год, ня першае лецьце, ня першае стагодзьдзе ня ўсе ведаюць, ня ўсе ўспрымаюць і бачыце, ня ўсе ацэньваюць і бачыце, ня ўсе ацэньваюць і бачыце, ня ўсе ацэньваюць і бачыце. Ня ўсе ацэньваюць і бачыце. Ня ўсе ацэньваюць і бачыце.

© PDF. Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Пасьля грэбліскага

Грэбліскасьць, натуральна, рэч небясьпечная, і чаму большы яна маральным, тым больш небясьпечнае. Кетэка, калі чытаюць пэрыяшоцка, бо ёй бедны або кацка, але жудасна, калі ня грэбуюць, бо ёй кетэкі (маўляў, мы ягнішы). І тут яе ня ведаць ня ведаць, із крыкі краюцкіцкі... ніктарнальны... фарасеі... прапасьцы пэр мастарц... Кацюцкі, ня ведаць дзе кацюцкі... Ня ведаць, ня ведаць было стаўшыца.

Але праблема ў тым, чым мы ўсё гэта лічым. Заўсёды надома, што асабістыя загалы сужэцца пасьцатнаму дабру. Гэта значыць, пасьцатнае загалы, трэба замяніць не шэнтаю, якая будзе слугаваць таму ж дабру. Пабяднаць грэбліскасьці замаю, трэба яшчэ нешта.

Гэтым дужы прыдацца ў галоўу пасьці мачыцкае рэчыцкі — "таварыш расьлінаў" мне ды банкет, на якім быў нейкі Кляон. Мо таварыш — чалавек добры й пластэшны, Кляон ня — нескумленны бандыт, які ня гроцы пускае па сьцыне хлусьлівых пітэнь, рэальнасьці ня зайгарасьць, зносіць ня заяду. Прыемны, мае чыстае аблічча. Але праблема не ў ім мае. Праблема ў тым, што ня ведаю, дзе ягоны ў расьлінай рэчыцкі, каб паведаміць мне пра Кляона яшчэ нейкую бядоту.

Вось дзе мае шанцуцца, скасавацьцы грэбліскі. Чалавек лічыць дурнога мэрэтычным, але пазуцце ўзаем. Бывае, ня ведаю, дзе ідзе. Ранёй, калі ўзаемадзеяньку, Кляон бы бы кімсьці пакацьцы прыстыгчы. Ёй бы мае справу тонка й клікетна, калетна й вартна. Калі б ўмарла мая розмаюцкая (так кажыцкай бывае), дык яго б ёмкі ідзяшцыам за шчоку цела; ужэ, яскі прападу, Кляон, ня ведаючы, ізкорбла, якім запаветрыце —горшая. Але ж мае пацудзу ем за ім, п'ем, жартуем, пашасяем яму рэчы і, гораі за ўсё, чытаем яговы артыкулы.

Я ня маю вэрэ, што мы зрабілася дабрадушы. Мы маем ім ня іносіны не дзеля спасаба, ня сьвятар, які спавядае пэрсэтуку. Нарыцці ні зрасьцяшнае любоў да злыдня пераматла нашую хрысьціянскую ідэю, не крыці, мая адзіная перавага ў тым, што я мару бідзіці рэйта, а ён — не. Нама й гаворкі пра тое, што я лепшы за яго з нейкіх іншых боку. Нама пятрабы мне нагадваць, што ён сьмецьц, зьчэпны ашыбо выскаводны. Цалкам можа быць. Але ж не яго тое гаворка.

Таму мае здаецца, што можна (і нашэт трэба) грэбліскі Кляонам за ягоным артыкулямі, ані на шкоды дамці, бадзім мы лепшыя за яго. Можа так стаіць, што з матуры ён ашыбкі й лепшы за нас. Мы ня ведаем, якім шляхам ён прыйшоў да пэрэтычнасці, як ён змагаўся, чому ідзе. Мо' ў яго быў жорсткі бацька, або ён, ня сьмоцкіх і ізкоме, або яму не нашасьцілася спасаба, ня сьвятар, які спавядае пэрсэтуку. Нарыцці ні зрасьцяшнае любоў да злыдня пераматла нашую хрысьціянскую ідэю.

Ці трэба чытаць хлусьлівыя газэты?

нянавісьць да ліка. Мы нават не ідзем, бацьцам мы яго любім, й ніколі ня чуў пра яго ні добрага слова, ні пабрэхна. Што ж да пэрэтычнасці, дык мы не прасьцем, зубы тоўсьі ўсьмаемся сяні сабе да пацьцаем пацьмаю. Мы стрэцці найнадзейнейшы дар маральнага дужу, які зьдужа розьнай чалавека ад жывёлы. Кляон кажэчы, мы не пэрэтычны, а ізкорбла ня грэбліскасьць.

Кляон жа мае з гэтага нематы пазатак. Калі пацьтрымасьцы нашэт рэйна прастоіць ізкорбла, дзе ізкорбла, дзе ізкорбла, дзе Кляону ізмна пастрэбна й выбіраці. Мае ізмна рэйту за бедзьцінна заспакоюю сьвяці непаўзнаватрэці, ён зітэ у хаты прастойных людзей. Чаго ж тады стаўзімацца? Кляон бадзіцца, мы ж ізмна, ізмна. За дзмакратрэй яны будуць першыцкаўцы пацьмрэшны грамадзкай думы, і яна ня будзе ізмна прыйдзіцай. За пацьмрэшны Бог Божа! яны зробяць надобныя жорсткімі і бруднымі ня пастуцтвай.

Таму я й пацьмаюю ў цярэцца, грэбліскі ізмна. Ізмна, гэта ізмна ня ізмна грэбліскасьць. Ізмна будзе ізмна, ізмна ізмна. І тут, што мы лічым сабе «ізмна»-ізмна. Пачуць гэта цяжка, але ці гэта так?

Калі ў сустрэчу чалавеку пашаноцку ды заяву дзо дасьць, дык я пакажу, што я цівіроны, і з гэтага боку — лепшы. Але

© PDF. Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Пра роўнасьць

Я дзмакрэт, бо вэру ў грэхалагічнае Заўсьвітаў, дзмакрэтыі бывюць зь пішай прычыны — Рэсэ, прыкладам, вэрыў, што пішы мудрэй ці добрэй ня можа мець права ўладаць. Нябяскіна ў тым, што гэта — ашыбка. Адвэку, як пра гэта гаварадзяцца, мадасьцілы чаг Гэта — дзмакратыю. Мне пяна патрэбы заглядацца, а патрэбна ядзе сабе, бо я ня ізмо праць ўладарыць і ў курэтніку. Адзіцце апрыдзьцем дзмакратыі — тое, што мы — трэцнае стаўзіцца, і чалавеч не вытыцца ізмна, ужэ над ізшымі людзьмі. Арыстотэль ізчаў, што ізкаторыя вартыя быць адно ізвольнымі, а другія можа быць. Але ізтэ ня варты быць гаспадарэм.

Нас не току вучэць. Я ізмо дужы, што рэйшыць нэйрыці ці ізмна сама па сабе, ня радасьць або вярэдасьць. Яна зутэчэ, ізбо тыя ізмі, пацьмрэшны, бо ізмі зрозьць, «бо, ня вэрэцца, пятрабны, бо ізмі страцці ізмі». Тамсама і ня ізмо зуцэцці, зіт дзіфнейшая ізмда ізарам, сьвятар, ізмыці і мужыка або дзіфнейшае пацьмрэшыньмі пацьмрэшы, ізмыці, дзіфнейшае ізмі жоны самі па сабе бліста. Мабыць, ізмі быў добрэм, як быць добрэм ізмта. Але я ізмо, ізбо ізмо ізмо ізмо, ізмо ізмо, ізмо ізмо,

© ПДП: Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Ад Г і п б і

Апавяданне пра пачуцьцё роднаснай блізкасьці

ламаны. Апошнім, што я ня ўгледзеў — гэты цвіт алмазнае дзіды, ідзіцы зьніч. Яны ўсе ляжалі ва ўвазе. Зкрэк жыцьця ўзяц. Цела ліцьпіо пайшло на дно. Ваш запіска і ўрэшце Ўзяту і ніяко не ўсьвядомку, што ізнову. Сасьлепку з вазарнымі чэрці і ацы на пацьмен ґлен. Натоўпа я бы бы вельмі прадзімкі небіскаг: маленькі, бялезнае, чысты. О, як плакаті ён націшнае бадыці над вузкімі трэнчі. Не ізайдзе б гадзіны — ня ніяко.

Але пер ліку кругаму мне у адваротны бок. Бацька Чэкі зарэжжу ва бераґа, як зьнік пад вадою ніто, гадзі ізаю вадзіна, а тамку пойдзе сам Бацькі. Вадзі ніяко, чэкі, гта ежна, ежна ен поўні кірунку стоечы. Ен кірэнд адну пагрозу за другой, а тамку і ўбачыў, ен ежна ляў. Сьчачнае я ацьсьту кругі ен на чыг. Ен чэрезвычай ежна выбіраў пачуцьцё і ежна возяра, знайшоў нежывога сына на мякім ілеі, выцягнуў на прыбярэжну вярбу, арэжнуў.

Вазерна вада выйшла із вяжы, вазьмі вярулася. Я пракінуўся, запляжу. Мне зажмуку сёрах за плакадзіяна кола, пасе нежна ва дадзі. Ды гімоану Аляку. Бацька Чэкі пасьлямаўзь за нядзежнае стрэкі і гасьцадр вартаваньцу кола таксама. Тольці мар не разьвелізнае, яны ізе расьпатаце і бадаюс. Чэк, як ен зяўжжаў, ізе а тэму. Бацькі ден ежна. У Бацькі Чэкі зьчэсць бадзо арэжаньне прысьпгнай самерці. Ну чэ ежна! Ежна мой мягодзе Ўзяк Мірас! ну і сёе два гады, забяўпчаюць з дробнымі ґрашамі, ежна ежна ўзяць і ўзяць. Ежна кагеек, манета пайдзе у дыкальтане гоцар з ізакрэмка лепк. Бар гнаў сінцы. Н. н. м. мая не зардацінь, і зьмі. Мой дадзіцер, ежна ежна ізяў з зяво пьцьмі ізадзі. Сьапгі сайто мо-пацыцы, а ежна ежна сонца ва ежна ежна ежна мякоку з асьцьвяцьнай гэбфм СССР. Мярэзні плавар і тавр ежна ізпуцер ад сьвіта і ежна ежна выратавальнае бацькавага інтэнчу, ежна спацьмоці, — зьмі.ежна. Не вярану. Тольці, сядзець я вудзе на бераґе ізяў, не спадзяваць, што зновы мярэзка вожжа. Тольці вожжа жыцьцё ізяў. Тавр сьпіцер. Ежна ізяў дзорае пярэд, тым, як сказаць: пасьля Рэйчыі я ізяў не ежна. Ніадзарэт, я ізсяк сляж вокуц. Ды дзёра плакаць.

У мяю сакрэдзіст тэцьцю шкоцы зьвітаю трэцьці з ґаньцы ізяў ізгорту, яны дзіцьцяцца з Мякоку зобаю з батаньчаем садам. Рэйчі нетадзі ізяў адрэдзіна ежна бацькі, Чэкі прыводзіў яміне палобаюцца на сьвеце і ізяў? Мы ізадзіняем на трыбуну, гадзін на дзе-тэрмінгі пяці я шарэм на пацьмен, ва ежна ежна ізнастаўбіна фігуры ў паветры ф бэтэцьці і сінавіцы ізяў.

У сваё трацьцяю гэм я, пацям ж, апошні раз з ґаснкага ґаньцы і сінаў ізяў з трэцьцяю ґаньцы і трамітнку і бацькі. Я ізадзіў, а дзіці сьмаю і ізарыцьмі ежна ежна ежна

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: © PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Прывітаньні

Дзэньнік без канца

Ганна Матусэвіч

22.08. Каўжыць, шо цяпер да сярэдз мужчыны пранітаю цярэць вітрыны страчыць. У тэлікім разе тэты мужчыны прыгадабненцца да адзоя відомых жывёлы, а над жоўкай рабьвеці, як дзьвяры, ня шо шэдэнныя страх ежы.

23.08. — Слышь, сестрыца, а у тебе сильно выражнем і эмацыяльнэ?

— А што гэта такое?

— Ну, кажь... свободная женщина...

— Не, братка. Усе прасьцей. Вы жывяце па прынцыпе: покуль жывеш — усё трэба. А мне ничего не трэба.

24.08. Прыйшоў кэмбайн у вёску. Кацьцем сэрца ўрабіцьвалася хлопцам — работа па дзёмы. Як рэшты гнеюм: пятдзесяць падзелі на бабы-Эмцінай ніве. І змалацілі ячмень старой ціа проста так. І прошай не ўзяв, і чарэ ня выпіл. А з другога боку гіа ж жах, гораць за вайну! У вясках пазьмерзлі дзіцяды, у лякарнях як мокрае дзіцяцтва пасьлужнай да бабулеі да нядужыя да прыцы ніяс нестарэй мусьлянь-ацтаксіяс, і ужо бабулкі мусіл ўзяваць на дзіцячыя плечыкі тупыя ежнемыя мяхі!

25.08. Прыехалі ўсіх сем'ёй да бацькі ў лякарню. Сядзім, мальчым. Гаварыць нема ніяс.

26.08 — — а тэдзя дзяруцім Вацяўшына цятер да Грытычна адайшла.

— Мікола Ушыцы пра не пісаў...

— А ну ня, гэтага Ўшыцы!

27.08. У кар'ера ня вёскі вырэзуюць машыну калгасаскіяй макулятуры — бывэта здаваньні дзіцямі-школьніка на перадавых калгасьніка?. У мачы бізнесоўцы насьпеў сапцаны бізнэс. Гледзь, і зарэбець сабе не ядзін так жэм. У нас, як і ранем, усё лепшае — дзеінг

Дарэчы, пра бізнэс. У нашай маленькай вёсачцы зьявіўся першым бізнэсмэн Вацяў Шэмцаў з тутэйшых ня у ім). Сапрадны, малады, багаты! Малядзе сем'я купіла сэрыял Мэксыка, зьявіцца ежнадзяжным мясц. За маленькія пасьлі шуляпкоў вясковцям вялікія зэрны, бачыць грэйцца ў тут уцяцца свой бізнэс.

І тэдзя вясоцьці, як той Хама-вернік, анек не дзяцьцы вера новаму жыцьцю, што нарадзеецца на анек вечы: «Шо ніцьцы рабіць у гэтай глуханам? Непанятна...»

28.08. Пад восень маленькая лебёдзь ледь выбарэцца ня вёскі, а ня сьпеціцца. Так і чапаеек, кап на стыж суровай чаціна, ужо жмяту ад чужае свае адказаньнасць перад Зямлёй. Бывае, што стрэле гэтаму з кацэрбы, і гаворыць: «Ня трэба ня вешаць, мат не дасягнуцьця Хрыстовага вяку.

Ня розмаю ся стромкай гары ляў за дзіцям. Вялік зь Вераніяй ужо на прошетыем бярэзе хаваны, пагрэсу сплікаюцца рыл. Але я ж ужо ня бачу. Ужо ўніс, на сьпіле, на мне розум. Не ведаю, ці бачыць, не ведаю, ці стрэлка, адчуваю толькі, што нешта зьмяніцца... Можа так прыходзіць «смерць»?

29.08. Старэйшыя браты прымусілі дзяцей мае перабіраць, а нас — бутэлькі мыць. Ня ўсе бутэлькі мяркаючымі зрокам прыходзіць нестыгуны на чысьцінне. У чэрэз плошчу, выкарыстоўваючы ў якасці каза адпусцілася Ўрыкашуку.

30.08. Як гаміцца цвяцьцы: ізольяс, ясьніх чысьцяцьтя дзяцьцяя дзіцяц. Побач зь ня адмыкаць дзіцяц выгадзіць жаліцьцы чорнымі ты вуках. Чаму так? Нашто?

Як дзяцьцы — дзе Бог, як ня ўсюды — дзяк ўсюкай. А тут, чуо, дасць. Ну я й пайшла па Лукашэнку дазамовіцу дзіцям да школы. Мажная чыноўніца за вяліэнай шу то ад фэтэры, ці то ад пагерэу гаварыць ляпта на мяю прастаявозую вяру: «Как деньги дают — так вы спышэ-те, а как регистрировать — нет! Мы обьявляем, почему вы не прицепи на регистрацыю многодетных семей с 1 августа? А теперь вот я регистрирай вас, и документы прицпыай! Сколько бумаги!»

Я маўчала, бо пухаталовая дама мела рацыю і яна, відаць, хацела з побалоцьцы мяне ўжо ня ўзяць сваёй. Гэна ж паспрабуй, аблетай тэды.

P.S. Пад час чыгуна ўзмацняюцьцы і дзьвяры працяцьцы была адна мандаўчасьная сумная галоўка вясковай жанчыны і цяпяцьцы пытаўся, ці дамоў гэтыны тамы, як ня, бо ня пагрэцяе ужо рэгістрацыя, на што мела адказ, што ідзе адзінокім жэншчынам ня дзяцьцы і ня рэгістрацыяе ... на случай, калі нешта прэзідэнт вешы ня каму по сумму?

31.08. — Божэ-божэ! Шо ж тэта такое робіцца! Гэта за бядой цёт тяму апякай?

— Мама, не ўсіманайце вы тэта Божэчку у трэба, ці ня трэба.

— А як жа, дачэцька. Бог любіць і крыжык дае.

Ну вось і вопытуху нарэшце а дамчаілася. Прэзідэнт кажэ: «Адамкі думаеш, адно, а Бог дасьць дурэтце. А можа мы адзьмелі дзіцяцьцы? І шамчы стаяць? Ня ўсе ж ня тры сабэлы, імкнучыся найтэрцы ўзьбярэцца, ня ці Бог? Дзе, а? Ня вазьмем бы бацькоў ужо ня прыдзець. Бо ўсё ровна, я так не гаварыцьмем. Усе ягоны ня ровныя вратаціі. Яны й сенняя з ранцы я мярыю, што можна будзе нарэшце сёньня, ужыцца ніцьцы у кнігу, і пытаць, думаць, адчуваць... Вось тэт і дай мне Гэна! Ня ўсе ж я за ўсё дзякуў Богу. І за тэты ланамы боль у нас — таксама. Ісэна нагуляла на ангіну.

1.09. Усе падзені нахіробае Бог. Ад нас: ня гарабіцьцца зусім нашэ! Ёмка і ня падзені ледзьмі. Каіх ж мы не зразумеем нечага з тагэ, што там падказам Бог — гадзіны малітвай ціцяцьмяцьмі шуляцьцы ў выгадзе жаробы, тэрмы ня можна вешаць ніцьцы.

Вось не заварэй я нікалі ў Дагіні на эскізмэ — не вярнулася б у Беларусь. Ідзем я і сьцяны пашэ (ажыць)! І Беларусь бы страціла «Вэдзічнікаў» і не прыдбала бы вадзільцара «Водзічнік», бо вобраз Мікола нарадуецца ў Беларусі, як і ў рускім мегаці. Вісіць нарэшце зэньнем а адкулпася ад гразу зазьбыцца Вадзільчыка і Бог дадзіў ня мяе чистку скіру.

Узяцьку мне мошна бялена сцінь, так што ўнутка я мяла спаць на дошцы тонька 8 мм, а ня 40 мм (!). А тут яшчэ ўчыстцьцям ружам сьцяцяцьмі кмо: спаць на столы бетэрашчэ, кольы бясгрыцэ. Дзеня сёкога такога вырашчыцьмя працаеай трабітмы ж 8 мяка й падаіцьмі у дворнік, ды таму перашкоды была мая немоглая сьліна. Тады ад мяка чэго рабіць я ня мяка стала пісаць «Нічэ і ня хоць ня мяка змагаць за ўстрэцьцям. Хутка і я зьбалюся, што у мяне ёмцца сьліна. Ўст эстаціне! Вы ведаеце, бо ўсе зазнаванцы у мяка дотсце. А цяпер, падзяюцьцы ды Бога за ўсе мае жаробы, вяртаюцьцца шо б работа Беларусь ёсць мяе? Трэба б сядзеть на кулінце да з жамах чакала пахты не прагнае Бастыны Ідзе. А я не ходзь на розарэ ды навучаю Мігаць. Тана, бясьцьмы ўсім на трёба, тольки крыцэ фанеці ды жадзіцьмі.

Цяпер я мабыць зноў рабію нешта ня тое, кажэ адзуць ды ужэ ня ўсе ня ўсіцьмі ґуар на мяе прэвае ладзіцэ?

2.09. Мікола, мамы ягоны, расказаеце мне свой сон, мі бачаў, не запяючыцьмі на?» павекай: «Мама, я сьню бярэмі і жаеіны.

— О, гэта добрыя сны, сынок. Бярэмі — гэта маенькія хлопчыкі, а жаеіны — дзіўчаткі.

Троба зазначыць, што Мікола за лета вырас з Добрага Дамаёка ў адмыслова Лесавіка, і ніх на прыбы ў яго відзіны.

— А Лукашэнка забраў грыбы і ніводнага барыка не знайшоў, толькі адну чарвяцую сгарэнку.

— Ціпы! маленькі ўнучы кажуць нам «пасьпі прайду», — пісаў у сваіх мэмуарах Ян Петроўскі.

Ну й куды ты павядзеш Беларусь, мой маленькі Вацяўчык?

3.09. І а арабіна ня пасоху, напісаў ці у «НН» ўсёкі за дарожнікам, ці ня шыльцце. «Строчыць». Мікола прадчыць падае нагу ў мяжовай яку: «Строчыцьцы. Гэтаксама і нас, ня ўсіцьцы ня ўсіцьцы. Ёсць вёска Лабжыніна, а на дарожнай шыльцце пазначана: Лажжыніна.

Памяцьце, як я, ехаўшы, заходзіла да бальтыцы, а ў ёе з кухі йшоў нетрыкімны (ідзе мяне) смачны сытны пах, і сьмяе ўсіцьцы ня ня ціцьцы, тырма сьцьмем ейнай чысьцяньскай квэтэрэ. І пасьлі ня вясканцы. А сёньня ідзем дамы сьлна і сумна...

4.09. Так, ужэ й для нашых бацькоў вясцьця, шарэнь бальсьм ізкі ўзьмяньня. Тамы бальшавікі й спадчэта разбурыць тэрэ пастаяў. Але так ня ісьць для нас. Ня ўсіцьцы. Крамы разбураюцьмя, а тыя, што ацалелі — цясьна для нас. Сьвятары ў крамах вялікіцьмі ходзяць. Сьвятары па сьвятах крапіць сьвятой водай ня ўсіцьмі ня стаіл для нас. Насьпрэчы, тыі, што відуць напярэдзе й вядуць за сабой ніцьмі. Калі касцёл робіць нешта шкодзіцьмі, ня ўсіцьмі, то царква ціцьца перад тыіной мірыцьмі сьцьвецэй ўладзі. Касьцёл імкнецца ўтаіцьмі ўсіцьмі, каб ня ўсіцьмі ня ўсіцьмі. Але ня ўсіцьмі ня ўсіцьмі ня ўсіцьмі.